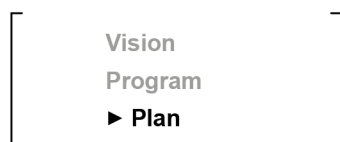
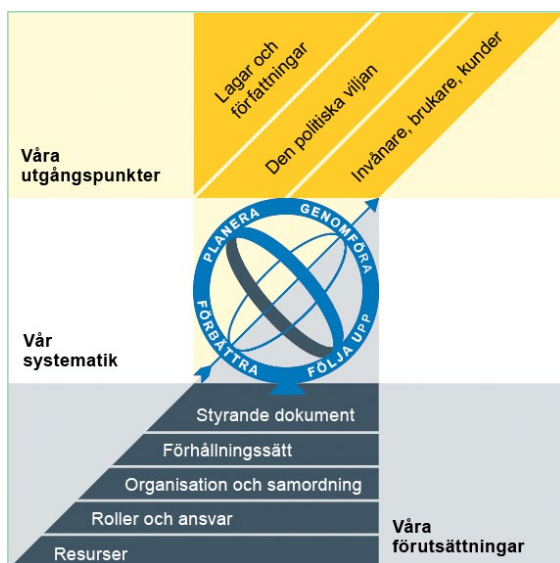

Grundskolenämndens lokalbehovsplan 2023

Planerande styrande dokument

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av:
Grundskolenämnden

Gäller för:
Grundskoleförvaltningen

Diarienummer:
N609-1960/23

**Datum och paragraf för
beslutet:**
[Text]

Dokumentsort:
Plan

Giltighetstid:
2023-MM-DD – 2023-09-30[Datum]

Senast reviderad:

Dokumentansvarig:
Avdelningschef för
ekonomi,
lokalförsörjning och
service

Bilagor:

Bilaga 1. Skolenhetsutredningens principer, Bilaga 2. Samnyttjan förskole- och grundskoleförvaltningen

Innehåll

Inledning	5
Syftet med denna plan	5
Vem omfattas av planen	5
Giltighetstid	5
Bakgrund	5
Koppling till andra styrande dokument	6
Stödjande dokument	6
Genomförande av denna plan	6
Uppföljning av denna plan	6
Planens analytiska utgångspunkter	6
Tidsperspektiv	7
Drivkrafter	7
Geografiska utgångspunkter	8
Nämndens lokalbehovsanalys	8
Lokalbehovsanalys grundskola och anpassad grundskola	8
Befolkningsmässiga förändringar	8
Befintliga verksamhetslokaler	9
Mål	10
Lokalbehovsanalys	11
Utbildningsområde Hisingen	12
Befolkningsmässiga förändringar	13
Befintliga verksamhetslokaler	16
Mål	19
Lokalbehovsanalys	20

Utbildningsområde Nordost	28
Befolkningsmässiga förändringar	29
Befintliga verksamhetslokaler	31
Lokalbehovsanalys	35
Utbildningsområde Sydväst	39
Befolkningsmässiga förändringar	40
Befintliga verksamhetslokaler	42
Mål.....	46
Lokalbehovsanalys	47
Utbildningsområde Centrum	53
Befolkningsmässiga förändringar	54
Befintliga verksamhetslokaler	55
Mål.....	59
Lokalbehovsanalys	60
Stadenövergripande lokalbehovsanalys	63
Kulturskola	66
Befintliga verksamhetslokaler	66
Mål.....	67
Lokalbehovsanalys	67
Måltid.....	68
Befintliga verksamhetslokaler	68
Mål.....	70
Lokalbehovsanalys	71
Övriga verksamhetslokaler.....	73
Samnyttjan och samlokalisering.....	74
Aktuella utmaningar och möjligheter.....	75
Planeringsprocesser	75
Mål och program.....	77
Social hållbarhet	78
Lokalkostnadsanalys	79
Riskanalys	84
Befolkningsprognos och hyreskostnadsutveckling	84
Planeringsprocesser	85
Plötslig kapacitetspåverkan.....	86
Anpassad grundskola	87
Bilagor.....	87

Inledning

Syftet med denna plan

Syftet med grundskolenämndens lokalbehovsplan är att ge nämnden en tydlig struktur för, och analys av, förvaltningens lokalbehov. Det innebär att förvaltningen redogör för lokalbehov avseende befintliga, tillkommande och avgående lokaler. Vidare en analys av lokalbehov, aktuella utmaningar och möjligheter, lokalkostnadsutveckling samt risker. Lokalbehovsplanen utgör också underlag till Göteborgs stads lokalförsörjningsplan.

Vem omfattas av planen

Denna plan gäller för de verksamheter som nämnden ansvarar för, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem samt kulturskola. Vidare även måltid, elevhälsa, Gamlestads torg/lokala mötescenter, mottagningsenheten och skolbibliotekscentralen.

Giltighetstid

Grundskolenämndens lokalbehovsplan revideras årligen. Grundskolenämndens lokalbehovsplan 2023 gäller från dess antagande till och med den sista september 2024.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i januari 2022 Göteborgs stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner. Riktlinjen anger att stadens förvaltningar ska upprätta en lokalbehovsplan som antas av respektive nämnd. Beroende på omfattningen av nämndens lokalbehov kan periodicitet för antagande variera. Samtliga nämnder ska årligen översändas till kommunstyrelsen senast under september månad.

Grundskoleförvaltningens lokalbehovsplan revideras årligen och antas i grundskolenämnden.

Koppling till andra styrande dokument

Tabell 1. Kopplingar till andra styrande dokument i Göteborgs stad

Styrande dokument	Koppling till denna plan
Göteborgs stads översiktsplan	
Göteborgs stads lokalförsörjningsplan 2023	Planen visar stadens samlade lokalbehov
Göteborgs stads program för en jämlik stad 2018 - 2026	
Göteborgs stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2020 - 2026	
Göteborgs stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner	Riktlinjen anger att alla nämnder årligen ska ta fram en lokalbehovsplan
Skolenhetsutredningen – grundläggande principer	Principerna anger inriktningen i planeringen avseende storlek och struktur
Ny skolenhetsorganisation steg 2.	Organisering avseende anpassad grundskola, särskilda undervisningsgrupper, resursskola samt styrning och ledning för samlad elevhälsa
Göteborgs stads regler för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola.	Reglerna anger inom vilka avstånd en elev har rätt till en skolplats

Stödjande dokument

Göteborgs stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner samt stadens befolkningsprognoser. Utöver det stadsfastigheters strategiska fastighetsplan och underhållsplanering.

Genomförande av denna plan

Grundskolenämndens lokalbehovsplan utgör ett underlag till stadens övergripande lokalförsörjningsplan. Planen är inte en beställning, utan en analys av grundskolenämndens lokalbehov som visar kommande planeringsinriktning i förvaltningens arbete för att tillgodose behoven.

Uppföljning av denna plan

Denna plan gäller fram till och med sista september 2024. Grundskoleförvaltningen säkerställer en kontinuerlig uppföljning av lokalbehovsplanen, reviderar planen årligen och lyfter för antagande i nämnd senast i september månad. Vid behov kan avvikelserapportering och eventuell justering ske inom ramen för ordinarie uppföljning.

Planens analytiska utgångspunkter

Strukturen i planen följer den struktur för planer som definieras i Göteborgs stads riktlinje för styrande dokument och vidare de fyra kapitel som definieras i riktlinjen samt innehåll i varje kapitel. Grundskolenämndens lokalbehovsplan utgår ifrån de analytiska utgångspunkter som definieras i stadens riktlinje avseende tidsperspektiv och drivkrafter.

Tidsperspektiv

Lokalplaneringen ska utgå ifrån och redovisa behov i tre tidsperspektiv:

- Nutid (1–5 år)
- Närtid (5–10 år)
- Framtid (10 år och framåt)

Planeringsperspektivet nutid innefattar de kommande fem åren. Det är primärt i det perspektivet som nämnden beslutar om uppdrag avseende avgående eller tillkommande lokaler för att säkerställa lokalförsörjning i balans.

Det är även i detta tidsperspektiv som uppdrag om ny-, till- och ombyggnation genomförs. I nutidsperspektivet görs också de sista bedömningarna utifrån reviderade uppdrag i staden, förändrat ansvar, analys av befolkningsprognos och kapacitet.

I ett närtidsperspektiv, från fem till tio år framåt i tiden så sker arbetet med detaljplaner. Planering i ett närtidsperspektiv handlar därför främst om att säkerställa att nödvändiga ytor för kommunal service planläggs och att byggnation möjliggörs. Det sker dels genom antagande av nya planer, dels genom revidering av befintliga detaljplaner.

Planeringshorisonten framtid är bortom de närmaste tio åren och framåt. I detta tidsperspektiv är det främst tillgången på lämplig mark för kommunal service som måste säkerställas för att marken sedan ska finnas tillgänglig att planlägga i närtidsperspektivet.

Utifrån att grundskolenämnden är en nyckeltalsdriven nämnd, vilket innebär att det finns nyckeltal som ska omhänderta behovet av lokaler från åtta år och framåt, beskrivs behov av verksamhetslokaler primärt i nutid och delar av närtidsperspektivet vilket även följer den befolkningsprognos som finns på mellanområdesnivå.

Drivkrafter

I Göteborgs stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplaner har tre huvudsakliga drivkrafter definierats som var och en för sig eller i kombination driver förändringar i lokalbehovet. De tre definierade drivkrafterna är:

- Befolkningsmässiga förändringar
- Befintliga verksamhetslokaler
- Mål

Befolkningsmässiga förändringar är främst kopplad till förändringen av stadens befolkning. Minskar befolkningen minskar generellt behovet av verksamhetslokaler och tvärtom, ökar befolkningen ökar generellt behovet av verksamhetslokaler.

Befintliga verksamhetslokaler är främst kopplade till ändamålsenligheten i befintliga lokaler. Ändamålsenligheten drivs dels ifrån fastighetsägare och förvaltares ansvar att underhålla befintliga fastigheter, dels verksamhetens behov av att säkerställa ändamålsenligheten i befintliga lokaler över tid.

Mål är främst kopplade till förändrade mål och visioner. Det kan dels röra sig om förändrade politiska mål och visioner, dels verksamhetens mål och visioner, både var för sig eller i kombination med varandra vilket kan föra med sig ett förändrat lokalbehov

Geografiska utgångspunkter

För grundskola redovisas en lokalbehovsanalys på utbildningsområdesnivå vilket överensstämmer med befolkningsprognos per stadsområde. Bortsett från i redogörelse för befolkningsprognoser kommer begreppet utbildningsområde används framgent. Inom varje utbildningsområde görs en uppdelning på planeringsområdesnivå vilket motsvarar mellanområden, i vissa fall ihopslagna mellanområden. En översikt avseende planeringsområde och mellanområden samt skolor som ingår inleder varje områdeskapitel. För anpassad grundskola redovisas en lokalbehovsanalys på utbildningsområdesnivå. En sammanfattning på hela-staden-nivå avslutar analysen.

För övriga verksamheter redovisas lokalbehovsanalysen på staden-nivå men kommenteras där det är aktuellt utifrån utbildningsområdesnivå.

Nämndens lokalbehovsanalys

Grundskoleförvaltningens lokalbehovsanalys utgår ifrån de tre drivkrafter som är definierade i stadens riktlinje, befolkningsmässiga förändringar, befintliga verksamhetslokaler och mål. Analysen är uppdelad i fyra delar, lokalbehovsanalys grundskola och anpassad grundskola, kulturskola, måltid och övriga lokaler.

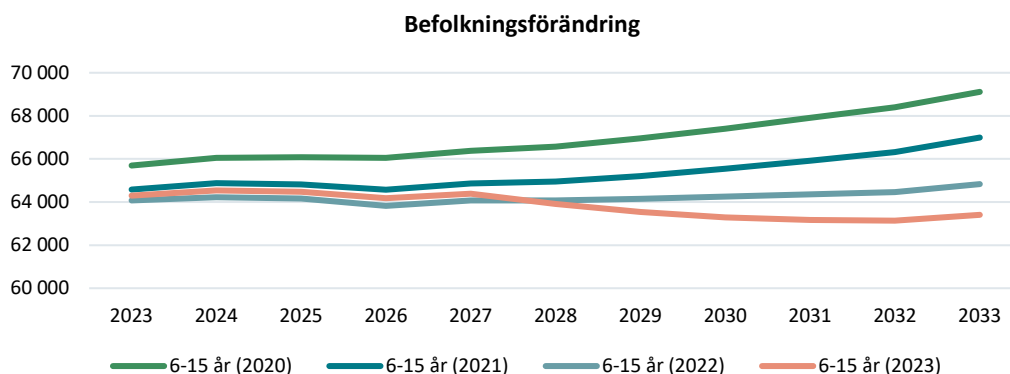
Lokalbehovsanalys grundskola och anpassad grundskola

De drivkrafter som påverkar lokalbehov för grundskola och anpassad grundskola beskrivs övergripande, därefter görs en fördjupning per stadsområde som avslutas med en sammanfattning.

Befolkningsmässiga förändringar

Drivkraften befolkningsmässiga förändringar utgår ifrån stadens kommunprognos som bryts ner till stadsområdes- och mellanområdesprognoser. I prognosen finns fler osäkerheter ju längre fram i tiden den prognosticerade befolkningen läses av och ju mer detaljerad den är, det vill säga nedbruten per stadsområde och mellanområdesnivå.

Befolkningsprognosen för Göteborgs kommun har de senaste åren skrivits ner successivt. Under 2022 hade Göteborg dock den största befolkningstillväxten sedan slutet på 40-talet. Den stora ökningen beror främst på flyttmönster och inflyttning till staden där den åldersgrupp som ökat mest är 30-39- åringar. Fruktsamheten har de senaste åren dock minskat vilket gör att befolkningsprognosen för 6-15- åringar viker neråt efter 2027. Att det vänder uppåt igen efter 2032 baserat på ett antagande om uppskjutet barnafödande.

Figur 1. Kommunprognos 6-15 åringar 2020, 2021, 2022 och 2023.

Inom staden påverkar omflyttningar även befolkningsprognosen då det sker en utflyttning från områden i centrum till stadens ytterområden och göteborgsregionen i stort. Befolkningsutvecklingen och prognosen beror och påverkas av ett antal faktorer; ekonomi, bostadsmarknad och invandring. Ekonomi utifrån hur flyttningar sker, det har även haft en påverkan på fruktsamheten historiskt. Bostadsmarknad utifrån hur staden byggs ut och kommande generationsskifte i småhusområden. Invandring utifrån eventuell flyktinginvandring och arbetskraftsbehov.

Alla barn i Göteborg stad är inte inskrivna i grundskoleförvaltningens skolor utan kan antingen vara inskrivna på en fristående skola i Göteborg eller på en skola i annan kommun. De elevtal som beskrivs i förvaltningens lokalbehovsplan är elever inskrivna på förvaltningens skolor läsåret 2022/2023.

Befintliga verksamhetslokaler

Inom drivkraft befintliga verksamhetslokaler är den kapacitet som beskrivs i lokalerna den som fastställs enligt grundskoleförvaltningens rutin för kapacitetsbedömning. Teknisk kapacitet är den kapacitet som en skolenhet har utifrån fysiska ytor. Den kapaciteten delas sen upp i pedagogisk kapacitet och stängd kapacitet. Den pedagogiska kapaciteten avser bedömd kapacitet utifrån ett verksamhetsperspektiv och delas upp i norm- respektive maxkapacitet. Normkapacitet är den kapacitet som skolan bedöms ha per skolform och årskurs för en verksamhetsmässigt hållbar dimensionering för skolan. Den används vid skolplaceringar och skolbyten. Maxkapacitet är vad en skola maximalt bedöms ha möjlighet att ta emot utifrån ett verksamhetsperspektiv. Stängd kapacitet avser pedagogisk kapacitet i antal klasser som finns att tillgå på skolan vid behov. Vid redovisning av kapacitet är utgångspunkten skolenhetens maxkapacitet plus stängd kapacitet inför läsåret 2023/2024. Kapaciteten för tillkommande projekt utgår ifrån teknisk kapacitet, det vill säga innan en verksamhetsbedömning gjorts.

Drivkraften befintliga verksamhetslokaler påverkas av stadsfastighetsförvaltningens strategiska fastighetsplan och den underhållsplanering som grundskoleförvaltningen tar fram. Stadsfastighetsförvaltningen tillhandahåller, förvaltar och utvecklar lokaler för att tillgodose stadens nämnders behov av verksamhetslokaler. Förvaltningen planerar och genomför åtgärder för att säkerställa att befintliga lokaler är ändamålsenliga, ett arbete som intensifierats de senaste åren i syfte att även åtgärda eftersatt underhåll.

Underhållsbehovet driver i vissa fall underhållsbehov av provisoriska evakueringslösningar för att det ska vara möjligt att genomföra. I de fall det inte är möjligt att hantera i befintliga lokaler krävs paviljonger vilket är byggnader med tidsbegränsade bygglov i syfte att lösa lokaler tillfälligt. I en del, främst äldre, skolor är lokalerna inte ändamålsenliga för grundskoleförvaltningens verksamheter vilket driver behov av åtgärder.

Inför arbetet med årets lokalbehovsplan har stadsfastighetsförvaltningen påbörjat ett arbete med att kategorisera fastigheter och byggnader utifrån tre kategorier vilket redovisas per utbildningsområde utifrån. Kategoriseringen utgår ifrån gröna som avser god teknisk status, gula som avser byggnader/anläggningar med brister i teknisk status som behöver åtgärdas under planperioden för att förhindra risker och röda som avser stora/väsentliga brister avseende teknisk statusen eller som inte uppfyller lagar och myndighetskrav. Syftet med att redovisa den tekniska statusen i lokalbehovsplanen är att informera om teknisk status och ge underlag för beslut som skapar synergier mellan underhållsplanering och den långsiktiga lokalplaneringen. Den tekniska statusen ger ytterligare dimension till lokalbehovsanalysen som avslutar kapitlet och möjliggör samplanering. Underhållsplaneringen behöver prioriteras i relation till övriga behov av förändringar i objekten för att undvika att omfattande underhållsåtgärder genomförs där det saknas ett långsiktigt behov eller där större om-/till- eller nybyggnation planeras.

Mål

Skollagen reglerar vilka krav som i grunden ställs på huvudmannen för grundskolan. För att skapa förutsättningar för en god kvalitet i undervisningen och öka måluppfyllelsen har grundskolenämnden antagit principer för skolenhetsorganisation, anpassad grundskola, särskilda undervisningsgrupper, resursskola samt styrning och ledning för en samlad elevhälsa. Utöver det Göteborgs stads regler för skolplacering i förskoleklass, grundskola och grundsärskola (anpassad grundskola).

Skolenhetsutredningen – grundläggande principer för en ny skolenhetsorganisation

Skolenhetsutredningen och grundläggande principer för en ny skolenhetsorganisation togs i grundskolenämnden sommaren 2020. Utredningen pekar på att en bärkraftig skolenhet förutsätter en storlek med kapacitet att möta både pedagogiska och organisatoriska behov. Volymmålet ger en riktning för förvaltningen men hänsyn ska samtidigt tas till lokala behov och kan därför vara både större och mindre beroende på geografiska förutsättningar, socioekonomisk situation och pedagogisk inriktning.

Principerna innebär att årskurs F-6 ska ha 3-5 paralleller vilket motsvarar cirka 600 – 1 000 elever. Årskurs 7-9 ska ha 6-10 paralleller vilket motsvarar cirka 500-900 elever. Årskurs 7-9 minst fyra paralleller om enheten finns samlokaliserad med en F-6 enhet inom samma fastighet. Inom skolorna ska samtliga undervisningslokaler kunna rymma minst 30 elever i alla årskurser.

Ny skolenhetsorganisation steg 2.

Skolenhetsutredningen och grundläggande principer för anpassad grundskola, särskilda undervisningsgrupper, resursskola samt styrning och ledning för en samlad elevhälsa togs i grundskolenämnden under hösten 2022.

Den tidigare utredningen avseende anpassad grundskola pekade på behov av platser motsvarande 1,5 procent av det totala elevantalet i årskurs 1-9. Utifrån den utveckling som skett sen dess har grundskoleförvaltningens bedömt att det framöver kommer behövas kapacitet motsvarande 2 procent av elevantalet. Utredningen pekar på att anpassad grundskola ska finnas i varje stadsområde. De anpassade skolorna bör vara samlokaliserade med förskoleklass och grundskola samt följa grundskolans årskursfördelning. Vidare pekar utredningen på att det bör finnas minst två skolor med förstärkta spår per stadsområde. Skolorna rekommenderas ha förskoleklass och årskurserna 1-9. De ska i första hand vara samlokaliserade i samma skolenhet som grundskola och annan anpassad grundskola.

Avseende resursskola så pekar utredningen på att det i varje stadsområde ska finnas resursskola samlokaliserad med grundskola och att alla skolor ska kunna ha en särskild undervisningsgrupp. Särskild undervisningsgrupp nivå två och fyra på sikt ska avvecklas. Arbetet med en genomförandeplan och grundläggande principer för en resursskola pågår och beräknas vara klart under 2023.

Göteborgs stads regler för skolplacering i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola

Utifrån regelverket för skolplacering har elever rätt till en skolplats inom visst avstånd. För elever i årskurs F-3 är det max två kilometer, för 4-6 max fyra kilometer och för 7-9 max sex kilometer. Samtidigt har alla elever rätt till en närområdesskola, det vill säga en av de fyra eller fem närmaste beroende på elevens ålder. Reglerna gäller inte för anpassad grundskola eller skolor med särskild utbildningsprofil där det krävs färdighetsprov för att bli antagen.

Skolenhetsutredningens principer är styrande i arbetet men kan inte alltid uppfyllas i lokalbehovsplaneringen vilket innebär att kompromisser krävs. Regler för skolplacering styr vad eleverna har rätt till men i vissa fall kan elever behöva placeras med avsteg från reglerna.

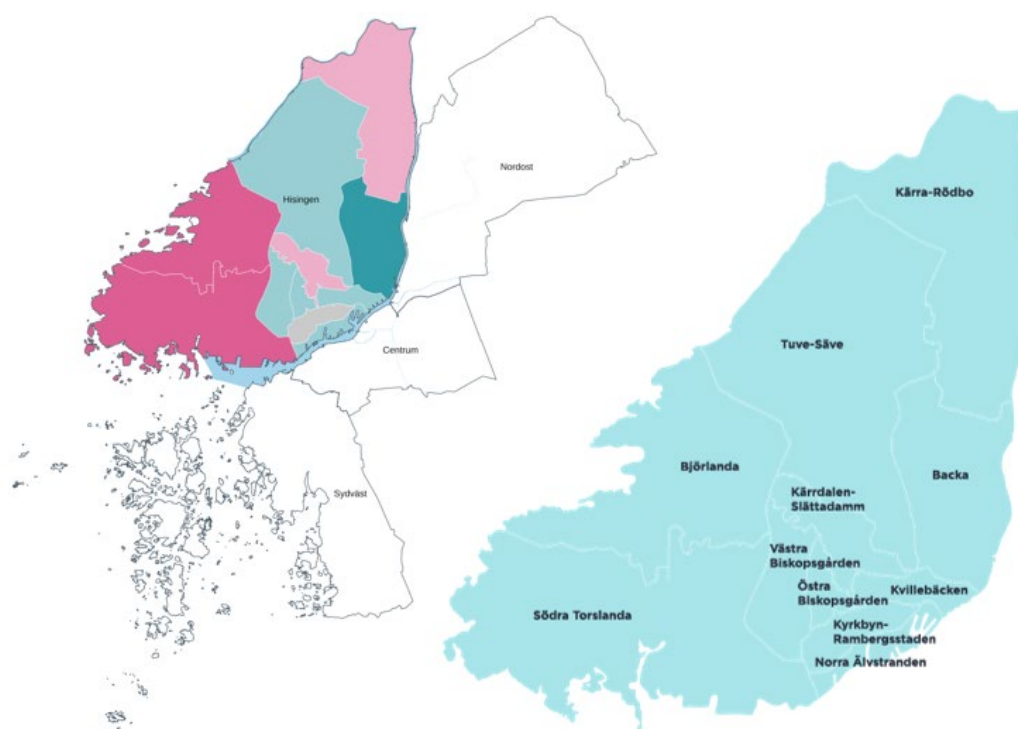
Lokalbehovsanalys

I lokalbehovsanalysen vägs de olika behovsdrivande faktorerna befolkningsprognos, befintliga verksamheter, kapacitet och planerade projekt samman för att göra en lokalbehovsanalys. Analysen avser belysa var det finns över- respektive underskott i kapacitet, samt tydliggöra vilka lokalbehov som bör prioriteras i ett nutidsperspektiv och vilka åtgärder som behöver planeras för i ett när- och framtidsperspektiv.

Försörjningsgraden, det vill säga antal elever i kommunala skolor i förhållande till befolkningen ger indikationer på hur stor andel av elevunderlaget i området som kommer att söka sig till en kommunal grundskola. Med den genomsnittliga försörjningsgraden

som beräkningsförutsättning räknas en elevprognos fram vilket är en viktig parameter i lokalbehovsanalysen.

Utbildningsområde Hisingen

Figur 2. Utbildningsområde Hisingen med respektive mellanområden.

Stadsområde Hisingen består av de tidigare stadsdelarna Västra Hisingen, Lundby och Norra Hisingen. Hisingen är det geografiskt största, och barnrikaste stadsområdet inom Göteborgs Stad när det gäller barn i ålder 6–15 år.

För att uppnå bättre planeringsförutsättningar och ge förutsättningar att greppa lokala variationer har utbildningsområdet Hisingen delats upp i tio planeringsområden, tre av dessa innehåller två mellanområden vardera:

Tabell 2. Planeringsområden och tillhörande skolor i utbildningsområde Hisingen

Planeringsområde	Skolenheter
1 Kärra-Rödbo	Klarebergsskolan F-9, Kärraskolan F-9
2 Backa	Backaskolan F-6, Brunnsboskolan F-9, Skälltorpsskolan 7–9, Ellen Keyskolan F-6, Skogomeskolan F-6
3 Kvillebäcken och Slättdamm	Bjurslättskolan F-6, Kärrdalsskolan F-5, Lerlyckeskolan F-6, Toleredsskolan F-9
4 Kyrkbyn-Rambergsskolan och Norra Älvstranden	Herrgårdsskolan F-6, Taubeskolan F-6, Bräckeskolan F-6, Rambergsskolan F-6, Santoskolan 7–9
5 Södra Torslanda	Skutehagsskolan F-6, Hjuviksskolan F-3, Nordlyckeskolan 7–9, Hällsviksskolan F-3, Noleredsskolan F-6, Torslandaskolan F-6, Torslandaskolan 7–9
6 Björlanda	Älvegårdsskolan F-3, Lillebyskolan F-6, Trulsegårdsskolan 7–9, Lilla Trulsegårdsskolan F-3, Björlandaskolan F-6
7 Tuve-Säve	Bärbyskolan F-6, Gunnestorpsskolan F-6, Tångensskolan F-6, Glöstorpskolan 7–9
8 Östra- och Västra Biskopsgården	Jätttestensskolan F-9, Landamäreskolan F-3, Nya skolan Länsmansgården F-3, Ryaskolan F-6, Svartedalsskolan 4–9, Sjumilaskolan F-9

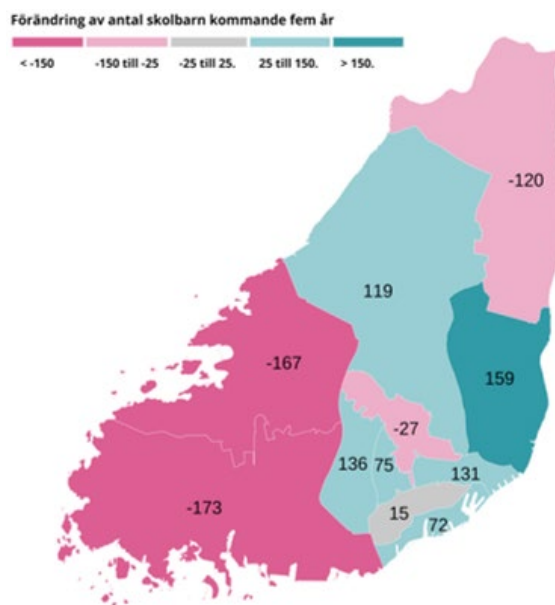
9 Svenska Balettskolan	Svenska Balettskolan med riksintag av elever
10 Anpassad grundskola	Hinnebäcksskolan anpassad grundskola, Olshammarskolan anpassad grundskola

Befolkningsmässiga förändringar

Årets befolkningsprognos för barn i ålder 6–15 år visar en ökning från dagens 19 800 barn till 20 000 omkring 2027, för att därefter minska till 19 500 barn i slutet av prognostiden 2030. Dock ryms stora skillnader mellan de olika planerings/mellanområdena, och även inom planeringsområden som innehåller två mellanområden.

Befolkningsprognos nutid (1–5 år)

De planeringsområden som har störst befolkningsmässig tillväxt i åldersgruppen 6–15 år under perioden 2023–2028 är Västra och Östra Biskopsgården, Backa, Kvillebäcken – Kärrdalen/Slättadamm. Parallellt fortsätter minskning av antal barn i ålder 6–15 år i Björlanda, Södra Torslanda samt Kärra-Rödbo under prognosperioden.

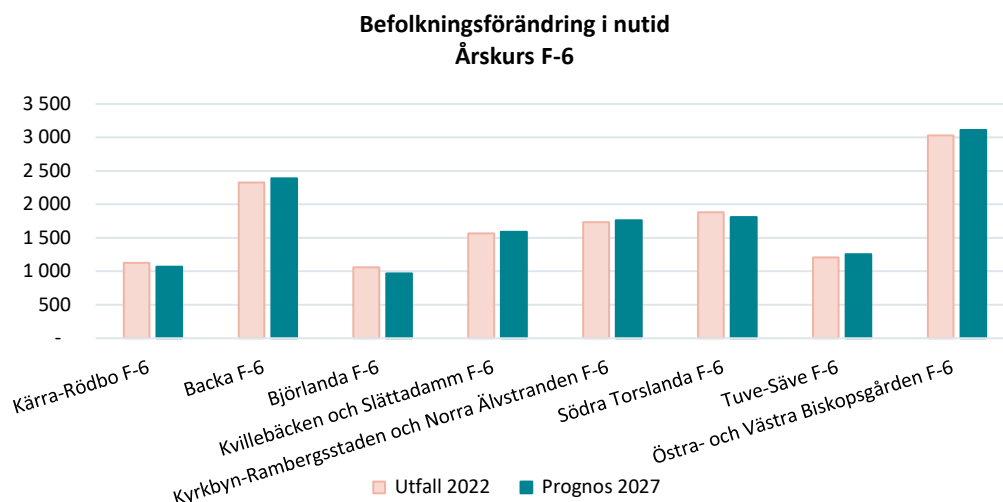

Tabell 3. Befolkningsprognos per planeringsområde (Nutid 1–5 år)

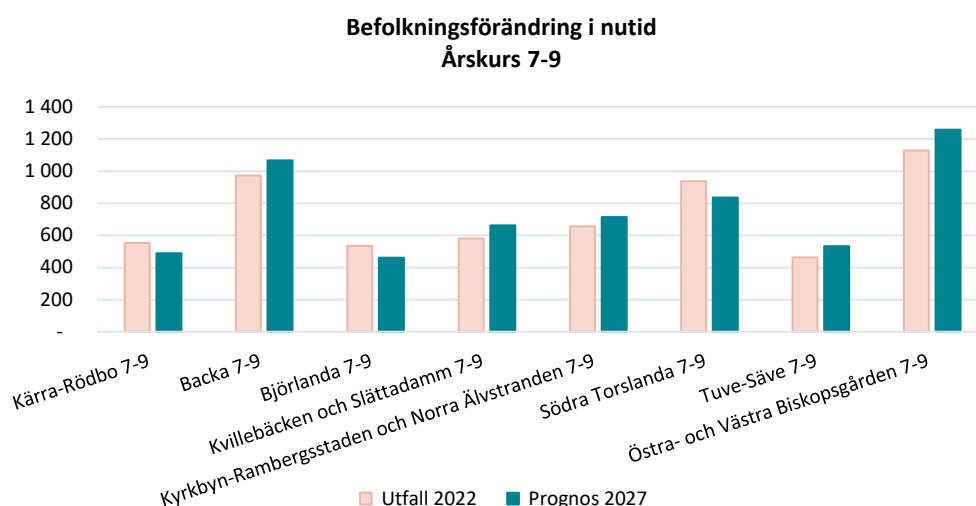
Per planeringsområde (6–15 år)	Utfall 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Förändring 2022–2028
1 Kärra-Rödbo	1678	1621	1584	1558	1564	1558	1519	-159
2 Backa	3298	3348	3356	3412	3421	3457	3425	127
3 Kvillebäcken och Kärrdalen/Slättadamm	2147	2171	2235	2254	2234	2251	2261	114
4 Norra Älvstranden - Kyrkbyn/Rambergsstaden	2452	2453	2509	2472	2459	2479	2458	6
5 Södra Torslanda	2819	2754	2737	2696	2663	2646	2588	-231
6 Björlanda	1595	1558	1503	1469	1453	1428	1429	-166
7 Tuve-Säve	1670	1705	1731	1732	1760	1789	1790	120
8 Västra och Östra Biskopsgården	4159	4224	4304	4333	4339	4370	4320	161
Summa		19 834	19 959	19 926	19 893	19 978	19 790	19 790

Figur 3. Befolkningsförändring 2022–2027 för barn i ålder 6–15 år i utbildningsområde Hisingen

Under perioden förväntas antalet barn öka i planeringsområdet backa, Kvillebäcken och Kärrdalen/Slättadamm, Tuve/Säve samt Västra och Östra Biskopsgården. I planeringsområde Kärra-Rödbo, Södra Torslanda och Björlanda förväntas antal barn minska medan det i Norra Älvstranden – Kyrkbyn/Rambergsstaden förväntas vara i princip oförändrat.

Figur 4. Befolkningsförändring per planeringsområde i nutid (1-5 år), årskurs F-6

Figur 5. Befolkningsförändring per planeringsområde i nutid (1-5 år), årskurs 7-9

Befolkningsprognos närtid (6–8 år)

I Kärra-Rödbo visar 2023 års prognos för perioden 2023–2030 en kraftig minskning av antalet barn i ålder 6–15 år fram till 2030. Utvecklingen är snarlik när det gäller antalet barn i förskoleålder. I planeringsområde Backa förväntas en kommande ökning av antalet barn inom skolor 7–9 under prognosperioden fram till 2030. En ökning av antalet barn i förskoleålder förväntas från och med 2030.

Prognos för planeringsområde Kvillebäcken - Kärrdalen/Slättadamm visar på inbördes skillnader mellan de bägge mellanområdena. Prognosen för Kvillebäcken visar en kraftig ökning av barn i årskurs F-6 fram till 2030 utifrån kommande bostäder på Backaplan, samt mindre ökning av barn i årskurs 7–9. I Kärrdalen/Slättadamm visar prognosen en minskning under perioden fram till 2030. Framför allt sker minskningen inom årskurs F-6.

I planeringsområde Kyrkbyn/Rambergstaden - Norra Älvstranden förväntas minskning av antalet barn i ålder 6–15 år i Kyrkbyn/Rambergstaden. Samtidigt förväntas motsvarande ökning av barn i ålder 6–15 år i Norra Älvstranden. En kraftig ökning av barn i förskoleålder förväntas efter 2030.

I Södra Torslanda visar årets prognos att förväntad kraftig minskning av antalet barn i ålder 6-15 år fortsätter framöver 2030. Även för barn i förskoleålder förväntas en fortsatt minskning. Prognos för Björlanda visar på en ihållande minskning av antalet barn i ålder 6-15 år under prognosperioden. Minskningen är tämligen jämnt fördelad mellan ålder. En kraftig ökning av antalet barn i förskoleålder förväntas efter 2029 och utöver prognosperioden.

Förväntad utveckling i Tuve-Säve när det gäller i ålder 6-15 år är tämligen stabil, men en ökning av barn inom årskurs 7-9 efter 2027 och utöver prognosperioden. En förväntad minskning av antalet barn i förskoleålder förväntas fram till 2030.

Prognos för planeringsområde Västra och Östra Biskopsgården visar på skillnader fram till 2030. I Västra Biskopsgården visar prognos på minskning med 120 barn inom årskurs F-6 med 120 stycken, samtidigt som prognos visar förväntad ökning med uppemot 100 barn inom årskurs 7-9. Prognos för antalet barn förskoleålder visar på ihållande minskning under perioden.

Per planeringsområde (6-15 år)	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030	Differens 2027-2030
1 Kärra-Rödbo	1558	1519	1503	1494	-64
2 Backa	3457	3425	3395	3418	-39
3 Kvillebäcken och Kärrdalen/Slättadamm	2251	2261	2282	2274	23
4 Norra Älvstranden – Kyrkbyn/Rambergssnaden	2479	2458	2445	2443	-36
5 Södra Torslanda	2646	2588	2542	2500	-146
6 Björlanda	1428	1429	1433	1464	36
7 Tuve-Säve	1789	1790	1770	1790	1
Västra och Östra Biskopsgården	4370	4320	4274	4217	-153
9 Svenska Balettskolan					
10 Anpassad grundskola					
Summa	19 978	19 790	19 644	19 600	-378

Tabell 4. Befolkningsprognos per planeringsområde (Närtid 6-8 år)

Befolkningsprognos närtid och framtid (8 år och framåt)

Flera pågående och kommande planprogram på Hisingen kommer att ha stor påverkan på lokalförsörjningen när det gäller grundskolor i utbildningsområde Hisingen.

Omvandlingen av Backaplan går emot sitt slut under 2030 talet vilket kan generera nya eventuella elevflöden inom Hisingen samt mellan Hisingen och andra delar av Göteborg. Den framtida utvecklingen av Frihamnen är i nuläget oklar med avseende på kommunal service och grundskola. Grundskoleförvaltningen bedömer att Frihamnen har ett mer strategiskt läge för skolplacering jämfört med till exempel Lindholmen.

Planprogram och stadsutveckling i Biskopsgården omfattar olika sorter av bostäder med påverkan på behov av skolplatser. I Centrala Torslanda startar detaljplan för 1000-1200 bostäder vid Hangarvägen. I Björlanda pågår etapp 1 av Skra Bro och detaljplaner startar med småhusbebyggelse samtidigt som det saknas tillkommande grundskolor i planeringen. Norra Älvstranden och Kärra Centrum är även de exempel på stadsutvecklingsprojekt som kommer att påverka planeringen för skolplatser inom grundskola på Hisingen.

Befintliga verksamhetslokaler

Det finns 41 kommunala skolenheter i utbildningsområde Hisingen. Skolorna uppvisar en variation av olika typer av skolor med både äldre stora stenskolor till mindre före detta folkskolor. Det finns även en ökande skara av nybyggda skolor. För flera äldre skolor nyttjas markresursen inom fastigheten inte fullt då byggnader är uppförda som större enplansbyggnader.

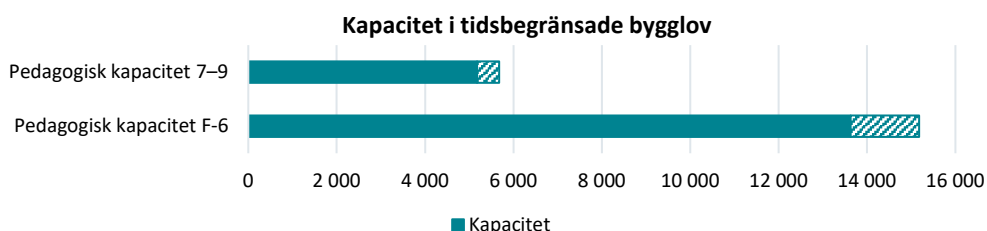
Exempel på skolor med planerad evakuering, rivning och ersättning inom nutid (1–5 år) är Lerlyckeskolan, Gunnestorpsskolan och Noleredsskolan. Ny 7–9 skola i Backa ersätter befintliga Skälltorpsskolan 7–9, den nya skolan kommer att fungera som F–9 skola initialt. Bärbysskolan i Säve ligger inom Försvarsmaktens skjutområde och kommer inte att kunna ersättas med en ny skola på plats utan behöver ersättas med ny skola med annan lokalisering.

Hisingen har mer än 2 000 befintliga skolplatser i tidsbegränsade bygglov, vilket är högsta antalet av de fyra utbildningsområdena.

Tabell 5. Tidsbegränsade bygglov inom utbildningsområde Hisingen.

Skolenhet	Planeringsinriktning
Svenska balettskolan	Teoretisk gräns 2030. Kommande förstudie för permanenta lokaler.
Santosskolan	Teoretisk gräns 2030. Byggnad ersätts med ny skola på samma plats.
Toleredsskolan	Teoretisk gräns 2031. Evakueringslösning för Toleredsskolan.
Björlandaskolan	Teoretisk gräns 2031. Planansökan är inskickad till fastighetskontoret.
Jättestensskolan	Teoretisk gräns 2030. Ersätts av permanenta byggnader.
Lillebyskolan	Teoretisk gräns 2032. Behov i närtid. Inväntar inriktning kring skolstruktur, (se Älvegårdsskolan).
Noleredsskolan	Teoretisk gräns 2031. Avgår vid evakuering av Noleredsskolan hösten 2024
Nya skolan Länsmansgården	Teoretisk gräns 2032. Ersätts av ny skola Svarte Mosse F-6
Ryaskolan	Teoretisk gräns 2034. Evakuering under pågående byggprojekt.
Älvegårdsskolan	Teoretisk gräns 2033. Användas för ombyggnad av Lillebyskolan. Därefter avgå.
Gamla Hjuviksvägen	Teoretisk gräns 2035. Evakuering av Torslandsskolan, Noleredsskolan.
Stora Holm	Teoretisk gräns 2031. Avgår eventuellt 2023

I nuläget är mer än 1000 platser i tidsbegränsade bygglov beslutade för att hantera kommande underskott och evakueringar. De flesta av de befintliga tidsbegränsade byggloven saknar beslutade permanenta lösningar i nuläget.

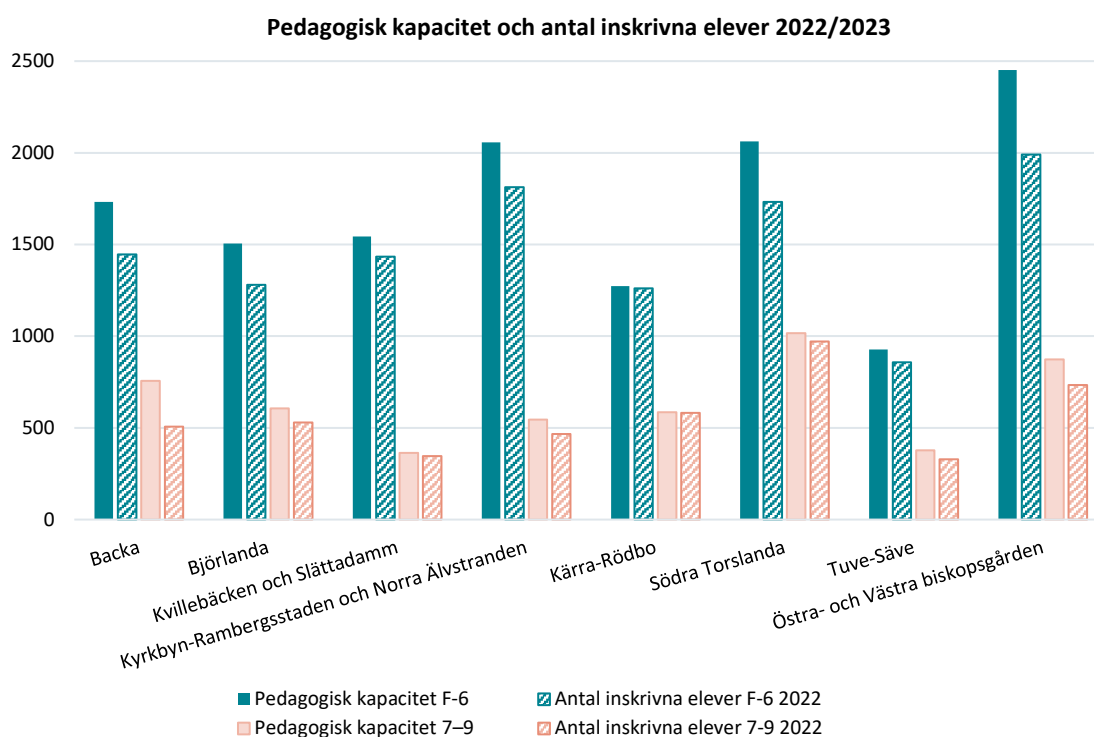
Figur 6. Kapacitet i tidsbegränsade bygglov inom utbildningsområde Hisingen

På flera av stenskolorna genomför Stadsfastighetsförvaltningen kombinerade underhålls – och nybyggnadsprojekt med komplicerade genomföranden med stor påverkan på verksamheten. Det gäller till exempel Ryaskolan (byggår 1964), Rambergsskolan (1916), Bräckeskolan (1946), Toleredsskolan (1953), samt kommande år Jättestensskolan (1957) och Bjurslättskolan (1949).

Kapacitet i grundskolor

Kapacitetsökningar sker främst genom nybyggnationer, anpassningar av befintliga verksamhetslokaler samt genom tidsbegränsade bygglov. De outnyttjade platserna är geografiskt spridda över de 41 grundskolorna i planeringsområde Hisingen. Med så många grundskolor blir den samlade överkapacitet stor, se figur 15.

Den outnyttjade kapaciteten kan dock inte nyttjas vid skolplaceringar då lediga plaster oftast inte matchar regelverket kring skolplaceringar utifrån närhetsprincipen. Tvärtom vad figur nedan visar så finns det underskott på skolplatser Centrala Hisingen, särskilt gäller detta möjligheterna att placera barn i förskoleklass.

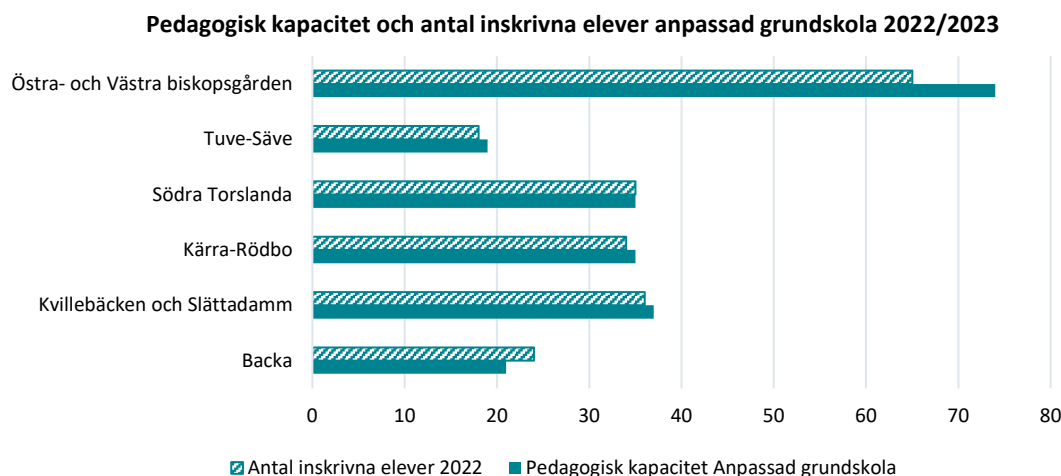
Figur 7. Balans mellan pedagogisk kapacitet och antal inskrivna elever läsåret 22/23

Sammanlagt finns mer outnyttjad kapacitet inom årskurs F-6 i planeringsområde Hisingen än inom årskurs 7-9. Speciellt i Kärra-Rödbo, Södra Torslanda och Kvillebäcken-Kärrdalen/Slättadamm är antalet inskrivna elever mycket nära taket för pedagogisk kapacitet.

Kapacitet i anpassad grundskola

På Hisingen finns sammanlagt cirka 220 platser inom anpassad grundskola. Skolor med anpassad grundskoleverksamhet på Hisingen är, Olshammarskolan, Hinnebäcksskolan, Bjurslätsskolan F-6, Kärraskolan F-9, Landamäreskolan F-3, Svartedalsskolan 4-9,

Torslandaskolan 7-9. Nya Torslandaskolan F-6 samt Lundbyskolan 7-9 tillför platser i anpassad grundskola från hösten 2024.

Figur 8. Balans mellan pedagogisk kapacitet och antal inskrivna elever anpassad grundskola läsåret 22/23

Projekt

Nutid 1–5 år

Det finns ett antal pågående, beslutade och planerade projekt i området. I nutid är det främst de projekt som har investeringsbeslut som levererar kapacitet.

Uppdragsbeställningar paviljonger med tidsbegränsade bygglov

- Lundby F-6, expansion, 380 platser, preliminärt färdigställd hösten 2024
- Lerlyckeskolan F-6, evakuering, 580 platser, preliminärt färdigställd hösten 2025
- Kärrdalsskolan F-5, expansion, 100 platser, preliminärt färdigställd hösten 2024
- Gunnestorpskolan, evakuering, preliminärt färdigställd hösten 2024
- Herrgårdsskolan, uppdrag under uppstart, expansion, tidplan saknas

Kommande förstudier

- Regnbågsgatan F-6, expansion 380 platser, förstudie under pågående detaljplan
- Jättstensskolan F-9 (Almquistgatan F-3), ersätter paviljonger, expansion 100 platser
- Björlandaskolan F-6, ersätter paviljonger, expansion 75 platser
- Lillebyskolan F-6, ersätter paviljonger, oklar expansion

Beslutade förstudier, lokalförsörjningsuppdrag:

- Ny skola som ersätter Lerlyckeskolan F-6, 580 platser
- Ny F-6 skola i Säveområdet.
- Ny anpassad grundskola F-9 i Kärra Centrum, ersätter Olshammarskolan F-9.

Genomförda förstudier, nästa steg beslut om att utreda vidare:

- Brudbergsskolan 7–9, 740 platser, ersätter Skälltorpsskolan 7–9.

Beslutade investeringar och reinvesteringar:

- Lundbyskolan 7–9, cirka 630 platser, preliminärt färdigställd hösten 2024
- Bräckeskolan, nytt 7–9 hus, preliminärt färdigställd hösten 2025
- Torslandskolan F-6, expansion 150 platser, preliminärt färdigställd hösten 2024
- Ryaskolan F-9, hus B, C. Inte beslutad reinvestering av hus
- Gunnestorpsskolan F-6, preliminärt färdigställd våren 2027
- Noleredsskolan F-6, etapp 1, preliminärt färdigställd hösten 2027

Närtid 5–10 år

I närtid finns ett antal detaljplaner och tidig planering samt tillkommande etapper som kan leverera ytterligare kapacitet.

I detaljplaner och tidig planering:

- Bräckeskolan F-9 (Londongatan F-3), expansion 420 platser
- Ny skola Svarte Mosse, ersätter Nya Skolan Länsmansgården.
- Ny skola Backaplan 7–9, expansion 900 platser, preliminärt 2029
- Ny skola Gerrebacka F-6.
- Ny skola Santosskolan 7–9, Ersätter tidsbegränsat bygglov, preliminärt 2031
- Ny skola Backaplan F-6, expansion 380 platser, preliminärt 2032
- Ny Skola Hästevik F-6
- Trulsegårdsskolan 7–9, om/tillbyggnad

Etappindelade skolprojekt som kan ge expansion genom ny etapp:

- Nordlyckeskolan 7–9, etapp 2
- Noleredsskolan F-6, etapp 2
- Skogomeskolan F-6, etapp 2

Framtid 10 år och framåt

I framtidsperspektivet finns några projekt som kan skapa möjliga skolplatser inom pågående stadsplanering.

- Ny skola Frihamnen 7–9
- Ny skola Frihamnen F-6
- Ny F-6 skola Backa

Mål

På Hisingen finns ett förhållandevis stort antal skolor som inte möter skolenhetsutredningens principer utifrån skolstruktur och vad som kan betraktas som en bärkraftig skolenhet. I flera fall gör lokala förutsättningar vidareutveckling av dessa skolenheter svår. I ytterstadsområden såsom Säve finns utmaning kring riktlinjer för ny skolenhetsorganisation kopplat till regelverk för skolplaceringar utifrån geografiskt avstånd mellan hem och skola.

Sex grundskolor (Svenska Balettskolan ej medräknad) i utbildningsområde Hisingen har för låg lokalkapacitet för att uppfylla skolenhetsutredningens principer. Det gäller:

- Snäckebergets skola F-3 (avgår hösten 2023)
- Kärrdalsskolan F-5
- Bärbysskolan F-6
- Älvegårdsskolan F-3
- Hjuviksskolan F-3
- Hällsviksskolan F-3

Inför hösten 2023 avgår Snäckebergets skola F-3. Verksamheten övergår till intilliggande Noredsskolan F-6 varpå Förskoleförvaltningen tar över lokalerna. Hösten 2022 togs beslut att Ryaskolan F-9 omstruktureras till en F-6 skola. En fullständig redogörelse för hur skolorna i området uppfyller skolenhetsutredningens principer finns i bilaga 1.

Lokalbehovsanalys

Hisingen är ett stort geografiskt område med varierande befolkningsutveckling och stora skillnader i socioekonomiska förutsättningar. Det innebär flertalet utmaningar kring lokalförsörjning av grundskola på Hisingen.

Försörjningsgraden anger hur stor andel av elevunderlaget i området som förväntas att söka sig till en kommunal grundskola. Det finns stora skillnader mellan planeringsområdena när det gäller försörjningsgrad som speglar de stora socioekonomiska och geografiska skillnaderna på Hisingen. Ett par av planeringsområdena har tydliga inflöden av elever och uppvisar försörjningsgrad över 100 procent.

Tabell 6. Försörjningsgrad per planeringsområde på Hisingen för år 2022.

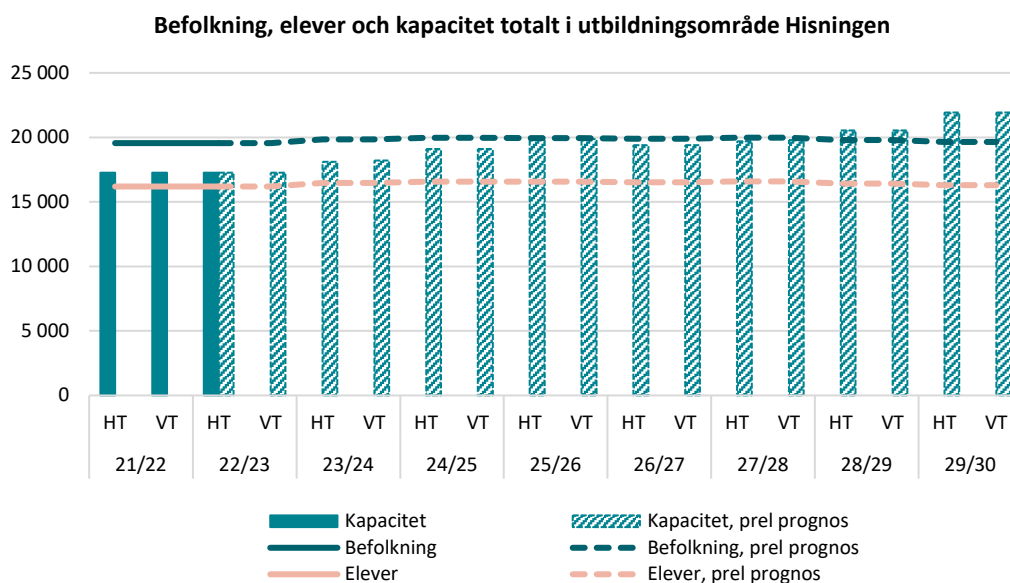
Område	Försörjningsgrad 2022 (ELEV/BEFOLKNING)									
	FSK	Åk1	Åk2	Åk3	Åk4	Åk5	Åk6	Åk7	Åk8	Åk9
Backa	64%	55%	62%	59%	75%	67%	76%	59%	55%	54%
Björlanda	131%	117%	130%	126%	122%	111%	114%	102%	74%	120%
Kvillebäcken och Slättadamm	86%	105%	94%	104%	92%	98%	68%	61%	70%	52%
Kyrkbyn-Rambergsskolan och Norra Älvstranden	119%	111%	104%	113%	98%	97%	87%	53%	68%	96%
Kärra-Rödbo	117%	125%	125%	115%	99%	110%	99%	112%	107%	97%
Södra Torslanda	91%	92%	90%	92%	90%	94%	96%	103%	111%	96%
Tuve-Säve	72%	72%	69%	75%	70%	71%	68%	65%	75%	73%
Östra- och Västra biskopsgården	76%	63%	78%	64%	63%	66%	61%	67%	63%	66%

Inom nutid (1–5 år) behöver lokalförsörjningen på centrala Hisingen säkerställas där ett växande underskott av skolplatser utifrån bostadsbyggande och befolkningsökning behöver hanteras. Samtidigt innebär förväntad fortsatt minskning av antal barn i befolkningsprognos när det gäller framför allt Hisingens ytterområden hanteras.

Flertalet kombinerade så kallade investerings – och reinvesteringsprojekt som initierats av stadsdelsnämnderna är alltjämt pågående med mycket långa genomförandetider. Samtidigt saknas lämpliga ytor för nya grundskolor som ska möta det långsiktiga kapacitetsbehovet. Begränsade bygggrätter, bevarandekrav när det gäller befintliga skolbyggnader och skyddsbestämmelser begränsar möjligheterna att utöka befintliga skollokaler.

Flera grundskolor på Hisingen är samlokaliserade med förskolor och det saknas en säkerställd långsiktig planering på övergripande för att lösa ut beroenden mellan dem, vilket hindrar expansion av grundskoleplatser. Det kommer behövas ett gemensamt arbete för att ta fram en genomförandeplan för samtliga samlokaliserade förskolor och grundskolor på Hisingen.

Hisingen har mer än 2 000 skolplatser i tidsbegränsade bygglov och fler än 1 000 tillkommande platser i nutid i form av beslutade uppdrag. Inom närtid (5–10 år) behöver ett stort antal tidsbegränsade bygglov ersättas med permanenta utbildningslokaler.

Figur 9. Befolkning, prognos över elever och kapacitet i utbildningsområde Hisingen.

Parallellt har flera befintliga grundskolor på Hisingen underhållsbehov som kräver evakuering. För att framöver kunna renovera eller ersätta befintliga skolor kommer det krävas tidsbegränsade bygglov. Svårigheter att hitta lämpliga lokaliseringar och säkerställa tillfälliga bygglov innebär en stor utmaning för grundskoleförvaltningen och staden.

Anpassad grundskola

Grundskoleförvaltningen beställde 2021 en förstudie kring olika alternativ för anpassade grundskolan Olshammarskolan i Backa. Då förstudien föregick skolenhetsutredningen är förstudiens slutsatser om att ersätta skolan på befintlig plats inte längre förenliga med gällande principer kring samlokalisering. Ett nytt uppdrag på att utreda placering intill Kärraskolan F-9 är därför beställt i april 2023 som har koppling till pågående och kommande planer kring stadsutveckling i Kärra Centrum. Den nya skolan planeras att bilda en sammanhållen skolenhet med den befintliga Kärraskolan och uppfyller därmed skolenhetsutredningens principer om stadier och samlokalisering.

Hinnebäcksskolan i Tuve kommer de närmsta åren 2024–2026 att påverkas av kommande projekt att ersätta Gunnestorpskolan. Nya platser i anpassad grundskola tillförs i Lundbyskolan 7–9, Torslandaskolan F-6 i nutid. Säkerställd tidplan saknas i nutid för projektet Brudbergsskolan som tillför 40 fler skolplatser i anpassad grundskola, där även skolenhetsutredningens principer uppfylls.

Den svenska balettskolan

Den svenska balettskolan är samlokaliserad med Skälltorpsskolan 7–9 i Backa. Aktuell planering för Skälltorpsskolan är att ersätta den med ny skola vid Heidenstams gata i närområdet, idag platsen för den tidigare Brudbergsskolan som är avvecklad.

Den svenska balettskolan kommer inte att lokaliseras på den nya Brudbergsskolan av ytmässiga skäl. Våren 2023 startades arbete med att ta fram ett reviderat lokalprogram för Balettskolans verksamhet. Under hösten 2023 avser grundskoleförvaltningen att ge Stadsfastighetsförvaltningen i uppdrag att utreda ny lokalisering för Svenska Balettskolan. Delar av skolans undervisning bedrivs i lokaler med tidsbegränsade bygglov som når sin teoretiska gräns 2031.

Analyser efter planeringsområde

Kärra-Rödbo

Framtida utbyggnad av bostäder parallellt med en generationsväxling planeras att mötas av ny skola i Gerrebacka. Med två befintliga F-9 skolor i Kärra Centrum är det sannolikt att skolenhetsstrukturen i Kärra-Rödbo kan behöva ändras.

Inom årskurs 7–9 möter kapacitet i stort sett antalet inskrivna elever. Ett inflöde av elever från Nordost påverkar möjligheten att erbjuda skolplats åt nyinflyttade elever i årskurs 7–9 i Kärra. Det innebär i praktiken ett parallellt elevflöde över Angeredsbron där elever i Kärra varje dag åker till skolor i Nordost, och elever i Nordost åker till skolor i Kärra.

På sikt kan det behöva utredas om en av de befintliga F-9 skolorna Klarebergsskolan eller Kärraskolan omvandlas till F-6 skola medan den nya skolan i Gerrebacka färdigställs som 7-9 skola. Ett lokalförsörjningsuppdrag på en ny anpassad grundskola i Kärra som ersätter Olshammarskolan i Backa är beställt våren 2023. Den nya skolan blir organisatoriskt en ny skolenhet med Kärraskolan

Backa

Vid Selma Lagerlöfs Torg och längs Litteraturgatan pågår en omvandling som tillför över 1700 nya bostäder. Ny grundskola 7–9 som ersätter Skälltorpsskolan behöver även möta behovet av fler skolplatser i årskurs F-6. Tidplaner för projektet har skjutits fram utifrån förlängt detaljplanearbete under 2023. Konsekvens kan bli att skolan inte färdigställs före 2027.

Den befintliga kapaciteten inom F-6 skolor i Backa bedöms samtidigt inte kunna ökas ytterligare över tid. Initiala överytor på den nya 7–9 skolan behöver därför nyttjas för att hantera ett sannolikt underskott av skolplatser inom årskurs F-6 efter färdigställandet. Den nya skolan nyttjas som F-9 skola framtill dess en ny F-6 skola färdigställs på den nuvarande Skälltorpsskolan plats.

Kapaciteten på Backaskolan F-6 och Ellen Keyskolan F-6 bedöms vara maximalt utnyttjad kommande år. På Brunnsboskolan finns samtidigt utmaning att fylla kapacitet över tid i äldre åldrar. Skogomeskolan F-6 är uppförd med möjlig utbyggnad av ytterligare etapp för att möta ett framtida behov av skolplatser i Skogome och Lillhagen.

Kvillebäcken – Kärrdalen/Slättadamm

Kvillebäcken (mellanområde inom planeringsområde)

Det nya Backaplanområdet planeras som blandstad med cirka 9 000 bostäder, varav ungefär 2 000 är belägna i Kvillebäcken. Befolkningsprognosen visar en ihållande kraftig förväntad ökning av barn i ålder 6-15 år efter 2026. Utfallet av antal inflyttade barn kommer att få effekt på elevflöden inom Kvillebäcken och Norra Älvstranden.

Planprogrammet för Backaplan innehöll ursprungligen tre F-6 skolor och en 7-9 skola. I en gemensam avsiktsförklaring omvandlades ytan för en av F-6 skolorna i detaljplan 3 till yta för förskola. Kvar finns ny inhyrd F-6 skola med 380 platser, med eventuell tidplan 2032, samt en ny 7-9 skola med 900 platser, preliminärt färdigställd 2029.

För att möta behov av kapacitet inom planprogrammet behöver sannolikt den nya 7-9 skolan fungera som F-9 skola i en övergångsperiod av minst tre-fyra år. Tidplanen för den nya 7-9 skolan behöver säkerställas för att undvika att det helt saknas kommunal service när det gäller grundskola vartefter bostäder färdigställs. Den nya skolan behöver även rymma Santoskolans verksamhet 2029-2032 då skolan ersätts. I efterföljande etapp av Backaplan finns ytterligare ny F-6 skola med 380 platser norr om Kvillebäcken.

Kärrdalen/Slättadamm (mellanområde inom planeringsområde)

Ett kritiskt läge kring brist på skolplatser i förskoleklass gör att tidsbegränsad kapacitet i paviljonger behöver tillföras till dess nya skolor vid Bräckeskolan (Londongatan) och Jättstensskolan (Almqvistgatan) färdigställs. Långa ledtider försvårar för grundskoleförvaltningen att möta kommande kapacitetsbehov med provisoriska lokaler. Det innebär risk för större konsekvenser för barn och vårdnadshavare på centrala Hisingen inom nutid (1-5 år).

Förstudie pågår sedan 2020 för ny F-6 skola med 580 platser som ersätter dagens Lerlyckeskolan F-6. Då det funnits beroenden till Förskoleförvaltningen har förstudien under en period varit pausad. Pågående förstudie har konstaterat att skolan som mest kan rymma tre paralleller. Skolan planeras att evakueras till paviljonger med 580 platser, vilket motsvarar den nya skolans kapacitet.

En temporär utökning på Kärrdalskolan F-5 tillför tillfällig kapacitet hösten 2024 till hösten 2032 för att möta behov av skolplatser inom förskoleklass under kommande år tills nya permanenta skolplatser tillförs. Skolan delar fastighet med förskolan Myrekärrsgatan.

Platsbehovet i årskurs 7-9 förväntas tillgodoses när nya Lundbyskolan 7-9 färdigställs. Dock kommer den skolan inledningsvis inrymma Ryaskolans elever i årskurs 6-9. På Toleredsskolan finns beslut om renovering samt ombyggnation av befintliga byggnader samt tillskapa ny byggnad med tillagningskök, matsal. Projektet saknar säkerställd tidplan i nuläget.

Kyrkbyn/Rambergsskolan - Norra Älvstranden

Kyrkbyn-Rambergsskolan (mellanområde inom planeringsområde)

Pågående projekt på Bräckeskolan ska möjliggöra en enhetsförändring. Projektet omfattar bland annat en större matsal, kök samt ämnessalar. Start av detaljplan för Sotérus-

Dysiksgatan sker sannolikt 2025 som innehåller ny F-3 skola (Londongatan) med 420 platser som organisatoriskt bildar en ny F-9 skolenhet med Bräckeskolan. Den tillkommande skolan på Londongatan tillför idrottshall som samnyttjas med Bräckeskolan. Med en förväntad antagen detaljplan 2029 kan skolan först stå klar i början av 2030-talet.

Norra Älvstranden (mellanområde inom planeringsområde)

Fram till 2027 planeras för totalt 2700 nya bostäder på Lindholmen. Området Norra Älvstranden har sedan tidigare ett strukturellt underskott på skolplatser samt saknar förutsättningar för lokalisering av nya skolenheter. Detta medför platsbrist inom årskurs F-6 på obestämd tid tills nya skolplatser tillkommer vid Backaplan och Frihamnen.

Detaljplan startar under 2023 för ny F-6 grundskola med 380 platser på Regnbågsgatan. Detaljplan och förstudie kommer att behöva utreda förutsättningar kring markförhållanden och omfattning av marksanering på platsen som tidigare varit del av Lindholmens varv. Tidig uppskattad kostnad för markarbeten är 80 mkr.

Den framtida utvecklingen av Frihamnen är i nuläget oklar med avseende på kommunal service och grundskola. Grundskoleförvaltningen bedömer att Frihamnen har ett mer strategiskt läge för placering av skola jämfört med till exempel Lindholmen.

Den befintliga Taubeskolan samnyttjas med Förskoleförvaltningen vilket begränsar kapaciteten. Det saknas i nuläget en lösning för att öka skolans kapacitet. Bullerförhållanden omkring Taubeskolan medför att provisoriska lösningar saknar förutsättning att ges tillfälligt bygglov.

Herrgårdsskolan delar fastighet med förskola, Ceresgatan. Skolan har ett mycket strategiskt läge i området. Dock begränsar samlokaliseringen en möjlig permanent expansion av skolan i närtid för att möta kommande ökning av antalet elever i området. Planeringsinriktning är en förstudie med tidsbegränsat bygglov för att möta behov av skolplatser i Norra Älvstranden fram tills ny F-6 skola på Lindholmen är färdigställd.

På Santossskolan behöver tidsbegränsade bygglov ersättas med permanent ny skolbyggnad framemot slutet av 2020-talet. I gällande planering evakueras skolan till ny 7–9 skola vid Backaplan efter 2029. Santossskolan kommer 2026–2032 att påverkas att arbetet med ny spårvägsförbindelse under Göta Älv där arbetsområde riskerar att skära av säkra skolvägar samt leveransflöde till och från skolan.

Södra Torslanda

I Södra Torslanda behöver planering fokusera på att hantera den minskning av barn som prognosticerats, optimera nyttjandet av befintliga lokaler utifrån grundskoleperspektiv för att hantera evakueringar och bevaka konsekvenser av etablering av ny batterifabrik.

Beslut i stadsbyggnadsnämnden att utöka detaljplan vid Hangarvägen till 1000–1200 bostäder har påverkan på genomförandet av projektet Noleredsskolan i etapper. Utbyggnadstakten och färdigställandet av bostäderna i detaljplanen har sannolikt beroende till annan stadsplanering såsom ny tvärförbindelse.

Parallellt kan en förväntad etablering av ny batterifabrik efter 2025 kan innebära ett ökat behov av skolplatser i Torslanda. Planering pågår på staden-nivå för att möta behovet med en ny fristående internationell skola, dock togs markanvisning tillbaka under våren

2023. Grundskoleförvaltningen ser behov av att planeringen kring den fristående skolan bevakas noggrant.

Hösten 2024 tillförs 150 platser genom nya Torslandaskolan F-6, även inom anpassad grundskola. Noleredsskolan evakueras hösten 2024 till paviljonger vid Hjuviksvägen, samt till Torslandaskolan F-6 där en del av överkapaciteten på Torslandaskolan kommer att nyttjas av elever från Noleredsskolan då en ytterligare expansion av paviljonger vid Hjuviksvägen inte kan hantera hela Noleredsskolan utifrån kapacitet i kök och matsal.

Beslut togs hösten 2022 att fortsätta utreda etapp 1 av ny skola Noleredsskolan F-6. Den nya Noleredsskolan F-6 etapp 1 beräknas att färdigställas inför hösten 2027. Beslut att avvakta med framtida etapp 2 påverkas av Stadsbyggnadsnämndens beslut att starta detaljplan med 1000–1200 bostäder vid Hangarvägen. Efter 2030 behöver sannolikt kapacitet utökas ytterligare inom årskurs 7–9 för att inte skapa en strukturell obalans. Möjlighet finns att öka kapacitet på Nordlyckeskolan 7-9 frammot slutet av 2020-talet genom att genomföra den inte genomförda etapp 2.

På sikt finns tidig planering kring att slå samman Hjuvikskolan F-3 och Hällsvikskolan F-3 i ny F-6 skola i Hästevik samt att i samband med det överföra de bägge befintliga skolbyggnaderna till förskoleförvaltningen. Möjligt underhåll kommer att ske på Skutehagenskolan inom nutid. Anpassad Grundskola på Amhultsgården planerar att överföras till nya Torslandaskolan F-6 hösten 2024. Grundskolenämnden tog hösten 2022 beslut om enhetsförändring som sammanför Noleredsskolan F-6 och Snäckebergets skola F-3 till en skolenhet.

Björlanda

Utbyggnad av grundskola i Björlanda behöver möta behov av skolplatser frammot slutet av 2020-talet. Samtidigt som det planeras för flera nya förskolor i Björlanda saknas det i nuläget en tillkommande grundskola som förskolebarnen kan gå vidare till. Därmed saknas en säkerställd kapacitetsökning av antalet platser i grundskola.

Stadsbyggnadsnämnden tog den 21 februari beslut att lyfta ur detaljplan med ny F-6 grundskola med 580 platser i Kvisljungeby från startplanen 2023. Beslutet eliminerade hittillsvarande lokalförsörjningsplanering kopplat till detaljplaner innehållande småhusbyggnation, samt 1 500 bostäder inom programmet Skra Bro.

Utifrån nuläge utan säkerställd lokalförsörjning är det sannolikt att det uppstår brist på grundskolplatser i Björlanda i samband med att utbyggnaden av bostäder genererar behov. Inför kommande detaljplaner i Björlanda behöver risker omhändertas så att utbyggnad av bostäder möts av kommunal service gällande grundskola.

Skolan i Kvisljungeby skulle även ersätta tidsbegränsade bygglov på Lillebyskolan som upphör 2032, samt ge möjlighet att ersätta enhet Trulsegårdsskolan F-3 som inte motsvarar skolenhetsutredningens principer. Alla skolor i Björlanda utom en är samlokaliserade med förskola. Det behöver tas fram en gemensam planering på övergripande nivå för att kunna lösa ut beroenden och öka antalet skolplatser. För att möta behov kommer sannolikt Trulsegårdsskolan 7–9 behöva expandera omkring 2030, vilket förutsätter att ny F-6 skola tillförs, samt att förskolan Emelie Lejmans väg på grannfastigheten ersätts dessförinnan.

På Björlandaskolan behöver tidsbegränsade bygglov med 200 skolplatser ersättas före 2031 vilket förväntas kunna ge kapacitetsökning på 50 elever. I ett läge där Björlandaskolan står för den enda teoretiska kapacitetsökningen behöver utredning för att öka kapaciteten på skolan starta inom nutid (1-5 år).

Lillebyskolan F-6 har tidsbegränsade bygglov som i nuläget saknar en säkerställd permanent lösning. Bygglov löper definitivt ut 2032. Utredning för att ersätta tidsbegränsade bygglov behöver starta inom nutid (1-5 år).

Älvegårdsskolan F-3 uppfyller inte skolenhetsutredningens principer kring en bärkraftig skolenhet samt har paviljonger med tidsbegränsade bygglov. Skolan behöver genomlysas i sitt förhållande till Lillebyskolan F-6.

Tuve-Säve

I Tuve evakueras Gunnestorpsskolan F-6 till paviljonger på Tångensskolan samt till Glöstorpskolan fram till 2027. Den nya Gunnestorpsskolan F-6 tillförs kapacitet för att möta förväntad relativt kraftig ökning av barn efter 2026. Skolan ger möjlighet att utreda framtiden för Tångensskolan F-6 gentemot fortsatt befolkningsutveckling i Tuve. Den nya Gunnestorpsskolan ger möjlighet för ökat framtida nyttjande av Glöstorpskolan som 7-9-skola. Stadsfastighetsförvaltningen bedömer att Tångensskolans status och skick kommer kräva åtgärder inom prognosperioden.

De långa avstånden till Kärra, Skogome, Björlanda, Tuve gör att Bärbysskolan blir avgörande för efterlevnaden av regelverk för skolplaceringar för elever i förskoleklass som bor i Säveområdet. Behovet av skolplatser i Säve är till stor del avhängigt utbyggnadstakten av småhus och bostäder i området. Bärbysskolan F-6 ligger inom Försvarsmakten skjutfältsområde i Säve och kommer inte kunna tillföras nya permanenta skolbyggnader framöver. Ett pågående lokalförsörjningsuppdrag innehåller en ny F-6 skola för att ersätta Bärbysskolan inom Säveområdet.

Västra och Östra Biskopsgården

Västra Biskopsgården (mellanområde inom planeringsområde)

Västra Biskopsgården är det mellanområde i Göteborgs Stad som har störst andel barn som lever i extrem trångboddhet. Hela 85 procent av bostadsbeståndet är hyresrätter, 13 procent bostadsrätter och cirka 2 procent äganderätter.

Geografiskt finns utmaningar med att realisera nya skolprojekt i det tätbebyggda bergiga Västra Biskopsgården. För att framöver genomföra projekt med nya grundskolor behövs sannolikt ny inriktning kring att genomföra permanent påverkan på geografin såsom sprängning för att möjliggöra etablering, evakuering. Det finns även barriärer och bullerproblematik i form av industriområden, Sommarvädersgatan och spårväg som löper genom mellanområdet. En alternativ möjlighet är att se över befintliga skolfastigheter med förskolor och grundskolor, för att utreda om dessa kan skifta användning.

Programförslaget för Biskopsgården innehåller cirka 3 800 - 4 350 bostäder, varav cirka 1 100 är småhus. För kommunal service planeras en ny F-6 grundskola och 70-78 avdelningar förskola. I programmet för Biskopsgården fanns tidigare en ny 7-9 skola. I den slutliga rapporten lyftes skolan ur programmet och ersattes inte. Det saknas i nuläget säkerställd kapacitetsökning av skolplatser för elever i årskurs 7-9 i Biskopsgården.

Konsekvens blir att förväntad ökning av barn i årskurs 7–9 i Biskopsgården efter 2025 riskerar påverka kapaciteten för hela centrala Hisingen.

Pågående reinvesterings – och investeringsprojekt på Ryaskolan förutsätter evakuering av verksamheten. Det saknas i nuläget säkerställd tidplan. För att skolan ska kunna öka sin kapacitet behöver projektet slutföras. Hösten 2023 sker omvandling av Ryaskolan till F-6 skola från dagens F-9 organisation och årskurs 7–9 överförs till Lundbyskolan 7-9.

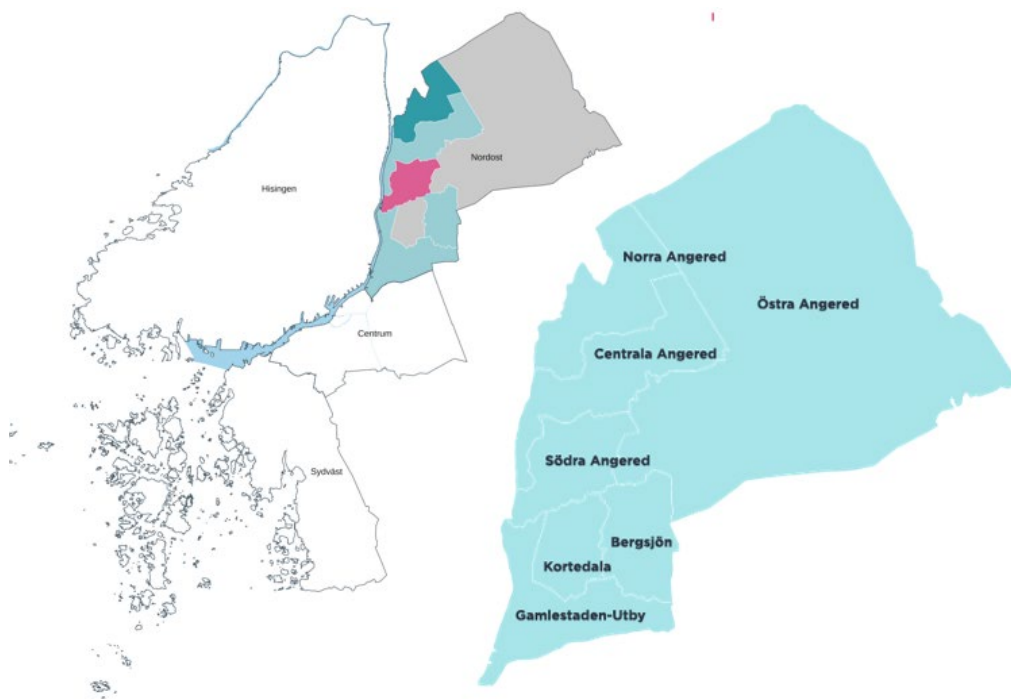
Planerad ny F-6 skola vid Svarte Mosse (Temperaturgatan) planeras ersätta moduler för Nya Skolan Länsmansgården F-3 där tidsbegränsat bygglov löper ut 2031. Inriktning om en ny kultur- och idrottsarena är tänkt att samlokaliseras med nya skolan. Tidigare identifierat projekt Rimfrostgatan F-6 har utgått av geotekniska skäl.

Östra Biskopsgården (mellanområde inom planeringsområde)

Den planerade nya skolan Almqvistgatan F-3 i Östra Biskopsgården skapar en ny sammanslagen F-9 skolenhet tillsammans med Jättestensskolan. Skolan har ett mycket bra geografiskt läge i staden med goda förutsättningar att stödja integration och möten mellan elever från olika delar av staden.

På befintliga Jättestensskolan finns i nuläget paviljonger med tidsbegränsade bygglov för 200 elever. I gällande detaljplanering motsvarar den nya skolbyggnaden platser för 300 elever. Det innebär att expansionen i den sammanslagna skolenheten endast blir 100 platser totalt. Utifrån det sammantagna läget bedömer grundskoleförvaltningen att kommande förstudie även utreder förutsättningar kring hur befintliga Jättestensskolans kapacitet kan ökas samtidigt som ny skolbyggnad på grannfastigheten tillförs.

Utbildningsområde Nordost

Figur 10. Utbildningsområde Nordost med respektive mellanområden

Utbildningsområde Nordost består av tidigare stadsdelsnämnderna Angered, Östra Göteborg och en mindre gränsjustering mot Örgryte-Härlanda. För att uppnå bättre planeringsförutsättningar och ge förutsättningar att greppa lokala variationer har utbildningsområdet delats upp i sju planeringsområden:

Tabell 7. Planeringsområden och tillhörande skolor i utbildningsområde Nordost

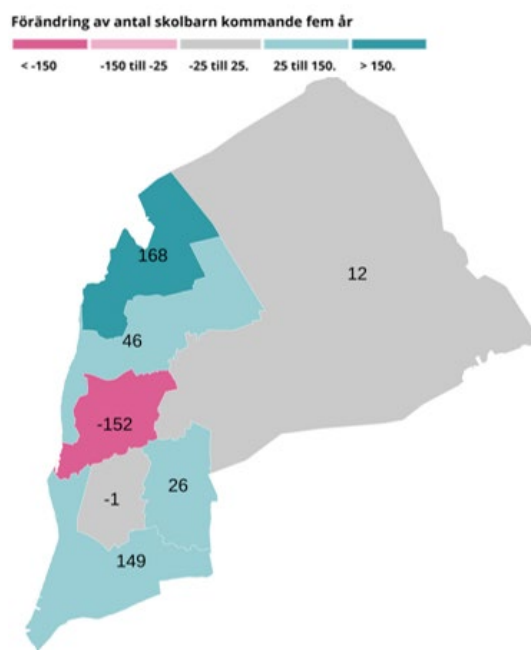
Planeringsområde	Skolenheter
1 Östra Angered	Bergumsskolan F-9, Björsaredsskolan F-3, Gunnilseskolan F-6
2 Bergsjön	Backegårdsskolan F-6, Bergsjöskolan F-9, Gärdsmosseskolan F-6, Sandeklevsskolan F-9, Solbackeskolan F-6
3 Gamlestaden- Utby	Fjällboskolan F-5, Gamlestadsskolan F-9, Kvibergsskolan F-9, Utbynässkolan F-3
4 Kortedala	Utmarksskolan 4-9, Ramsdalsskolan F-3, Gärdssäskolan 4-9, Talldungeskolan F-3
5 Södra Angered	Bergsgårdsskolan F-6, Emmaskolan F-3, Eriksboskolan F-6, Hammarkullsskolan F-3, Lärjeskolan F-9, Nytorpsskolan 4-9
6 Centrala Angered	Gunnaredsskolan F-3, Rannebergsskolan F-3, Vättleskolan 4-9
7 Norra Angered	Gårdstensskolan 4-9, Lilla Gårdstensskolan F-3, Långmosseskolan F-3, Lövgärdesskolan 4-9, Råvebergsskolan F-3, Tretjärnsskolan F-3

Befolkningsmässiga förändringar

Befolkningsprognos nutid (1-5 år)

Under planeringshorisonten nutid prognostiseras en ökning med 248 barn 6-12 år i stadsdelsområdet Nordost.

Antalet barn förväntas öka som mest planeringsområdena Norra Angered med 168 barn och Gamlestaden-Utby med 149 barn. En ökning av antalet barn sker även i Bergsjön och Centrala Angered. Antalet barn förväntas vara relativt oförändrat i Kortedala och Östra Angered. I Södra Angered förväntas antalet barn minska med 152 barn.

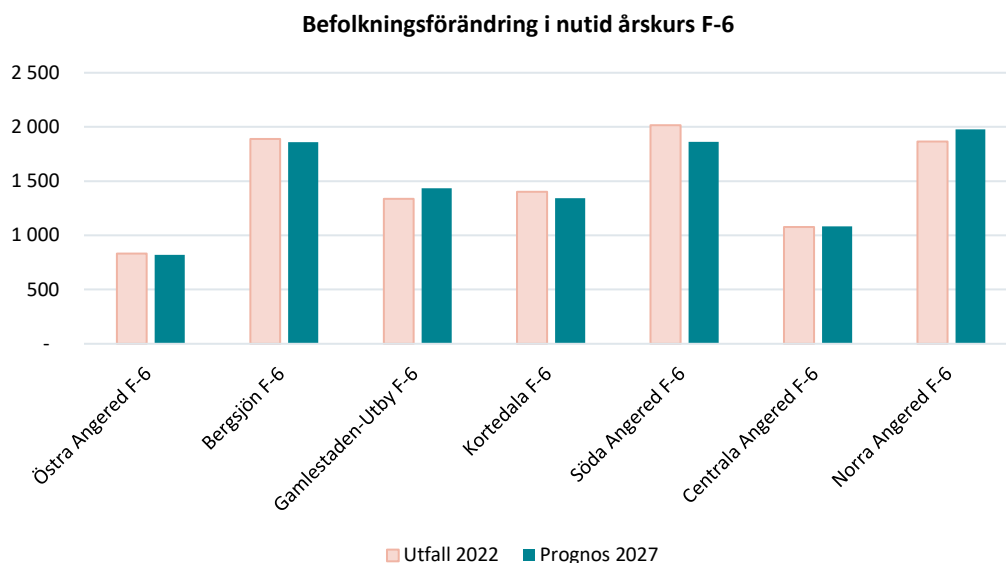

Tabell 8. Befolkningsprognos per planeringsområde (nutid 1-5 år)

Figur 11. Befolkningsförändring 2022–2027 för barn i ålder 6–15 år i utbildningsområde Nordost

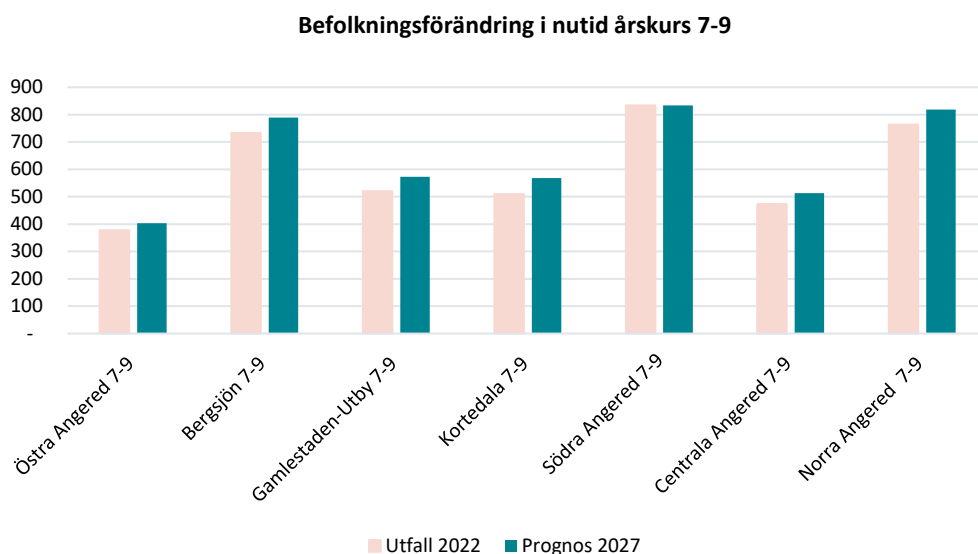
Befolkningsprognos	Utfall 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Differens 2022-2027
Östra Angered	1 210	1 231	1 214	1 206	1 197	1 222	12
Bergsjön	2 623	2 683	2 689	2 697	2 670	2 649	26
Gamlestaden-Utby	1 858	1 887	1 902	1 938	1 970	2 007	149
Kortedala	1 912	1 941	1 945	1 947	1 920	1 911	-1
Södra Angered	2 850	2 834	2 792	2 759	2 720	2 698	-152
Centrala Angered	1 551	1 577	1 573	1 584	1 590	1 597	46
Norra Angered	2 629	2 668	2 721	2 739	2 742	2 797	168
Summa	14 633	14 821	14 836	14 870	14 809	14 881	248

Under prognosperioden nutid förväntas antalet barn i årskurs F-6 sjunka med 41 barn. Av diagrammet nedan framgår att barn i årskurs F-6 förväntas sjunka i Östra Angered, Bergsjön, Kortedala och Södra Angered. Störst minskning av antalet barn i årskurs F-6 sker i Södra Angered med 152 barn och störst ökning sker Norra Angered med 112 barn. Störst minskning sker i Södra Angered där antalet barn i årskurs F-6 sjunker med 152 barn.

Figur 12. Befolkningsförändring per planeringsområde i nutid (1-5 år), årskurs F-6

Av Figur 18 framgår att antalet barn i årskurs 7-9 förväntas öka i alla planeringsområden utom Södra Angered, där befolkningen förväntas vara oförändrad. Den största ökningen sker i Bergsjön, Gamlestaden-Utby och Kortedala där befolkningen i årskurs 7-9 förväntas öka med 53-58 barn under perioden.

Figur 13. Befolkningsförändring per planeringsområde i nutid (1-5 år), årskurs 7-9

Befolkningsprognos närtid (6-8 år)

Under prognosperioden närtid förväntas antalet barn 6-12 år minska med 109 barn i nordost. Antalet barn minskar i Östra Angered, Kortedala, Södra Angered och Norra Angered. Den största minskningen sett till antal barn sker, precis som i nutidsperspektivet, i Södra Angered.

Tabell 9. Befolkningsprognos per planeringsområde (Närtid 5–8 år)

Befolkningsprognos	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030	Differens 2027–2030
Östra Angered	1 222	1 192	1 200	1 197	-25
Bergsjön	2 649	2 623	2 606	2 680	31
Gamlestaden-Utby	2 007	2 036	2 081	2 085	78
Kortedala	1 911	1 894	1 855	1 823	-88
Södra Angered	2 698	2 644	2 596	2 577	-121
Centrala Angered	1 597	1 628	1 645	1 662	65
Norra Angered	2 797	2 800	2 777	2 748	-49
Summa	14 881	14 817	14 760	14 772	-109

I Gunnilse centrum pågår en detaljplan där syftet är att tillföra ny bostads- och centrumbebyggelse i kollektivtrafiknära läge i samband med upprustning och lägesändring av Gråbovägen. Planen innebär 300 - 400 nya bostäder. En detaljplan har tagits som innehåller 540 skolplatser. Planen har inte antagits och en ny detaljplan planerat att gå ut för granskning i kvartal 1 2024.

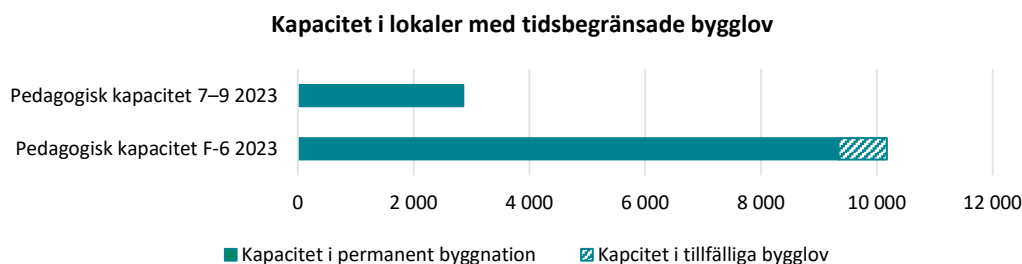
Befolkningsprognos närtid och framtid (8 år och framåt)

I framtiden, det vill säga efter 2030 finns planer för utveckling av Gamlestaden, Hammarkullen och Hjällbo. Planprogram för hela Gamlestaden saknas, men det sammanlagda antalet bostäder som planeras är cirka 3 200 under en tidshorisont från 2018 till 2035–2040. Av dessa bostäder är vissa under uppbyggnad, men de flesta under planering. Program för stadsutveckling i Hjällbo godkändes av byggnadsnämnden i slutet av december 2022 och innebär ytterligare cirka 1000 bostäder. Planer för bostäder finns i Hammarkullen, men planprogram är inte klart.

Befintliga verksamhetslokaler

Utbildningsområdet har en variation av skolor, många av skolorna är äldre och slitna, medan ett par skolor till exempel Lilla Gårdstensskolan F-3 och Lärjeskolan är nybyggda. De flesta skolor ägs av Göteborgs stad, men Lövgärdeskolan, Rannebergsskolan och Gårdstensskolan 4-9 har inhyrda lokaler.

Av diagrammet nedan framgår att det finns totalt 830 platser i tillfälligt bygglov finns i F-6. Tre av åtta bygglov inväntar beslut om förlängt bygglov och 530 av platserna finns i Östra Angered.

Figur 14. Kapacitet i tidsbegränsade bygglov inom utbildningsområde Nordost

Tabell 10. Tidsbegränsade bygglov i utbildningsområde Nordost

Skolenhet	Planeringsinriktning
Fjällboskolan, Paviljong Expandia,	Bygglovet går ut 2027-04-07. Ej beslutad planeringsinriktning, men kommer ingå i en större förstudie för att utöka kapaciteten på skolan.
EFUS Utby*	Bygglovet går ut 2027-10-05. Ej beslutad planeringsinriktning.
Bergumskolan F-9 - Paviljong Expandia	Bygglovet gick ut 2022-07-31. I planeringen ingår att bygglovet förlängs med minst fem år. Nya Gunnilseskolan kommer avlasta Bergumsskolan.
Bergumskolan F-9 - Expandia	Bygglovet går ut 2026-03-31. Nya Gunnilseskolan kommer avlasta Bergumsskolan
Bergumskolan F-9 - Paviljong Indus	Bygglovet går ut 2026-01-18. Nya Gunnilseskolan kommer avlasta Bergumsskolan.
Gunnilseskolan F-6 - Paviljong	Bygglovet går ut 2025-06-10. Nya Gunnilseskolan kommer att avlasta Gunnilseskolan.
Gunnilseskolan F-6 - Paviljong	Bygglovet går ut 2023-07-31. Nya Gunnilseskolan kommer att avlasta Gunnilseskolan.
Långmosseskolan F-3 - Paviljong	Bygglovet gick ut 2020-07-08. Paviljongen kan avvecklas när Gårdstensskolan F-6 är på färdig.

Grundskoleförvaltningen har fått statusbedömningar för cirka hälften av objekten i nordost från stadsfastighetsförvaltningen och av de statusbedömningarna som kommit in ligger samtliga i Östra Göteborg. Av bedömningarna framgår att Gärdsåsskolan 4-9, Efus Utby (Enheten för undervisning med särskilt stöd), Sandklevsskolan F-9, Solbackeskolan F-6 och Utmarksskolan 4-9 är objekt med brister som behöver åtgärdas under planperioden för att uppfylla mål för lokalförsörjning och förhindra risker. Skolor i Angered som är planerade för underhåll 2026-2028 är till exempel Tretjärnsskolan F-3 och Råvebergsskolan F-3.

Under 2024 och 2025 planeras bland annat följande underhåll ha stor påverkan på verksamheten:

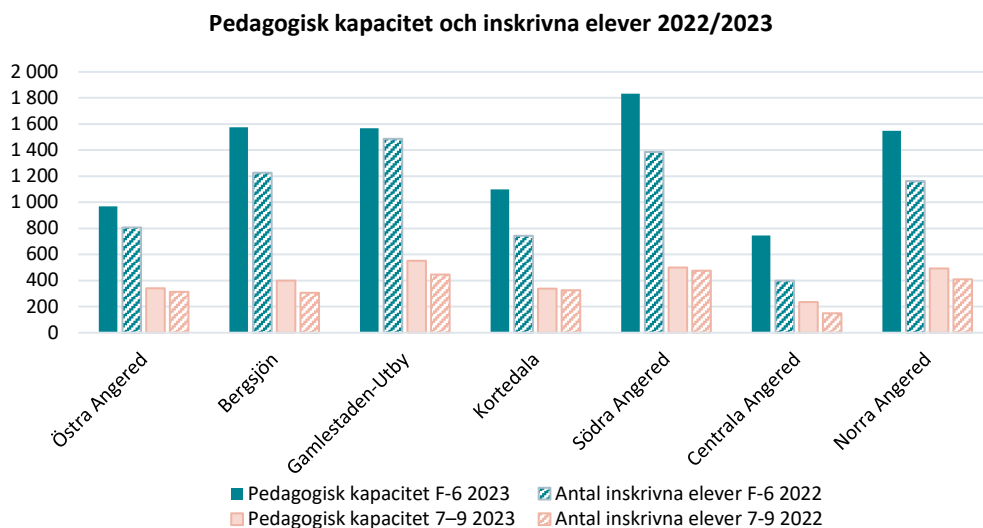
- Bergsjöskolan - eventuellt behov av evakuering av kök.
- Bergumskolan - eventuellt behov av evakuering.
- Solbackeskolan
- EFUS Utby
- Utmarksskolan - eventuellt behov av evakuering.
- Nytorpsskolan – evakuering kommer att krävas.

Kapacitet i grundskola

Av Figur 20 framgår att störst utnyttjad kapacitet finns i hela Nordost, men framför allt i Norra Angered, Södra Angered, Bergsjön och Centrala Angered. Totalt finns det 2 559 utnyttjade platser, varav 83 procent är fördelat på F-6. I Norra och Södra Angered finns det totalt 470 platser i utnyttjad kapacitet, i Bergsjön 441 platser och i Centrala Angered 431 platser.

Att Norra Angered tillsammans med Centrala Angered har flest utnyttjade platser beror dels på tappet till fristående skolor, dels på att till exempel Lilla Gårdstensskolan F-3 startade läsåret 2022/2023 och att verksamheten planerar att gradvis växa in i skolan. I Norra Angered förväntas en viss ökning av befolkningen i ett nutidsperspektiv, både i F-6 och 7-9, vilket innebär viss möjlighet att utnyttja platserna bättre.

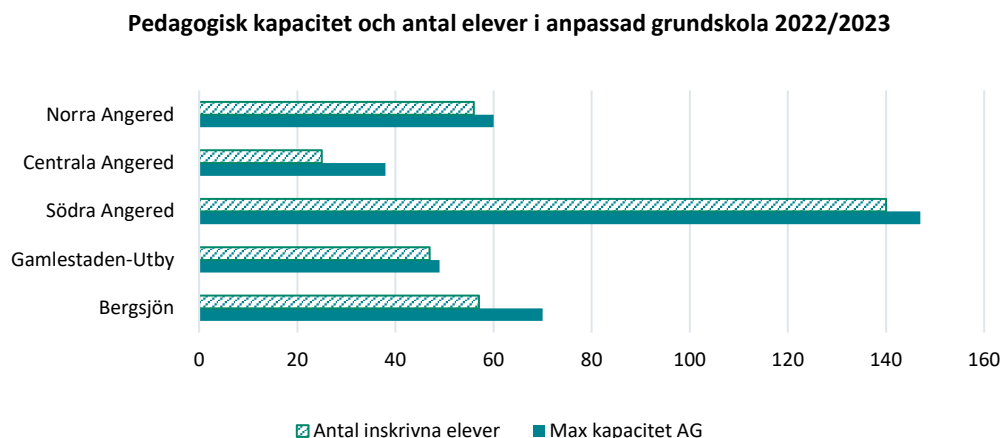
Möjligheten att använda utnyttjade platser påverkas av möjligheten att synka planerat med andra projekt till exempel planerat underhåll av Råvebergsskolan F-3 och Tretjärnsskolan F-3 samt ersättning av Gunnaredsskolan F-3 i Centrala Angered.

Figur 15. Balans mellan pedagogisk kapacitet och antal inskrivna elever läsåret 22/23

Kapacitet anpassad grundskola

År 2022 fanns utbildningsplatser i fem av sju planeringsområden, det vill säga i alla områden utom Östra Angered och Kortedala. År 2023 finns det 364 utbildningsplatser i anpassad grundskola i stadsdelsområdet som helhet, vilket motsvarar tre procent av det totala antalet platser i utbildningsområdet. År 2022 var 325 elever inskrivna i anpassad grundskola, vilket även det motsvarar tre procent av det totala elevunderlaget. Antalet inskrivna elever i förhållande till antalet platser ger en nyttjandegrad på 89 procent. Differensen mellan antal platser och inskrivna elever beror på att målgruppen för anpassad grundskola ökar löpande under läsåret, i takt med att eleverna blir mottagna.

Figur 16. Balans mellan pedagogisk kapacitet och antal inskrivna elever anpassad grundskola läsåret 22/23

I Nordost finns det en verksamhet som motsvarar skolenhetens förslag om förstärkt spår för inriktning mot neuropsykiatriska flerfunktionsnedsättningar i behov av kompletterande kommunikation i Gamlestaden-Utby. Ett spår med elever med särskilda fysiska funktionsnedsättningar saknas.

Projekt

Nutid (1–5 år)

Pågående, planerade och beslutade planerade projekt:

- Utbynässkolan. Anpassningar av Bruna Villan som ger en utökad kapacitet med 100 platser (ej inkluderat kök och matsal).
- Gärdsåsskolan 4-9. Ombyggnation av befintlig skola som ger total kapacitet på 660 elever. Färdigställt ht-2023.
- Eriksboskolan. Ersättning av befintlig skola som idag är evakuerad till Hjällboskolans lokaler. Skolan byggs för 420 elever, varav 40 platser för anpassad grundskola.
- Gårdstensskolan F-6. Ny skola som ger en utökad kapacitet på 690 elever, varav 40 platser i anpassad grundskola vilket delvis ersätter de 25 platser som startats på Lilla Gårdstensskolan. Färdigställt ht-2026.

Projekt i förstudieskede som inväntar beslut om fortsatt utredning och investeringsbeslut:

- Inhyrning idrottshall Angeredsvinkeln för Gårdstensskolan 7-9, evakueringslokaler Gårdstensskolan 4-6.
- Nytorpsskolan hus A-D. Verksamhetsanpassningar hus A-D.
- Gunnilse. Utökning med cirka 160 platser i F-6 och 640 elever 7-9.
- Förstudie permanent utökning kök och matsal Bergumsskolan F-9
- Förstudie permanenta lokaler EFUS Utby

Närtid (5–10 år)

I detaljplaner och tidig planering

- Utökning av Sandklevsskolan med 200-300 platser. Detaljplanen planeras att gå ut för granskning 2024
- Ny skola på Ambrosisgatan i Gamlestaden. Detaljplanarbete pågår och markanvisning är gjort. Skolan ger en utökad kapacitet med 400-560 skolplatser.
- Ny skola för att ersätta befintliga skola, Gunnaredsskolan. Skolan ger en utökad kapacitet med 180 skolplatser.
- Ny skola Gunnilse. I pågående detaljplanarbete finns planer på en utökad skolkapacitet på 540 skolplatser.
- Eriksboskolan, etapp 2, utökning med 190 platser.

I planeringshorisonten närtid finns inga planerade projekt. Förstudie om utökning platser i Gunnilse kan resultera i projekt som sträcker sig under planeringshorisonten närtid.

Framtid 10 år och framåt

I planeringshorisonten framtid finns inga planerade projekt.

Mål

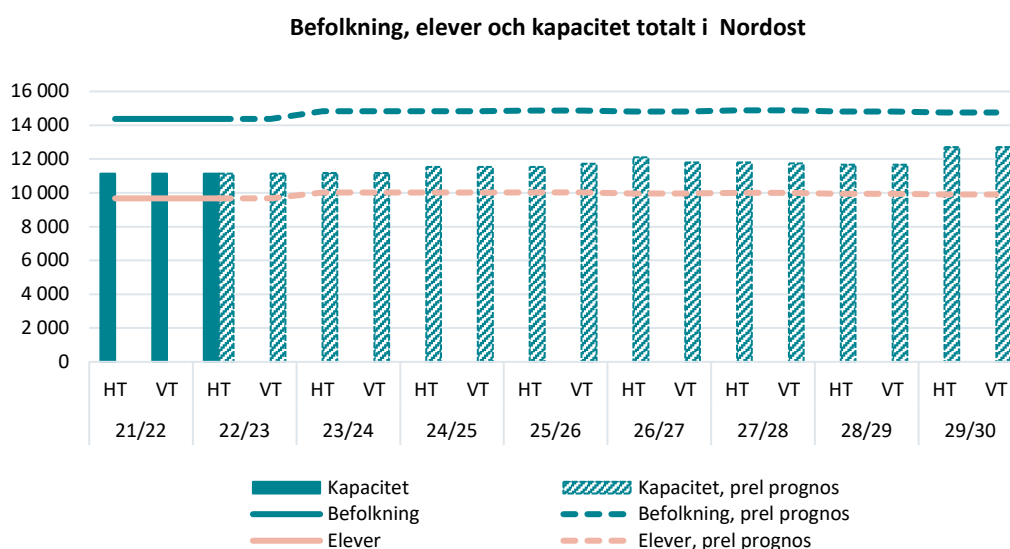
Nordost har en utpräglad F-3 och 4-9 skolstruktur. Endast tre av skolenheterna uppfyller skolenhetsutredningens samtliga principer och de tre skolorna som gör det är alla F-9 skolor. Bergsjön sticker ut som det enda planeringsområde med F-6 skolor. Södra Angered har en blandad skolstruktur som består både av F-3, F-6, F-9 och 4-9 skolor. I Gamlestaden-Utby finns den enda enheten som är stadiebrytande i nordost, Fjällboskolan F-5. F-3 skolenheterna har generellt ett lägre elevantal och når därför inte upp till principen om volym på skolenheter. En fullständig redogörelse för hur skolorna i området uppfyller skolenhetsutredningens principer återfinns i bilaga 1.

Lokalbehovsanalys

Försörjningsgraden skiljer sig stort mellan de olika planeringsområdena i Nordost, men det historiska medelvärdet ger en tydlig bild av ett stort tapp till friskolor de senaste åren i mellanstadiet och i högstadiet.

I Nordost som helhet ligger försörjningsgraden på 79 procent i förskoleklass, 68 procent i årskurs 4 och 60 procent i årskurs 7, beräknat på ett treårigt medelvärde för 2020-2022. Det är däremot stora skillnader mellan de olika planeringsområdena. Gamlestaden-Utby särskiljer sig till exempel från övriga områden genom att ha fler skolplatser än vad den egna befolkningen kräver och har en försörjningsgrad i förskoleklass på 114 procent. I Gamlestaden-Utby och Bergsjön sker en markant tapp av elever inför årskurs 6, cirka en tredjedel av eleverna byter till en fristående skola i skola inför årskurs 6. I andra områden som till exempel Centrala och Norra Angered sker en tydlig minskning av elever inför årskurs 4, i Centrala Angered med 81 procent och i Norra Angered med 66 procent.

Av diagrammet nedan framgår att befolkningsprognosen och antal elever förväntas vara relativt konstant under perioden, men att utökning av kapaciteten sker. För de planerade projekten är planerat underhåll den främsta drivkraften. Planerade projekt behövs också för att kunna ställa om i enlighet med skolenhetsutredningens principer.

Figur 17. Befolkning, prognos över elever och kapacitet i utbildningsområde Nordost

Under planeringshorisonten nutid förväntas befolkningen och antal elever vara relativt konstant, medan antalet platser förväntas öka. Utmaningarna utifrån såväl ett nutidsperspektiv såväl som närtidsperspektiv, handlar om att genomföra anpassningar och byggnationer, dels utifrån planerat underhåll, dels utifrån att skapa större enheter och en stadindelning som följer skolenhetsutredningens principer. För att kunna använda befintlig kapacitet mer effektivt och utnyttja tillkommande kapacitet bättre krävs även att antal skolenheter i framför allt Norra Angered, Centrala Angered och Södra Angered ses över. Samtidigt behöver behovet av skolplatser i nutid och närtid vägas mot ett framtida behov av skolplatser som tillkommer utifrån kommande bostadsutveckling i till exempel Hjällbo.

Analys per planeringsområde

Östra Angered

Grundskoleförvaltningen ser ett behov av att öka antalet skolplatser i området till följd av planer på nya bostäder, möjlighet att se över skolstrukturen i området och för att kunna lämna befintliga paviljonger på Bergumsskolan F-9 och Gunnilseskolan F-6. Östra Angered har cirka 140 skolplatser i tillfälligt bygglov som går ut under planeringshorisonten nutid. En del av platserna bedöms kunna tillgodoses genom effektivare användning av befintlig byggnation på Bergumsskolan, men för att kunna möta behovet av platser krävs en utökning av antalet platser i permanent byggnation. Förstudien om utökning av skolplatser i Gunnilse är därför av stor betydelse eftersom det är ger möjligt att lämna provisoriska paviljonger i området som helhet och se över skolstrukturen på Gunnilseskolan F-6, Bergumsskolan F-9 och Björsaredsskolan F-3. För att kunna säkra skolplatserna i området behöver även den förstudie som startats utifrån kök och matsalars underdimensionerade kapacitet genomföras.

Bergsjön

Bergsjöns har trots ett högt antal outnyttjade platser på totalen, haft svårt att tillgodose antalet platser i förskoleklass de senaste åren. Överkapaciteten i Bergsjön beror på ett visst antal paralleller behövs i förskoleklass och att antal paralleller sedan inte har minskat i takt med att eleverna minskar i andel. En del av minskningen av elever har berott på att många elever söker sig till Utbyområdet från Bergsjön. Möjligheten att få plats i Utby kommer minska de kommande åren eftersom platserna i Utby behövs för att klara det egna elevunderlaget i närområdet.

Bergsjön följer skolor skolenhetsutredningens principer om stadieindelning, till skillnad från övriga områden i nordost. I samband med den planerade expansionen av 200-300 skolplatser på Sandklevsskolan F-9 behöver skolstrukturen ses över i området tillsammans med Backegårdsskolan F-6 och Solbackeskolan F-6. Av ansökan om planändring framgår att utökningen på Sandklevsskolan F-9 är planerad att ske i årskurs 7-9 till följd av att hus B ersätts med en högre byggnad. Den närbelägna Sandeklevshallen innebär också att behovet av en fullstor skolidrottshall inte behöver tillgodoses inom skolfastigheten.

Kortedala

Utifrån att Kortedala är ett område med hög outnyttjad kapacitet och då befolkningsprognosen visar på ett sjunkande elevantal i framför allt årskurs F-6 behöver antal skolenheter och paralleller ses över i området. Behov finns till exempel av att utreda om Ramdalsskolan F-3 skulle kunna bli en F-6 skola med två paralleller i stället för en F-3 skola med tre paralleller som idag. Även förutsättningarna att utveckla Talldungeskolan F-3 behöver ses över. Möjligheten att bygga ut skolan är begränsad utifrån byggnadens utformning och prickad mark, men möjligheten att bygga på ett plan behöver ses över. Förändring av stadiindelning på en skola påverkar övriga skolor i området, Gärdssåskolan 4-9, Utmarksskolan 4-9 och Talldungeskolan F-3.

Utifrån planerat underhåll av hus F på Utmarksskolan 2024 finns ett behov av att utreda behovet av att kombinera underhållet med verksamhetsanpassningar. Hus F innehåller flera specialsalar, vilket nyckelfunktioner i samband med planering av framtida kapacitet.

Gamlestaden-Utby

Ett ökat behov av platser i finns i Utby. De två skolorna, Fjällboskolan F-5 och Utbynässkolan F-3 behöver utöka kapaciteten för att tillgodosebehovet i området. Fjällboskolan F-5 är den enda skolenhet i nordost som är stadiiebrytande (F-5) och behöver på sikt utökas till F-6 skola. Utifrån befolkningsprognosen behöver Fjällboskolan F-5 gå till att vara tre paralleller i samtliga årskurser. För att det ska vara möjligt behöver friytan utökas, tillgången till specialsalar och måltider säkras. Möjligheten att tillgodose behovet av slöjdsalarna, som idag är i paviljonger med tillfälligt bygglov som går ut 2027 behöver också ses över. I närhet till Fjällboskolan F-5 finns även Utbynässkolan F-3. En beställning av ombyggnation av Bruna villan för att få ytterligare fyra klassrum med tillhörande gruppum har gjorts. För att en utökning av elevkapaciteten ska kunna genomföras behöver utökningen kombineras med en utökning av kök och matsal som givet nuvarande utformning inte rymmer den planerade utökningen. Det ökade behovet av platser 2027 är beroende av utökningen av platser i Bruna Villan.

I Gamlestaden-Utby planeras det utökade behovet av skolplatser på längre sikt tillgodoses genom ny skola inklusive idrottshall på Ambrosiusgatan. I den planerade utökningen finns en skola med 400 platser, men prövningen av storleken på skolan sker i samband med att detaljplan tas fram. Möjligheten att bygga för fler än 400 elever lyfts i samband med detaljplanarbetet. Storleken på skolan avgör i vilken grad det finns behov av att utreda möjlighet att samutnyttja specialsalar med Gamlestadsskolan.

När det gäller EFUS Utby ser grundskoleförvaltningen ett behov av att ta fram en permanent lösning, dels utifrån att verksamheten idag drivs i paviljonger med tidsbegränsat bygglov och dels utifrån att det framgår av skolenhetsutredningens principer om samlokalisering med övrig grundskoleverksamhet.

Södra Angered

Ett stort antal outnyttjade platser i kombination med en kraftig nedgång av antalet barn i Södra Angered innebär ett ökat behov av att se över skolstrukturen i området och antalet skolenheter i området. Emmaskolan F-3, Hammarkullsskolan F-3 och Nytorpsskolan 4-9 uppfyller endast en av skolenhetsutredningens principer, det vill säga de har en sammanhållen stadiindelning. Nytorpsskolan har god friyta och kan med planerade

verksamhetsanpassningar bli mer ändamålsenlig. Anpassningarna som sker i samband med planerat underhåll behöver ses över för att säkerställa att de stämmer överens med skolstrukturen framöver. Förändringar av Hammarkullsskolan behöver göras utifrån pågående planprogram. Emmaskolan är den skola med lägst elevantal och möjligheten att utveckla skolan behöver därför ses över. Skolan har vissa möjligheter till utveckling inom befintlig fastighet, men är placerade längre bort från befintliga bostäder jämfört med Nytorpsskolan och Hammarkullsskolan.

Utifrån planerat underhåll på Nytorpsskolan 4-9 ser grundskoleförvaltningen ett behov av att ha kvar Hjällboskolans lokaler som evakueringslokaler efter att tidigare Eriksboskolan flyttat ut från dem.

Centrala Angered

I Centrala Angered förväntas behovet av platser öka något i befolkningsprognosen, men behovet av platser framöver påverkar också av planerat bostadsbyggande i samband med utökning av Gunnaredsskolan. I samband med att Gunnaredsskolan utökas behöver skolstrukturen på resterande skolenheter, Vättleskolan och Rannebergsskolans ses över. Möjligheten att anpassa för att ta emot elever i anpassad grundskola behöver även ses över på Vättleskolan. Rannebergsskolan F-3 uppfyller varken skolenhetsutredningens principer när det gäller stadiendelning eller volym, men har utifrån nuvarande organisation en viktig placering utifrån skola nära hemmet. Planer för bostadsexpansion i området behöver även följas noggrant och kan innebära att behovet av skolplatser i området utifrån ett närhets- och närtidsperspektiv ökar.

Norra Angered

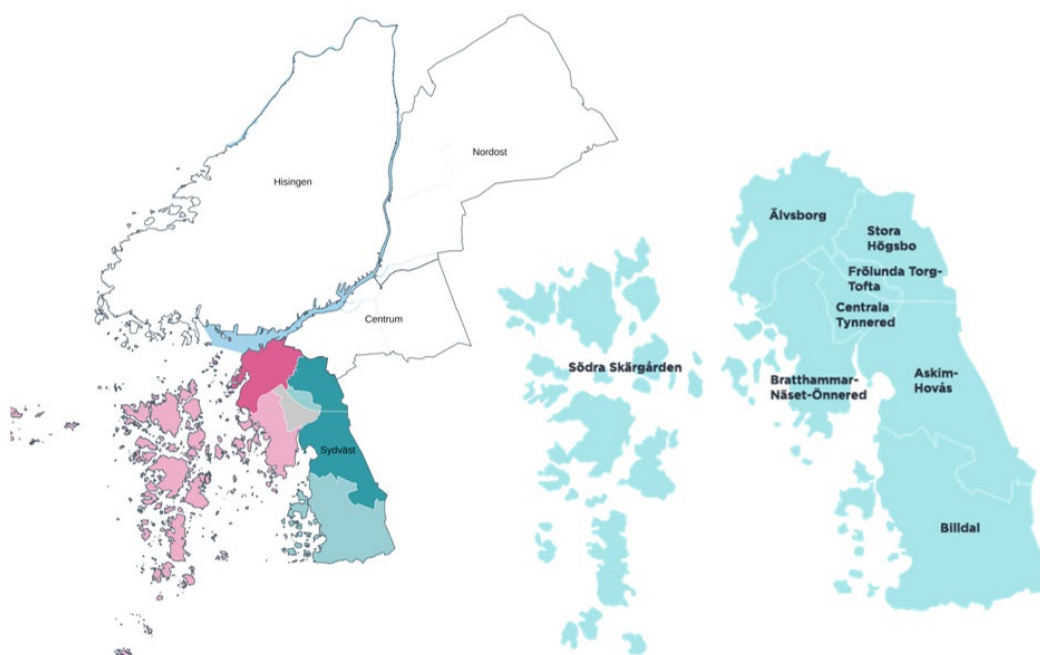
I Norra Angered förväntas det ökade behovet av skolplatser tillgodoses genom att utnyttja befintlig kapacitet på Lövgärdeskolan och Vättleskolan. När Gårdstensskolan 4-6 flyttar från den inhyrda lokalen i Angeredsvinkeln till den nybyggda skolan finns risk för överkapacitet av skolplatser om inte lokalerna i Angeredsvinkeln sägs upp eller utnyttjas som evakueringslokaler.

Grundskoleförvaltningen ser även ett behov av att utreda om Tretjärnsskolan F-3 kan ersättas med en ny skolbyggnad med plats för en F-6 skola med plats för 570 elever. En ny skolbyggnad behöver ligga i fas med planerat underhåll av skolan som är planerat till 2026-2028. I samband med utveckling av Tretjärnsskolan F-3 behöver även behovet och möjligheten att bygga ut eller avveckla Långemosseskolan F-3 eller Råvebergsskolan F-3 ses över.

Norra och Centrala Angered

I Norra och Centrala Angered ser grundskoleförvaltningen ett behov av att samla årskurs 7-9 på två skolenheter istället för dagens tre skolor för att uppfylla skolenhetsutredningens principer om sex till tio paralleller i årskurs 7-9. Utifrån att både Gårdstensskolan i Angeredsvinkeln och Lövgärdeskolan är i inhyrda lokaler med olika begränsningar finns ett behov av att utreda om en ny 7-9 skola kan byggas i området.

Utbildningsområde Sydväst

Figur 18. Utbildningsområde Sydväst med respektive mellanområden.

Utbildningsområde Sydväst består av de tidigare stadsdelarna Askim-Frölunda-Högsbo och Västra Göteborg. För att uppnå bättre planeringsförutsättningar och ge förutsättningar att greppa lokala variationer har utbildningsområdet delats upp i sju planeringsområden. I indelningen har mellanområdena Frölunda-Tofta och Stora Högsbo slagits ihop. Följande skolor finns i respektive planeringsområde:

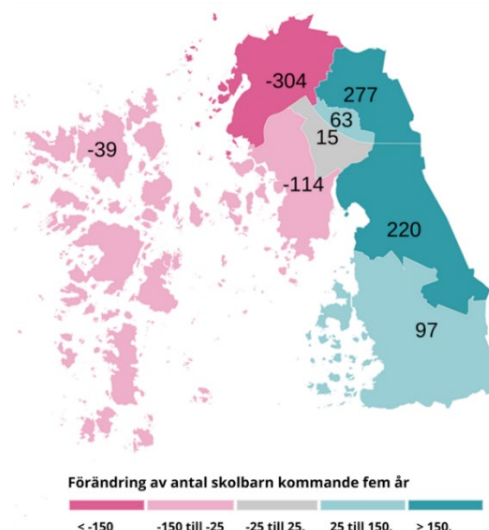
Tabell 11. Planeringsområden och tillhörande skolor i utbildningsområde Sydväst

Planeringsområde	Skolenheter
1. Stora Högsbo/Frölunda-Tofta	Skytteskolan F-9, Flatåsskolan F-6, Västerhedsskolan F-3, Frölundaskolan F-9, Björkåsskolan F-6, Slottsbergsskolan F-6, Frölunda-Bräcke F-9, Högsbogårdsskolan
2. Askim/Hovås	Askimsskolan F-6, Trollängsskolan F-6, Hultsskolan F-6, Sisjöskolan F-3, Hovåsskolan F-9
3. Billdal	Brottskärsskolan F-6, Nygårdsskolan F-9, Lindåsskolan F-9
4. Södra skärgården	Asperöskolan F-3, Brännöskolan F-3, Donsöskolan F-6, Styröskolan F-9
5. Bratthammar/Näset/Önnered	Näsetskolan F-6, Åkeredsskolan F-6, Högenskolan F-3, Önneredsskolan F-9
6. Centrala Tynnered	Tremastaren F-6, Ångåsskolan F-6, Vättnedalsskolan F-6, Frejasskolan F-9, Kannebäcksskolan F-9
7. Älvsborg	Fiskebäcksskolan F-9, Påvelundsskolan F-9, Hagenskolan F-6, Långedragsskolan F-6, Nya Varvetskolan F-6, Dalaskolan F-6

Befolkningsmässiga förändringar

Befolkningsprognos nutid (1-5 år)

Under planeringshorisonten nutid prognosticeras en ökning med 215 barn i stadsdelsområdet Sydväst. De planeringsområden som har störst befolkningsmässig tillväxt i åldersgruppen 6–15 år är Stora Högsbo/Frölunda/Tofta som sammantaget ökar med 340 barn och Askim/Hovås som ökar med 220 barn. Även områdena Billdal och Centrala Tynnered ökar med 97 respektive 15 barn. Störst minskning sker i områdena Älvsborg och Bratthammar/Näset/Önnered som minskar med 304 respektive 114 barn. Även Södra Skärgården visar på en viss minskning med 39 barn i åldersgruppen.

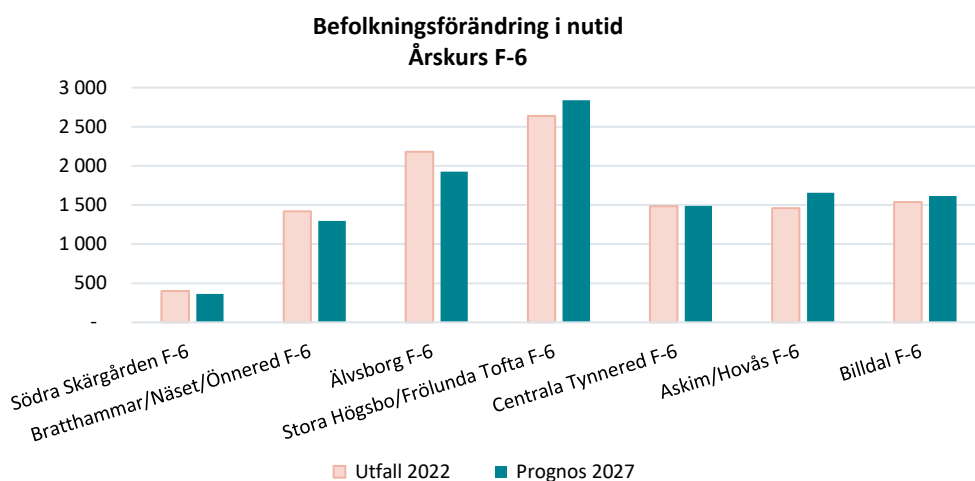

Tabell 12. Befolkningsprognos per planeringsområde (Nutid 1–5 år)

Per planeringsområde (6–15 år)	Utfall 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Förändring 2022–2027
Södra Skärgården	580	578	571	554	542	541	-39
Bratthammar/Näset/Önnered	2 043	2 034	2 024	1 986	1 942	1 929	-114
Älvsborg	3 202	3 133	3 091	3 003	2 932	2 898	-304
Stora Högsbo + Frölunda Tofta	3 605	3 687	3 777	3 833	3 907	3 945	+340
Centrala Tynnered	2 144	2 132	2 165	2 142	2 130	2 159	+15
Askim/Hovås	2 144	2 172	2 218	2 246	2 309	2 364	+220
Billdal	2 161	2 192	2 213	2 234	2 241	2 258	+97
Summa	15 879	15 928	16 059	15 998	16 003	16 094	+215

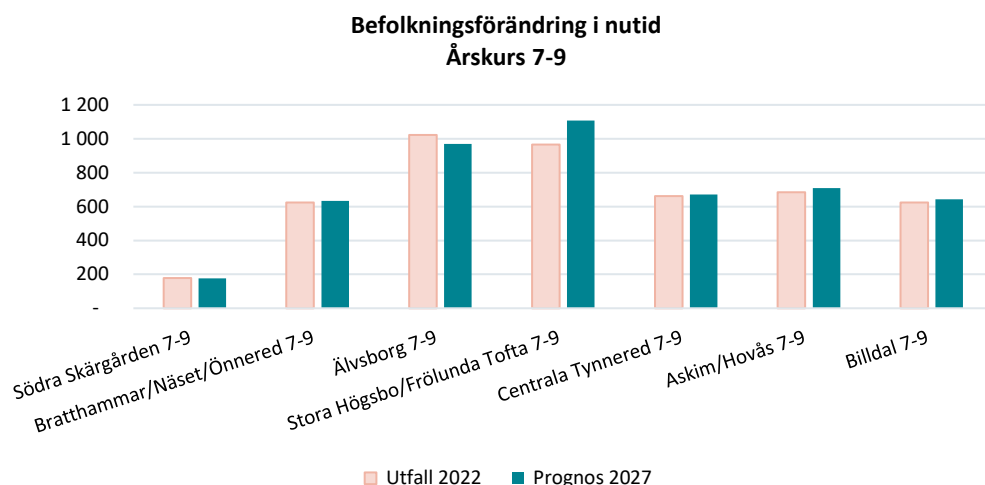
Figur 19. Befolkningsförändring 2022–2027 för barn i ålder 6–15 år i utbildningsområde Sydväst

Om man fördelar förändringen till låg- och mellanstadiet (F-6) samt högstadiet (7–9) går det att se att Stora Högsbo/Frölunda/Tofta, Askim/Hovås, Centrala Tynnered och Billdal har en ökning av barn i låg och mellanstadiet, medan Södra Skärgården, Bratthammar/Näset/Önnered och Älvsborg minskar.

Figur 20. Befolkningsförändring per planeringsområde i nutid (1–5 år), årskurs F-6

Förändringen i högstadiet följer samma mönster, med undantag för Bratthammar/Näset/Önnered som i stället har en viss ökning till år 2027 jämfört med 2022.

Figur 21. Befolkningsförändring per planeringsområde i nutid (1–5 år), årskurs 7–9

Befolkningsprognos närtid (6–8 år)

För planeringshorisonten närtid (6–8 år) syns liknande förändringar. Områdena Stora Högsbo/Frölunda/Tofta, Askim/Hovås och Billdal fortsätter öka medan områdena Södra Skärgården, Älvsborg och Bratthammar/Näset/Önnered fortsatt minskar.

Området Centrala Tynnered utmärker sig då tillväxten har avstannat, och det snarare prognosticeras en minskning med 94 barn.

Tabell 13. Befolkningsprognos per planeringsområde (Närtid 5–8 år)

Per planeringsområde (6–15 år)	Utfall 2022	Prognos 2028	Prognos 2029	Prognos 2030	Differens 2022–2030
Södra Skärgården	580	543	533	524	-56
Bratthammar/Näset/Önnered	2 043	1878	1862	1862	-181
Älvsborg	3 202	2840	2816	2754	-448
Stora Högsbo + Frölunda Tofta	3 605	3976	3987	4012	+407
Centrala Tynnered	2 144	2132	2096	2065	-79
Askim/Hovås	2 144	2379	2388	2383	+239
Billdal	2 161	2259	2287	2280	+119
Summa	15 879	16 007	15 969	15 880	+1

I området Centrala Tynnered varierar prognosen, där sker en tillväxt år 2024 och 2027 för att sedan minska övriga år. Samtliga andra planeringsområden visar antingen på en konstant stigande eller konstant minskande befolkning i åldersgruppen. Den totala befolkningen i stadsdelsområde Sydväst är som störst år 2027.

Vid fördelning av förändringen till låg- och mellanstadiet samt högstadiet syns en fortsatt tillväxt i låg- och mellanstadiet för områdena Stora Högsbo/ Frölunda/Tofta, Askim/Hovås och Billdal. Centrala Tynnered visar på en minskning likt Södra Skärgården, Älvsborg och Bratthammar/Näset/Önnered. Även i närtid utmärker sig Bratthammar/Näset/Önnered med att ha en tillväxt i högstadiet, trots en fortsatt minskning i låg- och mellanstadiet. Likaså sker en viss ökning i högstadiet i Södra skärgården.

Befolkningsprognos i närtid och framtid (8 år och framåt).

Områdena Bratthammar/Näset/Önnered, Älvsborg, Askim/Hovås och Billdal är präglade av småhusbebyggelse och har historiskt sett haft en inflyttning av barn i grundskoleålder, och ett lägre antal barn i åldersgruppen 0–5 år.

Områdena Stora Högsbo/Frölunda/Tofta och Centrala Tynnered består främst av flerfamiljshus och hyresrätter och har historiskt sett visat på vissa utflyttningssmönster när barnen närmar sig skolålder. Under läsåret 22/23 blev det tydligt att ett större antal barnfamiljer bodde kvar i området Stora Högsbo/Frölunda Tofta än vad som tidigare har prognosticerats.

Planprogram

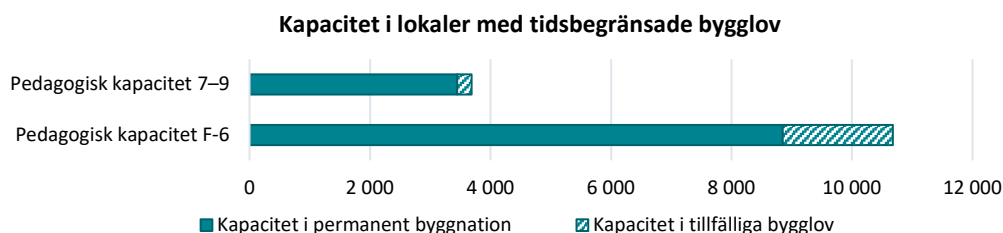
I Sydväst finns det två större planprogram under arbete. Det ena är Program för Tynnered och det andra, i direkt geografisk anslutning, är Program för Frölunda. Sammantaget innehåller de båda planprogrammen möjligheten för upp till 7 000 nya bostäder. Genomförandetiden är satt att pågå fram till och med 2035 och den föreslagna byggnationen innebär möjlig ökning av mellan 1 400 - 2800 barn i grundskoleålder.

I program Tynnered pekas två nya skoltomter ut, en vid korsningen Grevegårdsvägen/Skattegårdsvägen och en vid Välen, samt en expansion av befintliga Ängåsskolan med ytterligare en parallell F-6. Storlek på enheterna samt stadiindelning på de två föreslagna skoltomterna är ännu ej beslutat.

I program Frölunda pekas två skoltomter ut, en vid Ruddalens entré och en vid Tratten Marconigatan. Här nämns även Frölunda Kulturhus som en möjlig lokalisering för en ny skolenhet. De föreslagna expansionerna bedöms, tillsammans med befintlig kapacitet och pågående projekt, kunna möta eventuellt ökat behov av skolplatser till följd av den föreslagna bostadsbyggnationen i programmen.

Befintliga verksamhetslokaler

Utbildningsområdet har en variation av olika typer av skolor, allt från gamla stenskolor till nybyggda enheter. Många utav de äldre skolorna är i stort behov av underhåll och anpassningar för att möta dagens behov. I flera fall nyttjas markresursen inom fastigheten dåligt med stora enplansskolor. Kapacitetsökningar har främst skett genom nybyggnationer, anpassningar av befintliga verksamhetslokaler samt med tidsbegränsade bygglov. År 2022 fanns det totalt cirka 2 050 platser i tidsbegränsade bygglov, varav merparten finns i låg- och mellanstadiet och är etablerade i samband med projekt.

Figur 22. Kapacitet i tidsbegränsade bygglov inom utbildningsområde Sydväst

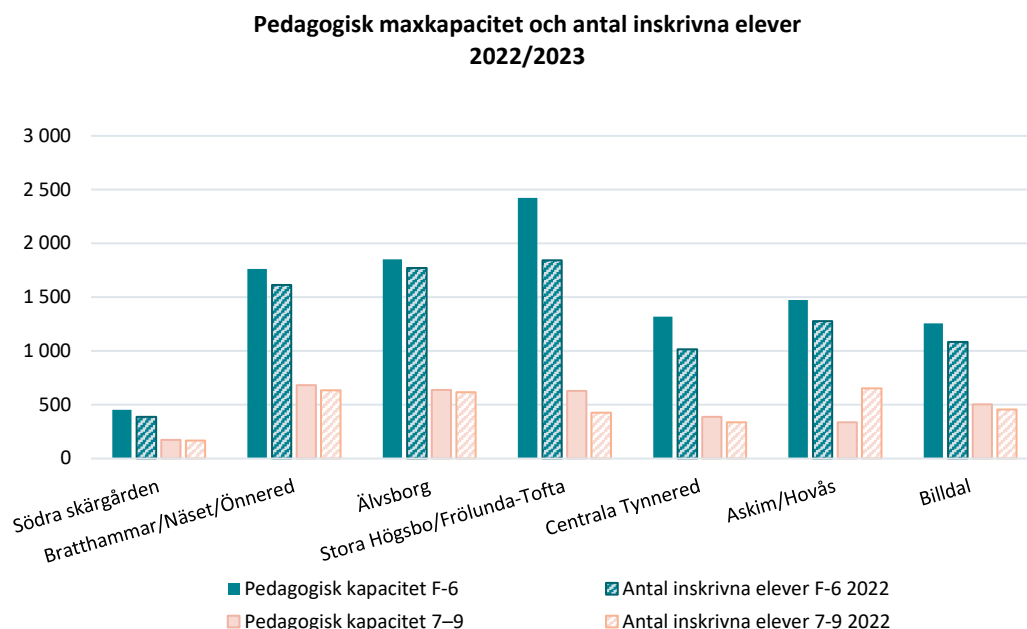
Planeringen för hur de tidsbegränsade byggloven ska ersättas har kommit olika långt för objekten. På Askimsskolan, Åkeredsskolan och Påvelundsskolan finns beslutade och pågående projekt för ersättning. På Västerhedsskolan och Vättedalsskolan pågår förstudier för permanenta expansioner som omhändertar behovet. På Önneredsskolan och Lindåsskolan pågår arbetet med nya detaljplaner som medger permanenta expansioner. På Frejaskolan finns en byggrätt för en permanent ersättning, men en förstudie för detta har inte startat ännu.

Tabell 14. Tidsbegränsade bygglov inom utbildningsområde Sydvest.

Skolenhet	Planeringsinriktning
Askimsskolan F-6	Evakueringslösning till dess nya Askimsskolan är klar
Lindåsskolan F-9	Pågående detaljplaneärende, plan att ersätta med ny skolbyggnad
Åkeredsskolan F-6	Evakueringslösning till dess nya Åkeredsskolan är klar
Önneredsskolan F-9	Pågående detaljplaneärende, plan att ersätta med ny skolbyggnad
Frejaskolan F-9 grundsär	Ingen planändring krävs för permanent ersättning. Arbeta med permanent ersättning ej startad.
Vättedalsskolan F-6	Avvecklas 2024-01-31 i samband med projektstart för nya Vättedalsskolan.
Västerhedsskolan F-3	Avvecklas i samband med projektstart för nya Västerhedsskolan. Evakuering under projektskede ej säkerställd.
Påvelundsskolan F-9	Evakueringslösning för att möjliggöra framfart i pågående projekt. Avvecklas i samband med färdigställt planerat underhåll.

Kapacitet i grundskola

Under 2022 finns en icke nyttjad pedagogisk kapacitet om cirka 2 100 tillgängliga platser i stadsdelens kommunala skolor. Dessa platser är spridda inom området och matchar inte alltid närhetsprincipen utifrån det geografiska behovet. Kapaciteten är även utspridd över samtliga årskurser och skolor.

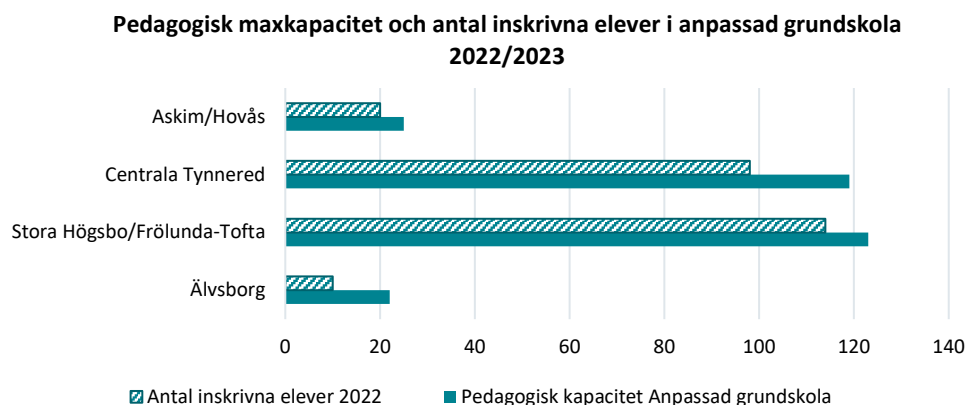

Figur 23. Balans mellan pedagogisk kapacitet och antal inskrivna elever läsåret 22/23

Jämförs antalet inskrivna elever med antalet platser ges en nyttjandegrad på 84 procent för årskurserna F-6 och på 89 procent för årskurserna 7-9.

Kapacitet i anpassad grundskola

Det finns en målsättning om att kunna erbjuda anpassad grundskola inom rimligt avstånd från hemmet. År 2022 fanns utbildningsplatser i fyra av sju planeringsområden, där Bratthammar/Näset/Önnered, Södra Skärgården och Billdal var utan. Totalt finns 282 utbildningsplatser i anpassad grundskola i stadsdelsområdet som helhet, vilket motsvarar cirka 2 procent av det totala antalet utbildningsplatser. År 2022 var 242 elever inskrivna i anpassad grundskola vilket motsvarar 2 procent av det totala elevunderlaget. Jämförs antalet inskrivna elever med antalet platser ges en nyttjandegrad på 86 procent.

Figur 24. Balans mellan pedagogisk kapacitet och antal inskrivna elever anpassad grundskola läsåret 22/23

I Sydväst finns det ett förstärkt spår för elever med behov av särskild fysisk tillgänglighetsanpassning, det saknas dock platser i förstärkt spår för elever med neuropsykiatriska flerfunktionsnedsättningar i behov av kompletterande kommunikation, vilket behöver säkerställas i ett närtidsperspektiv. På sikt behöver det även planeras för utbildningsplatser i anpassad grundskola där det finns behov.

Teknisk status och underhållsbehov

Utifrån den bedömning som stadsfastighetsförvaltningen har gjort har cirka 17 procent stora/väsentliga brister i den tekniska statusen eller som inte uppfyller lagar och myndighetskrav. Cirka 50 procent av objekten bedöms ha brister som behöver åtgärdas under planperioden för att uppfylla mål för lokalförsörjning och förhindra risker. Cirka 33 procent av objekten bedöms ha god teknisk status. Närmare 70 procent av det bedömda beståndet uppges alltså ha brister eller fel i den tekniska statusen. Det finns ett antal objekt som utmärker sig i stadsdelsområdet, där underhållsbehoven är större och/eller där åtgärder planeras i ett nutidsperspektiv.

- Högsbogårdsskolan – Evakuering planeras ske under läsåret 2023/2024.
- Vättnedalsskolan – Evakuering planeras ske under läsåret 2023/2024.
- Trollängsskolan – Förstudie för åtgärder är beställd.
- Ängåsskolan
- Sisjöskolan
- Önneredsskolan

Utöver dessa finns det två objekt som inte har bedömts i underlaget, men där brister i den tekniska statusen utmärker sig:

- Tynneredsskolan – Tynneredsskolan har inte längre permanent skolverksamhet, men ställs under 2023 om till en evakueringsskola.
- Gamla Långedragsskolan – Gamla Långedragsskolan är tomställd och har stora underhållsbehov. Grundskoleförvaltningen utreder möjliga verksamheter för lokaliseringen. Yttre underhåll planeras till 2023/2024. Det finns en objektsanalys beställd med planerad leverans under 2023.

Projekt

Detaljplaner

Det finns ett antal detaljplaner som innefattar expansion av befintliga- eller byggnation av nya kommunala skolenheter.

- Askim, Skola och bostäder väster om Gamla Särövägen - Syftet med detaljplanen är att möjliggöra att Trollängsskolan ersätts med en ny större skola och utökas med en förskola och en idrottshall samt att möjliggöra kompletterande bostadsbebyggelse väster om Gamla Särövägen. Planarbetet är i uppstartsfasen.
- Önnered, Bostäder och utbildningslokaler norr om Åkeredsvägen - Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för uppförande av bostäder i form av flerbostadshus, en skola med idrottshall, samt en mindre del lokaler för butiker/verksamheter. Planarbetet är i samrådsskede.
- Önnered, Skola och bostäder vid Önneredsvägen - Detaljplanens syfte är att öka bostadsbeståndet, ersätta befintligt äldreboende, Åkerhus, med ett nytt samt att ersätta Önneredsskolan med nya och mer ändamålsenliga utbildningslokaler.

Nutid (1–5 år)

Det finns ett antal pågående, beslutade och planerade projekt i området. I nutid är det främst de projekt som har investeringsbeslut som levererar kapacitet

- Askimskolan: Nybyggnation med en expansion om cirka 200 utbildningsplatser, nuvarande organisation finns i lokaler med tidsbegränsade bygglov
- Frölundaskolan Bräcke: Anpassningar i befintligt bestånd samt expansion med cirka 20 platser i anpassad grundskola.
- Påvelundsskolan: Nybyggnation och anpassningar samt expansion med cirka 180 platser. Översyn av anpassad grundskola för årskurs 7–9. Tillfälligt bygglov för paviljonger finns för att skapa framfart i projektet.
- Kannebäcksskolan: Expansion med 20 platser anpassad grundskola inom befintligt bestånd. Expansionen startade i Tynneredsskolan lokaler under vårterminen 2023
- Åkeredsskolan: Nybyggnation med en expansion om cirka 200 utbildningsplatser. Nuvarande organisation finns i lokaler med tidsbegränsade bygglov

I nutidsperspektiv finns även ett antal projekt i förstudieskede som inväntar beslut om fortsatt utredning eller investeringsbeslut

- Tynneredsskolan: Anpassningar till evakueringsskola.

- Vättnedalsskolan: Nybyggnation med en expansion om cirka 200 utbildningsplatser, delar av nuvarande organisation finns i lokaler med tidsbegränsade bygglov.
- Näsetskolan: Anpassningar för att möjliggöra en F-6 organisation, med en expansion om cirka 60 utbildningsplatser, paviljonger med tidsbegränsade bygglov är beställda till höstterminen 2024.
- Västerhedsskolan: Ny-/tillbyggnation med en expansion om cirka 270 utbildningsplatser. Delar av nuvarande organisation finns i lokaler med tidsbegränsade bygglov.
- Lindåsskolan: Expansionspaviljonger för att avlasta organisationen i väntan på en ny detaljplan för permanent expansion.

Närtid (5–10 år)

I ett närtidsperspektiv finns ett antal förstudiebeställningar för att utreda förutsättningarna för kommande lokalprojekt

- Styröskolan: Förstudien avser utreda möjligheten att tillskapa ytterligare två klassrum, motsvarande en expansion med 60 utbildningsplatser, i nuvarande bibliotek.
- Trollängsskolan: Förstudien avser utreda möjligheten för en expansion med cirka 200 utbildningsplatser

Framtid 10 år och framåt

I ett framtidsperspektiv finns ett antal projekt som bedöms som viktiga för att möjliggöra bärkraftiga enheter och skapa goda flöden mellan enheter. I tidig planering finns

- Åkeredsrondellen: Nybyggnation av en högstadieskola med kapacitet för 450 elever.
- Önneredsskolan: Pågående detaljplaneärende gällande en expansion av Önneredsskolan motsvarande cirka 300 utbildningsplatser.
- Lindåsskolan: Expansion i nybyggnation med cirka 300 platser. Projektet för permanent expansion behöver samordnas med projektet för tidsbegränsade expansionspaviljonger.
- Hovåsskolan: Stadsledningskontoret har initierat en utredning om att utöka skolan med ytterligare en parallell vilket motsvarar cirka 300 utbildningsplatser.
- Frölunda: Det finns tidiga planer på en högstadieskola i området Frölunda Torg. Här utreds bland annat Tratten och Frölunda kulturhus som möjliga lokaliseringar. Planerna är i tidigt skede.
- Hagenskolan: Pågående detaljplaneärende gällande en expansion på Hagenskolan med ytterligare en parallell, motsvarande cirka 200 elevplatser.

Mål

Det finns ett flertal enheter som inte uppfyller skolenhetsutredningens principer. I sydväst är den främsta avvikelserna elevvolym och antal paralleller. Detta är en utmaning i kommande projekt där markresurserna i områden med behov av expansion inte medger enheter av den önskade volymen. Särskilt problematiska är de mindre F-9 skolor som

finns då dessa har svårighet att få en bärkraftig organisation och rekrytera behörig personal.

Det finns fem stycken F-3 enheter i sydväst. Två av enheterna finns i Södra Skärgården. Här saknas förutsättningarna och elevunderlaget för att ha fullstora enheter. Här finns inte heller möjligheten att omorganisera skolenheterna om närhetsprincipen skall uppfyllas. De andra tre F-3 skolorna ligger nära andra större enheter där samnyttjan av vissa lokalresurser kan ske. På sikt behöver möjligheten att utveckla eller lägga ned mindre enheter utredas. En fullständig redogörelse för hur skolorna i området uppfyller skolenhetsutredningens principer återfinns i bilaga 1.

Lokalbehovsanalys

Försörjningsgraden ger indikationer på hur stor andel av elevunderlaget i området som kommer att söka sig till en kommunal grundskola. Försörjningsgraden skiljer sig stort mellan de olika planeringsområdena i Sydväst. Med den genomsnittliga försörjningsgraden som beräkningsförutsättning kan en elevprognos räknas fram. Elevprognosen är en viktig parameter i lokalbehovsanalysen.

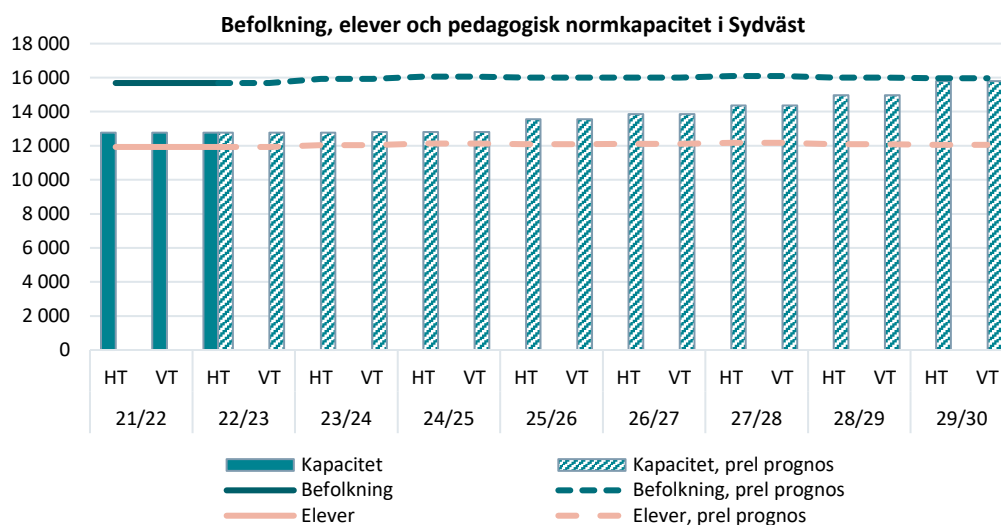
Bryter man ned det till planeringsområdesnivå så blir den geografiska skillnaden tydlig. I utbildningsområde Sydväst rör sig majoriteten av eleverna i det egna utbildningsområdet fram till årskurs 7, då sker ett stort bortfall mot centrum från planeringsområdet Stora Högsbo/Frölunda-Tofta och ett generellt bortfall till fristående aktörer både i och utanför utbildningsområdet. Lägst försörjningsgrad finns i området Centrala Tynnered och Billdal. Högst finns i Älvsborg dit visst flöde från Majorna finns vilket ger en försörjningsgrad som överstiger 100 procent.

Tabell 15. Försörjningsgrad per planeringsområde år 2022

Försörjningsgrad 2022 (ELEV/BEFOLKNING)										
Område	FSK	Åk1	Åk2	Åk3	Åk4	Åk5	Åk6	Åk7	Åk8	Åk9
Stora Högsbo/Frölunda-Tofta	77%	79%	77%	68%	64%	61%	67%	64%	50%	20%
Askim/Hovås	90%	89%	90%	79%	82%	77%	74%	47%	44%	46%
Billdal	72%	70%	78%	77%	70%	64%	63%	65%	72%	77%
Södra skärgården	98%	95%	107%	92%	96%	81%	92%	98%	97%	88%
Bratthammar/Näset/Önnered	92%	86%	84%	79%	79%	88%	79%	71%	74%	80%
Centrala Tynnered	56%	60%	65%	63%	80%	91%	79%	59%	42%	51%
Älvsborg	108%	100%	101%	113%	94%	92%	100%	76%	75%	81%

I tidsperspektivet nutid bedöms det finnas ett kapacitetsöverskott i området som helhet, kapaciteten är dock delvis felplacerad och utspridd på samtliga enheter och i samtliga årskurser vilket gör att den inte är reellt omsättbar till platser.

En av de främsta drivkrafterna för pågående och planerade projekt i nutidsperspektiv är måluppfyllelsen till skolenhetsutredningens principer. På ett flertal skolor planeras större underhållsåtgärder för att åtgärda ett eftersatt underhåll, där man samtidigt ställer om skolan till en enhet med bättre bärkraft.

Figur 25. Befolkning, prognos över elever och kapacitet i utbildningsområde Sydväst

Antalet utbildningsplatser i pågående projekt överstiger behovet, men behövs i ett långsiktigt planeringsperspektiv, samt för att möjliggöra omställningar i enlighet med skolenhetsutredningens principer. De projekt som finns beställda som saknar en demografisk orsak beror antingen av redan genomförda eller planerade enhetsförändringar, eller av byggnadstekniska orsaker där befintlig byggnation nått sin tekniska livslängd.

Med en svag befolkningsökning kommande år sett till hela sydväst blir behovet av underhåll och enhetsförändringar de primära drivkrafterna för lokalprojekt. För att minska antalet outnyttjade platser och uppfylla skolenhetsutredningens principer behöver i vissa fall mindre enheter avvecklas för att ge bättre förutsättningar för bärkraftiga skolenheter. De nedskrivna befolkningsprognoserna kan innebära att expansionsprojekt behöver genomföras etappvis för att minska överkapaciteten i området.

I ytterområdena finns behov av viss överkapacitet för att klara skiftningar i befolkningsprognosen. I mellanområden med framskjuten befolkningsutveckling såsom har förvaltningen en utmaning i att använda kapaciteten effektivt och skapa bärkraftiga enheter. Överkapacitet kan i nutid användas till evakueringar eller för att tillföra platser i anpassad grundskola. Det finns även ett stort behov av att säkerställa platser i anpassad grundskola, och att dessa enheter växer till enheter med bärkraft.

Även i tidsperspektivet närtid bedöms planerade projekt överstiga behovet, men med lokala variationer om över- och underkapacitet. I närtid är det särskilt viktigt att bevaka småhusbyggnationen i ytterområdena, då färre skolor försörjer ett större geografiskt område kan ett ökat elevunderlag få stor inverkan på kapacitetsbehovet på ytterskolorna.

Det finns stora exploateringsplaner i utbildningsområde Sydväst, men har förskjutits framåt. I ett framtidsperspektiv kan planprogrammen för Tynnered, nya Hovås etapp 2, Redegatan och Frölunda Torg att få särskilt stor inverkan på behovet av skolplatser. Inom tidsperspektivet behöver expansionstakten i samband med pågående planprogram bevakas. De tilltänkta skolexpansions- och nybyggnationsprojekt som ligger i planering behöver säkras i takt med bostadsbyggnationen, och möjligheten att expandera skolor i

etapper behöver utredas. I nu- och närtid ses inte behovet av ytterligare expansion än redan planerade projekt på befintliga enheter, men i takt med att planprogrammen förverkligas kommer ytterligare skolenheter behöva tillskapas för att möta behovet.

Analyser efter mellanområde

Askim/Hovås

Området Askim/Hovås har en hög försörjningsgrad i årskurs F-6, men utmärker sig med ett stort tapp i årskurs 7–9. Här finns en organisatorisk obalans i antalet platser i låg-/mellanstadiet jämfört med högstadiet. I Hovås finns en friskoleetablering som tar emot en stor del av det lokala elevunderlaget.

I Askim finns planerade kapacitetshöjande åtgärder som överstiger det prognosticerade behovet. Askimsskolan utökas med ytterligare en parallell och färdigställs 2025. Både Sisjöskolan och Trollängsskolan står inför större reinvesteringar och i samband med detta ses möjligheten till expansion över. På Trollängsskolan finns en förstudie beställd för att utöka skolan med en ytterligare parallell. Möjligheten att på sikt utöka Sisjöskolan till en F-6 enhet utreds. Om det planerade underhållsbehovet på enheterna föregår behovet av utökad kapacitet bör möjligheten för en senare expansion beaktas och planeras för i underhållsprojektet.

I samband med att låg- och mellanstadiet utökas behöver även en utökning i högstadiet ske för att skapa en bättre balans och ge förutsättningar för en ökad försörjningsgrad. Möjligheten att utöka Hovåsskolan med ytterligare en parallell F-9 utreds. I ett framtidsperspektiv planeras en fortsatt exploatering av Hovåsområdet i och med planprogram Nya Hovås etapp 2. I detta tidsperspektiv utreds möjligheten till en ny 7–9 enhet vid Askims strandväg. Möjliga synergier och samplanering behöver ske med Hovåsskolan som ligger cirka en km från den tilltänkta fastigheten.

Billdal

Försörjningsgraden i Billdal är generellt låg med tydliga flöden mot friskolor, vilket skapar organisatoriska svårigheter och delningstal som gör det svårt att få ekonomisk bärkraft i enheterna. Detta är särskilt tydligt på Brottkärrsskolan som historiskt har förlorat en stor del av elevunderlaget i mellanstadiet. I Brottkärrsområdet finns ingen planerad utökning, men möjligheten att i framtiden utöka kapaciteten på någon av de befintliga enheterna kommer att utredas. Planeringsområdet har geografiska utmaningar med stora geografiska upptagningsområden.

Lindåsskolan benämns som en ytterområdesskola vilket innebär att viss luft i systemet är att föredra för att kunna hantera varierande elevkullar och behov av särskilt stöd. Skolan nyttjar lokaler i tidsbegränsade bygglov och lokaler som inte är ändamålsenliga för att täcka upp för ett kapacitetsunderskott. Kök och matsal är underdimensionerade och den luft som skulle behövas för att kunna hantera variationer i elevgruppen saknas.

Det finns ett pågående detaljplaneärende för en utökning av Lindåsskolan, men redan 2025 prognosticeras det bli så pass många elever i förskoleklass att skolan behöver utöka intaget med ytterligare en parallell. Detta är inte möjligt i nuvarande lokaler och expansionspaviljonger behöver då beställas för undervisningssalar samt utökad kapacitet i

matsal. Beställningen av expansionspaviljonger behöver samplaneras med det kommande expansionsprojektet och evakueringsbehovet för att undvika onödiga merkostnader.

I Billdal behöver småhusbebyggelsen särskilt bevakas då befolkningstillväxten i området skjuts fram varje år.

Södra skärgården

Försörjningsgraden i Södra Skärgården är en av de högsta i stadsdelen sydväst, vilket kan förklaras med den geografiska enskildheten. Den överkapacitet som finns i Södra Skärgården finns främst i årskurs F-6, och det är redan år 2023 trångt i högstadiet. Det finns en beställning om expansion inom befintligt bestånd för att i nutid hantera en elevtopp, och på sikt få utrymme att hantera varierande intag och behov av särskilt stöd.

I Södra Skärgården finns fyra skolor, varav tre är låg- och mellanstadieskolor. På två av skolorna är det åldersblandade klasser. Styrskolan är enda högstadieskolan, och tar emot elever i både mellan- och högstadiet. På sikt är det på Styrskolan en eventuell utökning hade varit aktuell för att möjliggöra ett större högstadium, detta då det finns överkapacitet i låg och mellanstadie. Förvaltningen behöver planera för hur befintliga Kalvhagsskolan på Styrö ska nyttjas, och om denna ska finnas med i den långsiktiga planeringen som en strategisk reserv.

Södra Skärgården räknas som ett av Sydvästs ytterområden och har särskilda utmaningar och planeringsförutsättningar. Likt i Billdal kan en viss överkapacitet erfordras för att kunna hantera avvikande elevkullar och elevgrupper med varierande behov av särskilt stöd. Det finns en förstudiebeställning för att utreda möjligheten att tillskapa ytterligare två klassrum på Styrskolan.

Bratthammar/Näset/Önnered

Försörjningsgraden i planeringsområdet är jämn över samtliga årskurser, med visst bortfall i högstadiet. Området har elevflöden från både Älvsborg och Centrala Tynnered. Bratthammar/Näset/Önnered har viss överkapacitet i årskurs F-6, vilken kommer öka ytterligare med de planerade projekten. En av de främsta drivande faktorerna för projekt i detta planeringsområde är att ställa om enheter i enlighet med skolenhetsutredningens principer. Det finns ett pågående projekt på Åkeredsskolan och det finns en förstudie beställd för en omställning och expansion av Näsets skolan från F-3 till F-6.

I årskurs 7-9 finns det sedan 2022 ett kapacitetsunderskott. Det finns två pågående detaljplaner som avser högstadieplatser, en utökning av befintliga Önneredsskolan och en nybyggnation vid Åkeredsrondellen. Då Centrala Tynnered har svårigheter i att utöka befintliga enheter kommer planeringsområdet Bratthammar/Näset/Önnered kunna avlasta även detta planeringsområdes behov i årskurs 7–9.

Centrala Tynnered

Planeringsområdet präglas av en genomgående låg försörjningsgrad, där flöden sker både mot Älvsborg, Bratthammar/Näset/Önnered och fristående aktörer. Särskilt låg är försörjningsgraden i högstadiet. I området Centrala Tynnered har befolkningstillväxten stagnerat varpå den kapacitetsutökning som planerats inte fullt ut underbyggs av demografiska behov, förutsatt en fortsatt låg försörjningsgrad.

Den låga försörjningsgraden bedöms ha flera orsaker, däribland bristande teknisk status och ändamålsenlighet. Satsningar på Vättnedalsskolan och Ängåsskolan skulle kunna öka försörjningsgraden för årskurs F-6 i området. Med en ökad försörjningsgrad skulle den planerade kapacitetsökningen motsvara det befolkningsunderlag som finns.

I planeringsområdet finns två högstadieskolor, varav den ena, Kannebäck, har ett särskilt spår med inriktning döv/hörsel och tal/språk. Den andra, Frejaskolan, är fullbelagd med enstaka platser i överkapacitet. Skolan har hemklassrum även på högstadiet vilket sänker den pedagogiska maxkapaciteten, något som beror på lokala utmaningar och behov av kontinuitet och tydlighet för att minska och förebygga stök i skolan.

Vad som ännu inte ger utslag i befolkningsprognosen är planprogram för Tynnered som innehåller cirka 1 500 bostäder, vilket vid färdigställande genererar ett behov om cirka 500 elevplatser i grundskola. Möjligheten att då utöka befintliga enheter ytterligare är en viktig parameter i planeringen för att tillgodose behovet av skolplatser utifrån pågående planprogram. Om underhållsbehovet kräver att reinvesteringsprojekten föregår en expansion behöver möjligheten för framtida expansion beaktas, detta kan exempelvis bli aktuellt på Ängåsskolan.

Älvsborg

Försörjningsgraden i Älvsborg är den högsta i stadsdelsområde Sydväst, och överstiger stundtals 100 procent. Områden har tydliga flöden både från Majorna, Centrala Tynnered och Bratthammar/Näset/Önnered. I området finns två friskoleetableringar.

Befolkningsprognosen i området pekar tydligt nedåt under hela prognosperioden. Detta innebär att området, med planerade projekt, kommer att få viss överkapacitet. Redan till höstterminen 2023 stängs en förskoleklass på Nya Varvetskolan för att undvika ineffektiva delningstal och för små klasser. Prognosen pekar på att denna trend kan komma att fortsätta i hela Älvsborg.

Både Dalaskolan och Nya Varvetskolan ligger så till att de kan avlasta Majornaområdet i årskurs F-6 om detta behövs. Dalaskolans upptagningsområde täcker även delar av Stora Högsbo vilket innebär att skolan kan avlasta det kapacitetsunderskott som prognosticeras.

I Älvsborg finns Gamla Långedragsskolan som tomställdes i samband med färdigställandet av Nya Långedragsskolan. Objektet har omfattande reinvesteringsbehov. Intill Hagenskolan har ytterligare en lokal förvärvat av staden, Prästgården, som fram till sommaren 2023 varit en förskola. Båda dessa lokaler finns med i tidig planering för såväl anpassad grundskola som för resursskola. Under 2023 pågår en intern förstudie för att se över vilka möjligheter och behov som bör prioriteras för största nytta.

Stora Högsbo/Frölunda/Tofta

Den största utmaningen i planeringsområdet är att säkerställa kapacitet i rätt årskurser och på rätt plats, samt att öka försörjningsgraden i högstadiet. Överkapacitet är spridd i samtliga årskurser och på samtliga skolor i Frölundaområdet. Detta innebär att området visar på en större överkapacitet än vad som reellt skulle gå att omsätta till nya platser. Frölundaskolan är ett objekt som återkommande har överkapacitet i samtliga årskurser.

Överkapaciteten som finns i planeringsområdet finns främst i området Frölunda/Tofta. Störst behov av platser finns i lågstadiet i Stora Högsbo. Området har från och med

höstterminen 2024 svårigheter med att ta emot elevunderlaget i förskoleklass. Visst flöde kan styras mot Frölunda/Tofta och Älvsborg, men närhetsprinciperna innebär att det blir särskilt trångt kring Västerhedsskolan, som idag har delar av organisationen i tidsbegränsade bygglov.

Då Västerhedsskolan står inför en expansion utreds möjligheten att i samband med evakuering inför byggprojektet växa in i den nya organisationen i expansionspaviljonger. Detta skulle innebära att skolan behåller mellanstadieeleverna och att kapacitet frigörs på Flatåsskolan som tidigare varit mottagarskola för årskurs fyra. Flatåsskolan är idag treparallellig i lågstadiet och fyraparallellig i mellanstadiet. Möjligheten till en fyraparallellig skola rakt igenom behöver utredas i samband med att Västerhedsskolan behåller sina mellanstadieelever.

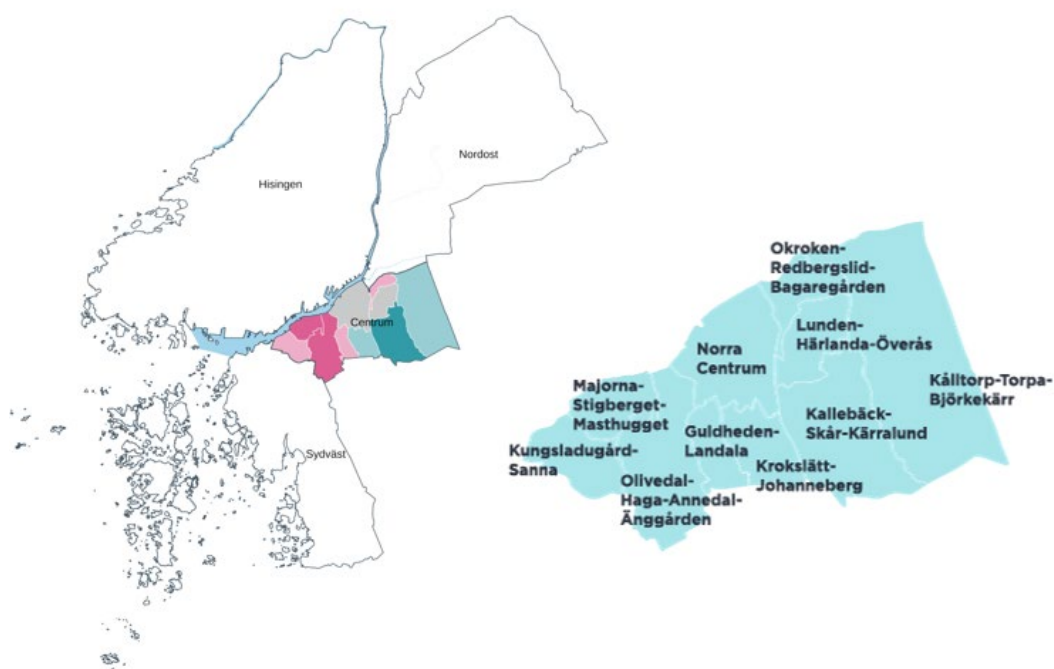
På nybyggda Slottsbergsskolan F-6 fanns det under 2022 platser i stängd kapacitet, vilket beror på att skolan årsvis växer in i organisationen. Från och med höstterminen 2023 kommer Åkeredsskolan och Näsetskolans årskurs 5 och 6 vara evakuerade till Slottsbergsskolan för att möjliggöra nybyggnationen Åkeredsskolan, vilket innebär att den stängda kapaciteten nyttjas. Även Skytteskolan har stängd kapacitet som från och med höstterminen 2023 nyttjas.

Området har historiskt en lägre försörjningsgrad än snittet i stadsdelsområdet. Visst elevflöde sker från Stora Högsbo mot centrum. Under 2023/2024 öppnar en ny friskoleenhet vid Botaniska trädgården som kan komma att påverka elevflödena. I området Frölunda/Tofta sker större elevbortfall i årskurs 4 och i årskurs 7. Planeringsområdet är ett av de med lägst försörjningsgrad i högstadiet, vilket skapar svårigheter i lokalförsörjningsplaneringen. Försörjningsgraden i årskurs 9 är den lägsta i hela stadsdelsområdet, cirka 20 procent. Försörjningsgraden minskar i varje årskurs från och med årskurs 6 vilket tyder på att eleverna söker sig bort från skolor de skrivits in på.

Frölundaskolan F-9, som är en av de två högstadieskolorna i området hade år 2022 ett socioekonomiskt index på 254,2 vilket är ett av de högre i staden. Särskilda insatser behöver i ett planeringsperspektiv riktas mot området Frölunda/Tofta för att möjliggöra för en högre försörjningsgrad och jobba med de lokala utmaningar som finns. Särskilt fokus bör ligga på högstadiet. En ny högstadieenhet i Frölundaområdet hade kunnat möjliggöra för att skapa större F-6 enheter och i stället ha en högstadieskola med fria flöden från samtliga närliggande F-6 enheter. Detta hade kunnat skapa ett bredare elevunderlag och en enhet med bättre organisatoriska förutsättningar för bärkraft och lärarresursförsörjning.

Vad som ännu inte ger fullt utslag i befolkningsprognosen är planprogrammet för Frölunda som är under arbete. Programmet kommer att ligga till grund för pågående och kommande detaljplaner. Fram till cirka 2035 planeras för cirka 4 500 nya bostäder, 3–4 nya skolor, förskolor och andra verksamheter i området. För att klara bostadsexpansionen behöver expansion av befintliga enheter och nybyggnationer planeras i rätt takt.

Utbildningsområde Centrum

Figur 26 Utbildningsområde Centrum med respektive mellanområden.

Utbildningsområde Centrum består av de tidigare stadsdelarna Örgryte-Härlanda, Centrum och Majorna-Linné. För att uppnå bättre planeringsförutsättningar och ge förutsättningar att greppa lokala variationer har utbildningsområdet delats upp i fyra planeringsområden:

Tabell 16. Planeringsområden och tillhörande skolor i utbildningsområde Centrum

Planeringsområde	Skolenheter
1 Kålltorp/Torpa/Björkekärr	Härlandatjärnsskolan F-9, Parkskolan F-6, Rosendalsskolan F-6, Torpaskolan F-9, Kålltorpsskolan 4-9
2 Olskroken/Kallebäck/Örgryte	Kärralundsskolan F-9, Lundensskolan F-9, Ånässkolan F-6, Skårsskolan F-6, Bagaregårdsskolan F-6
3 Centrum	Gustaviskolan F-5, Montessoriskolan Elyséum 6-9, Johannebergsskolan Montessori F-5, Johannebergsskolan Estetiska F-6, Guldhedsskolan F-9, Mossebergsskolan F-2
4 Majorna-Linné	Annedalsskolan F-6, Fjällskolan F-6, Hagaskolan F-5, Karl Johanskolan F-6, Kungsladugårdsskolan F-6, Oscar Fredrikskolan F-6, Sandarnaskolan F-6, Sannaskolan 7-9, Nordhemsskolan F-9

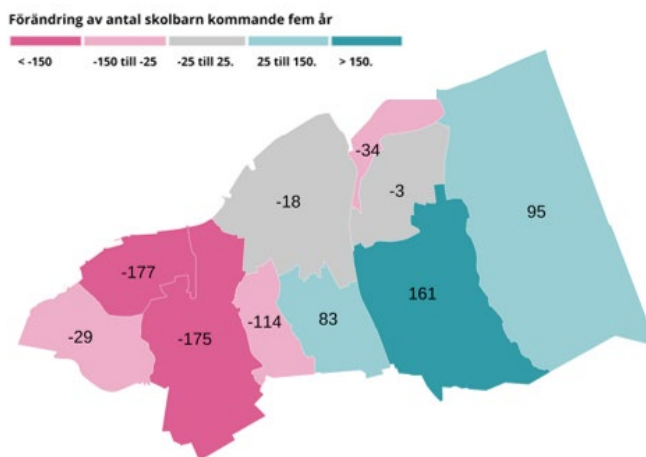
Befolkningsmässiga förändringar

Befolkningsprognos nutid (1–5 år)

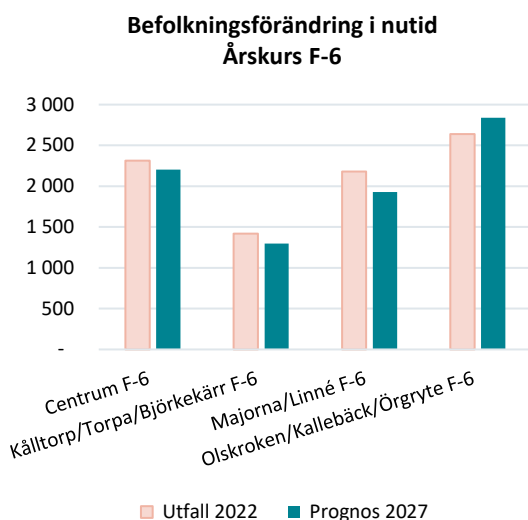
Under prognosperioden minskar befolkningen i utbildningsområde Centrum. Barn i åldrarna 6–15 år minskar med cirka 200 barn i ett nutidsperspektiv.

Sett till utbildningsområdet som helhet så är antalet barn i åldrarna 6–12 år i princip konstant medan antalet barn i åldrarna 13–15 år ökar något. När prognosen bryts ner på planeringsområdesnivå syns lokala skillnader där vissa områden ökar medan andra minskar.

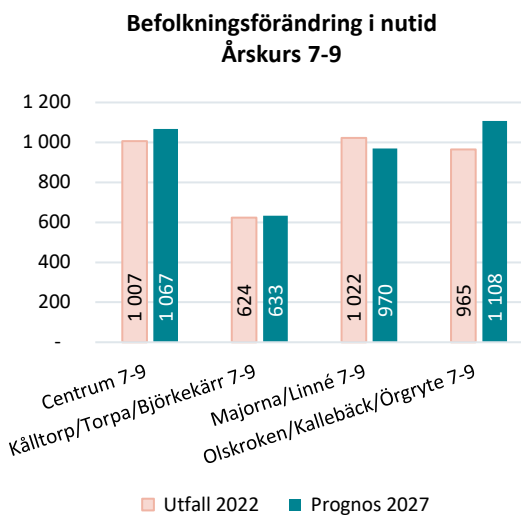
Planeringsområde
Olskroken/Kallebäck/Örgryte är det enda område som visar på en befolkningsökning i åldrarna 6–12 år (årskurs F-6). Antalet barn i åldrarna 13–15 år (årskurs 7-9) ökar i både Olskroken/Kallebäck/Örgryte och Centrum. Övriga planeringsområden visar på en befolkningsminskning i både åldrarna 6-12 och i åldrarna 13-15.

Figur 27. Befolkningsförändring 2022–2027 för barn i ålder 6–15 år i utbildningsområde Centrum.

Figur 29. Befolkningsförändring per planeringsområde i nutid (1–5 år), årskurs F-6

Figur 28. Befolkningsförändring per planeringsområde i nutid (1–5 år), årskurs 7-9

Befolkningsprognos nutid (6–8 år)

I ett närtidsperspektiv fortsätter samma trend. Planeringsområde Olskroken/Kallebäck/Örgryte visar på en befolkningstillväxt både i åldersgruppen för årskurs F-6 och i 7-9, centrum har en fortsatt tillväxt i årskurs 7-9 och övriga områden

ligger kvar på samma nivåer som i nutidsperspektivet. Området Majorna Linné har en viss minskning i åldersgruppen för årskurs 7-9.

Det som inte framgår är att det finns tidiga planer på bostadsbyggnation som kan generera flera hundra nya bostäder någonstans vid prognosens borte gräns. Expansionerna planeras främst i planeringsområdet centrum.

Befolkningsprognos närtid och framtid (8 år och framåt)

Det finns pågående planprogram i centrum som kommer att ha påverkan på lokalförsörjningen när det gäller grundskolor i utbildningsområdet.

Program för del av evenemangstråket pågår parallellt med detaljplan för centralbad och blandstad norr om Valhallagatan respektive detaljplan för arenor och blandstads söder om Valhallagatan. I program och detaljplan planeras för tillkommande bostäder som skulle påverka behovet av skolplatser.

Planprogram och stadsutveckling i södra centrum och centralområdet kan även det generera fler bostäder vilket kommer att påverka planeringen för grundskola i centrum samtidigt som det generera elevflöden mellan centrum och andra delar av Göteborg.

Befintliga verksamhetslokaler

I utbildningsområde centrum har majoriteten av skolorna ökat sin elevkapacitet de senaste tio åren, i flertalet fall utan att mer lokalresurser tillförts. Detta har resulterat i att flera skolor har lokalunderskott gällande specialsalar. Störst är behovet av idrottshallar och hemkunskapssalar.

I juli 2019 ändrades timplanen i ämnet idrott och hälsa där 100 extra timmar tillkommit i ämnet idrott och hälsa. 80 timmar på högstadiet och 20 timmar i årskurs 6. Då inga idrottssalar har tillkommit så hanteras det utökade behovet med inhyrning hos privata aktörer på många skolor. Behovet av permanenta lokaler kopplade till skolorna, som redan innan varit ansträngda, har ökat ytterligare i och med detta.

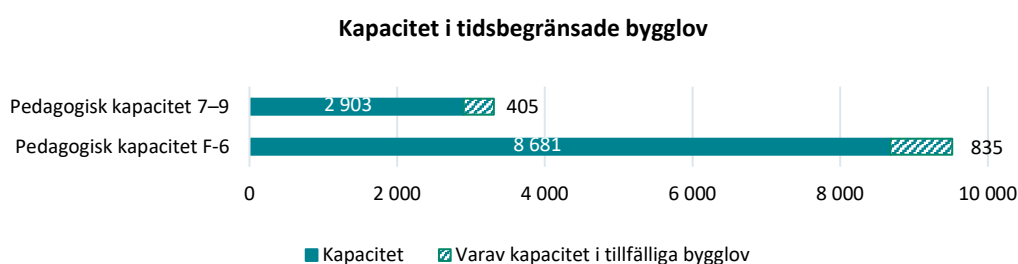
Det nya förslaget på timplan i Hem- och konsumentkunskap som förväntas antas 2024 kommer innebära utökning av timplanen med ytterligare fyra timmar i årskurs 4-6. Avsaknaden av hemkunskapssalar på många av våra F-6 skolor kommer att bli än mer påtaglig med den nya timplanen. Även slöjdsalarna nyttjas idag till fulla och många skolor saknar marginal för expansion om inte lokalresurser tillförs.

Utbildningsområde centrum innehåller flera äldre skolor från början av 1900-talet, många i behov av underhållsåtgärder. Flera av de äldre skolorna saknar grupprum i tillräcklig utsträckning. Några exempel är: Torpaskolan, Fjällskolan och Oscar Fredrikskolan för att nämna några. I flera fall skulle underhållsåtgärder och verksamhetsanpassningar innebära ett behov av evakuering. Stadsfastighetsförvaltningen har även planerat underhåll av Torpaskolan 2024–2026 och Kålltorpsskolan 2025–2027.

I utbildningsområdet finns det brist på byggbar mark. Elevkapaciteten i befintliga skolenheter är i det stora flertalet svåra att utöka inom befintlig fastighet och byggnad. För att utöka behöver antingen fastigheten utökas med mer mark så att både lokalarea och friyta kan tillföras alternativt omstruktureras. Ett exempel på omstrukturering som

genomförs är Sannaskolan där anpassning av verksamheten från F-9 till 7-9 genomförs i samband med renovering. F-6 kapacitet tillförs parallellt i intilliggande inhyrning på Sandarnaskolan.

I Centrum finns det få tidsbegränsade bygglov som inte är kopplade till kommande expansion med grundskoleplatser. Det finns ett mindre antal byggnader med tidsbegränsade bygglov, totalt cirka 1 240 elevplatser, varav 70 är för särskilda undervisningsgruppen Kompassen. Det pågår en kritisk förlängning på de tillfälliga byggloven som finns för Kompassen. Planeringsinriktningen är att avveckla de tillfälliga lokalerna till år 2027. I Figur 6 redovisas fördelningen av antalet platser i årskurs F-6 och 7-9, samt andelen platser som finns i tidsbegränsade bygglov.

Figur 30. Kapacitet i tidsbegränsade bygglov inom utbildningsområde Centrum

På Torpaskolan finns paviljong som ersätter fritidslokaler i den gamla skolbyggnaden ”Gula villan” pga. innemiljöproblem. Denna paviljong kommer att utökas med en våning för att klara reinvesteringen som kommer ske på Torpaskolan 2024–2025. Gula villan väntar på rivningslov för att kunna ersättas med en ny byggnad. Det pågår en kritisk förlängning på de tidsbegränsade byggloven som finns för SU-gruppen kompassen. Planeringsinriktningen är att avveckla paviljongerna till 2027. Invid Annedalsskolan finns en paviljong som används som resurs för Annedalsskolan och evakuering för Hagaskolan under 2022–2023. Denna avvecklas efter bygglovets utgång.

På Guldhedsskolan finns två paviljonger där arbetet med en förlängning av bygglovets pågår. Planeringsinriktningen är att ersätta dessa med en permanent byggnad. Det finns svårigheter kopplat till fria utomhus och kulturvärdesmärkning på nuvarande byggnad som kan begränsa möjligheter till expansion på platsen.

I Tabell 3 redovisas samtliga lokaler med tidsbegränsade bygglov i utbildningsområde centrum.

Tabell 17. Tidsbegränsade bygglov inom utbildningsområde

Skolenhet	Planeringsinriktning
Sannaskolan	Teoretisk gräns 2026. Avvecklas när renovering av Sannaskolan är slutförd
Torpaskolan	Utökas under renovering 2024–2025
Rosendalsgatan	Planeringsinriktning att avveckla paviljongerna till 2027.
Annedalsskolan	Används för evakuering för Hagaskolan 2022–2023
Guldhedsskolan	Teoretisk gräns 2032. Ersätta med permanent byggnad
Lundensskolan	Evakuering till HT 27

Kapacitet grundskola

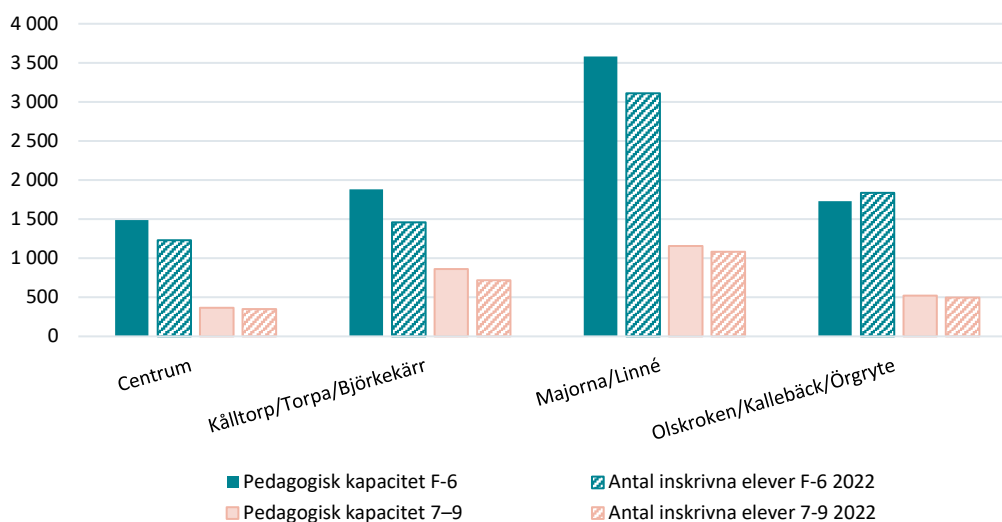
Under 2022 fanns det ett fåtal tillgängliga platser i utbildningsområdets kommunala skolor. Dessa var spridda inom området och matchade inte behovet utifrån den geografiska placeringen. Kapaciteten var även spridd över samtliga årskurser och skolor.

Utifrån antalet tillgängliga platser och inskrivna elever finns det två skolor som utmärker sig med tomma platser: Kålltorpsskolan som uppvisar en elevminskning i både mellanstadiet och årskurs 7 samt Härlandatjärnsskolan, en ny skolenhet sedan 2020 som årsvis växer in i den tänkta organisationen. Även Sandarnaskolan har ett kapacitetsöverskott till följd av den genomförda omorganisationen. I planeringsområdet centrum finns stängd kapacitet på Landalaskolan då denna enhet stängs till höstterminen 2023.

Maxkapaciteten i utbildningsområdet som helhet är cirka 11 500 skolplatser Enligt utfallet 2022 var strax över 10 200 elever placerade på skolorna. Cirka 560 platser var stängd kapacitet som till största delen berodde på pågående omorganisering eller överkapacitet i den nya Härlandatjärnsskolan, där organisationen växer in årsvis. Inför läsåret 2023/2024 kommer Lundensskolan F-9 utökas med en årskurs 7 och Sannaskolan 7–9 med två årskurs 7 utan expansion. I centrum fanns cirka 600 platser i överkapacitet fördelat på 30 skolor. Nio skolenheter var nära pedagogisk maxkapacitet i samtliga årskurser.

I Figur 7 redovisas den tillgängliga kapaciteten för höstterminen 2023 samt antalet inskrivna elever under läsåret 2022/2023, fördelat per planeringsområde och stadiet.

Pedagogisk kapacitet och antal inskrivna elever 2022/2023

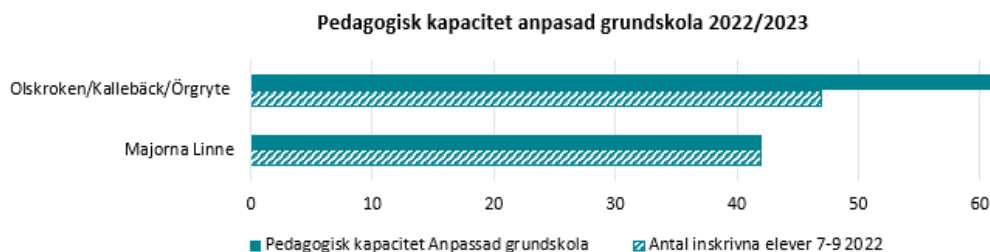
Figur 31. Balans mellan pedagogisk kapacitet och antal inskrivna elever läsåret 22/23

Kapacitet i anpassad grundskola

Det finns i dagsläget maxkapacitet för cirka 100 elever i anpassad grundskola i hela utbildningsområde Centrum. I princip alla platser är fyllda eller avsedda för befintliga elever under utredning.

År 2022 fanns utbildningsplatser i två av fyra planeringsområden. Områdena centrum och Kålltorp/Torpa/Björkekärr saknar anpassad grundskola.

Skolenhetsutredningen har beslutat om ett planeringstal om antal platser motsvarande på 2 procent av det totala antalet, medan utbildningsområde Centrum ligger på knappt 1 procent inför läsåret 2023/2024. I Figur 8 redovisas kapaciteten i anpassad grundskola för höstterminen 2023, samt antalet inskrivna elever under läsåret 2022/2023.

Figur 32. Balans mellan pedagogisk kapacitet och antal inskrivna elever anpassad grundskola läsåret 22/23

Det finns en målsättning om att kunna erbjuda anpassad grundskola inom rimligt avstånd från hemmet. År 2022 fanns utbildningsplatser i tre av fyra planeringsområden. Norra centrum, Guldheden-Landala och Krokslätt-Johanneberg saknar anpassad grundskola. Planeringsinriktningen inför läsåret 2024/2025 är att se över möjligheten att starta en enhet på Landalaskolan. Detta kan avhjälpa den stora bristen av anpassad grundskola i staden men även skapa rimligt avstånd från elevernas hem. Uppdrag om förstudie saknas och måste ombesörjas skyndsamt om planeringsinriktningen fortsatt pekar mot denna placering. Skolenhetsutredningen har beslutat om ett planeringstal om antal platser motsvarande på 2 procent av det totala antalet, medan utbildningsområde Centrum ligger på knappt 1 procent inför läsåret 2023/2024.

Planeringsinriktningen inför höstterminen 2024 är att se över möjligheten att starta en enhet på Landalaskolan då dessa lokaler tomställs från och med höstterminen 2023. Detta kan avhjälpa bristen på platser i anpassad grundskola i staden men även skapa ett rimligare avstånd från elevernas hem för de elever som är bosatta i planeringsområde centrum. Uppdrag om förstudie saknas och måste ombesörjas skyndsamt om planeringsinriktningen fortsatt pekar mot denna placering.

Projekt

Nutid 1–5 år

I ett nutidsperspektiv är det främst verksamhetsanpassningar i samband med reinvesteringar, pågående projekt och planerat underhåll som tillskapar kapacitet.

Beslutade förstudier, lokalförsörjningsuppdrag:

- Förstudiebeställning gällande Skårsskolan i tidsbegränsade paviljonger är klar och den kom fram till att vi saknar kapacitet i kök och matsal. Vidare utredning krävs. Den permanenta lösningen för en utökad Skårsskola behöver synkroniseras med ombyggnationen av intilliggande förskola.
- Ny skola Odinsskolan 7–9, 270 platser, beslut fattat av Higab, preliminärt färdigställd hösten 2027. Förstudie avseende iordningställande av lokalerna.

Projekt och reinvesteringar

- Lundensskolan, renovering expansion 210 platser, färdigställd våren 2027
- Guldhedsskolan F-9, preliminärt färdigställd hösten 2027
- Gustaviskolan F-5, ny F-6 byggnad, färdigställd hösten 2024.
- Kungsladugårdsskolan utökning, ingen klar tidsplan finns för byggnationen.

Närtid 5–10 år

I ett närtidsperspektiv tillskapas kapacitet genom nybyggnationer i samband med bostadsbyggnation och planprogram.

I detaljplaner och tidig planering:

- Ny skola Ebbe Lieberathsgatan F-9, 900 preliminärt färdigställd hösten 2027
- Ny skola Smörgatan F-6, 380 platser, preliminärt färdigställd hösten 2028
- Ny skola och anpassad grundskola Skansberget.
- Annedalsskolan, ny idrottshall
- Ny inhyrd skola Carnegie brygga F-6, 380 platser.

Framtid 10 år och framåt

Utöver dessa behövs fler skolor i såväl norra centrum kopplat till planprogram och detaljplaner runt Gullbergsvass men även kring evenemangsstråket, i Örgryte-Härlanda där det finns mycket bostäder i tidig planering, i Skårområdet finns även planer av förtätning som kräver fler skolplatser.

- Ny skola Evenemangsområdet F-6, 380 platser
- Ny skola Packhusplatsen 7-9.

Mål

I kommande stadsplanering har stadsbyggnadskontoret aviserat svårigheter med att ta fram skoltomter som möjliggör enheter av den storlek som uppfyller skolenhetsutredningens principer. En handfull av skolorna i stadsområdet centrum följer inte skolenhetsutredningens principer om stadieindelning. Majoriteten uppnår inte önskad volym gällande elevantal (se bilaga 1). På flera av grundskolorna i är det svårt att tillföra tillräcklig yta för att kunna anpassa dem till skolenhetsutredningens principer.

En faktor som särskilt påverkar planeringen är att friskolorna i centrum hanterar stora delar av elevunderlaget. Detta innebär en risk då kommunen har ett huvudansvar för att erbjuda skolplats och en minskad kapacitet i friskolorna skulle ge en direkt effekt på balansen mellan behov och kapacitet.

I statliga utredningar och förslag har möjlighet till organisering i skolspår lyfts (utan att ha nått till beslut). I utbildningsområde Centrum skulle en sådan inriktning innebära betydande utmaning då området har väldigt låg försörjningsgrad och andelen barn som går i kommunal skola är mycket färre i de äldre årskurserna än de yngre. Kommunen skulle i dagsläget inte kunna erbjuda alla barn som går i förskoleklass i en kommunal skola en skolplats i årskurs 9 om denna typ av förändring genomfördes.

Lokalbehovsanalys

Demografin i centrum visar tydligt på en utflyttning av barnfamiljer, ofta till ytterområden och kranskommuner. Utflyttning av barn i skolåldern är som störst under de första åren och avtar sedan i omfattning. De barn som flyttar under senare delen av grundskolan väljer i större utsträckning att ändå att behålla sin skolplats i stadsdelen. I utbildningsområde Centrum söker majoriteten av barnen en skola i det egna utbildningsområdet, oberoende om de önskar en kommunal eller fristående skola.

Försörjningsgraden skiljer sig stort åt mellan de olika planeringsområdena, där vissa områden har tydliga inflöden av elever och uppvisar försörjningsgrader över 100 procent, medan de mest centrala delarna har genomgående låg försörjningsgrad och beroenden till friskoleetableringarna som finns.

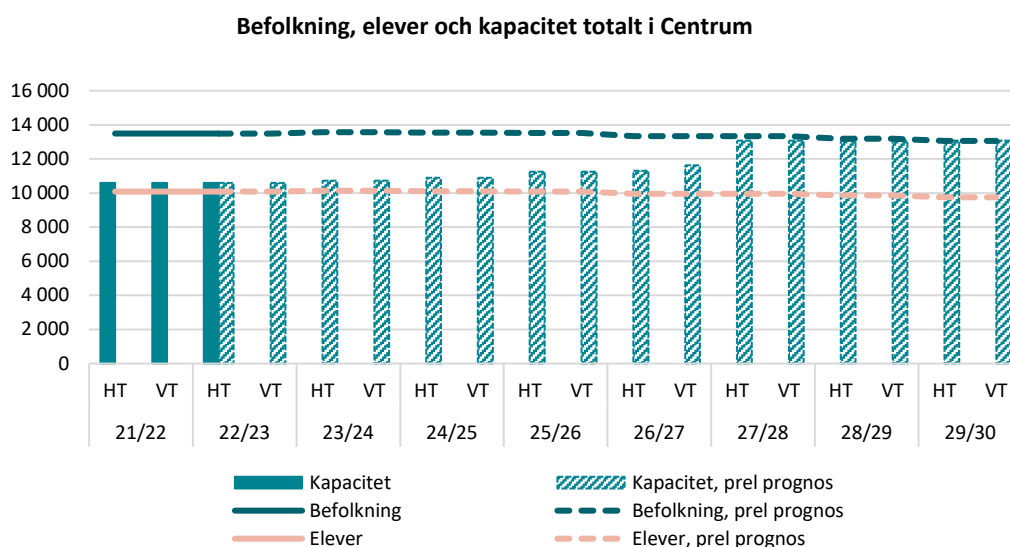
Tabell 18. Försörjningsgrad per planeringsområde år 2022

Försörjningsgrad 2022 (ELEV/BEFOLKNING)										
Område	FSK	Åk1	Åk2	Åk3	Åk4	Åk5	Åk6	Åk7	Åk8	Åk9
Kålltorp/Torpa/Björkekärr	90%	105%	97%	94%	93%	96%	98%	126%	113%	122%
Olskroken/Kallebäck/Örgryte	89%	87%	83%	90%	84%	74%	75%	50%	47%	52%
Centrum	63%	58%	60%	53%	54%	55%	36%	31%	42%	30%
Majorna-Linné	90%	90%	88%	92%	88%	88%	84%	73%	78%	70%

Det finns en balans mellan behov och kapacitet i antal platser, med viss överkapacitet, men i praktiken är den överkapacitet som finns utspridd över årskurser, skolor och geografiska områden vilket gör att platserna inte kan omställas till exempelvis ytterligare paralleller. Bristen på specialsalar begränsar även möjligheterna till en utökning av antalet skolplatser. Svårigheterna i att utöka antalet kommunala skolplatser kommer sannolikt att vara ett hinder för bostadsbyggnationen i området, då planerad byggnation bedöms tillsammans med möjligheten till kommunal service.

Det är oklart om befintliga utflyttningsmönster kvarstår, eller om fler barnfamiljer väljer att bo kvar i Centrum, vilket påverkar behovet av skolplatser. I utbildningsområdet finns ett stort beroende till friskolor som skapar stora risker, särskild i planeringsområdet Centrum. Försörjningsgraden där är så låg som 30 procent i högstadiet. Skulle kapaciteten i friskolorna minska skapar det direkta svårigheter att erbjuda högstadium i planeringsområdet. Här möjliggör den planerade Odinskolan flöden från hela utbildningsområdet och ger möjligheten till en högre försörjningsgrad i högstadiet.

Utifrån den förväntade bostadsexpansion som ligger vid befolkningsprognosens bortre gräns behöver planering av nya skolplatser ske för att kunna täcka behovet på sikt. Samtidigt finns en risk kopplad till fristående skolor där en förändring i deras verksamhet kan ge stor effekt på behovet av kommunala elevplatser vid en eventuell förändring.

Figur 33. Befolkning, prognos över elever och kapacitet i utbildningsområde Centrum

Analys per planeringsområde

Centrum

I de centrala delarna av centrum finns ett betydande beroende till friskolorna. Då försörjningsgraden i årskurs 7-9 är under 50 procent får förändringar inom friskolorna stor påverkan i området. Under 2022 skedde ingen expansion inom friskolor i Centrum vilket innebär att behovet av skolplatser togs om hand av kommunala skolor. **2023 förväntas viss expansion i Centrum och Linné.** Ökning av kapacitet som har skett har tillskapats inom befintliga skolor, generellt utan att några ytterligare lokaler har tillkommit. För att tillgodose behovet av platser med prognosticerad befolkningsökning i åldersgruppen 12-15 år finns ett behov av att utöka antalet skolplatser i årskurs 7-9. Detta är även nödvändigt för att kunna öka försörjningsgraden och undvika behovet av akuta lösningar om en friskoleaktör skulle minska sin kapacitet.

På Guldhedsskolan F-9 pågår en förstudie för en utökning av antalet skolplatser och en ersättning för de tidsbegränsade bygglov som finns på skolan. Här finns det beroenden till en pågående detaljplan för en närliggande idrottshall.

Pågående detaljplan på Ebbe Lieberathsgatan förväntas kunna ge 600 - 800 platser. Detaljplanen är förknippad med risker i form av bullernivå, begränsad friyta och komplicerad grundläggning på grund av tomtens beskaffenhet. Inom evenemangstråket pågår program- och detaljplan för bostäder inklusive förskola och skola. Detaljplanen är en utmaning utifrån att flera behov ska tillgodoses på en begränsad yta. Här finns även stora svårigheter i planeringen för idrottsundervisning då flertalet skolor i centrum är beroende av inhyrningar i de idrottshallar som finns i anslutning till Valhallabadet som planeras rivas.

Ny planerad skola på Skansberget med 570 platser och fullstor idrottshall förväntas kunna tillgodose även Annedalsskolans behov av idrott. Den nya skolan skulle även kunna möjliggöra att Hagaskolan F-5 kan utvecklas till en F-6 skola vilket hade inneburit en bättre uppfyllelse av skolenhetsutredningens principer.

En långsiktig plan behövs för att tillgodose behovet av en F-6 skola i mellanområdet Norra Centrum. För elever i årskurs 7-9 finns det möjlighet att resa med kollektivtrafik över älven till Frihamnen och Backaplan, medan elever i årskurs F-6 behöver en skola som inte innebär resor med kollektivtrafik. På längre sikt finns en tidig planering för en skola vid Packhuskajen, där den tidiga planeringsinriktningen är en 7-9 skola utifrån den geografiska placeringen. Utredning pågår även för en utökning av Gustaviskolan F-5 som skulle medge att skolan kan fungera som en F-6 skola.

Kålltorp/Torpa/Björkekärr

I planeringsområde Kålltorp/Torpa/Björkekärr utreds nuvarande stadiindelning på Kålltorpsskolan 4-9 och Torpaskolan F-9. En förstudie för permanenta lokaler för särskilda undervisningsgruppen Kompassen har även beställts för att kunna lämna provisoriska lokaler på Rosendalsgatan. Planeringsinriktningen är att Torpaskolan F-9 ändras till en F-6 skola med två paralleller, samt särskild undervisningsgrupp för elever i årskurs F-6. Parallellt med detta ändras Kålltorpsskolan 4-9 till en 7-9 skola med särskild undervisningsgrupp för elever i årskurs 7-9. För att förändringen ska vara möjlig behövs fortsatt detaljplanarbete kring Studiegången för idrottsundervisning samt ett utökat högstadium på Kålltorpsskolan 4-9.

Olskroken/Kallebäck/Örgryte

I planeringsområdet Norra Kallebäck förväntas antalet barn i grundskolan öka under prognosperioden. Befolkningsprognosen för mellanområde Kallebäck-Skår-Kärralund visar på en ökning med 161 barn i åldern 6-15 år inom nutid (1-5 år) och är därmed det område i utbildningsområde Centrum med störst ökning.

För att tillgodose behovet av antalet skolplatser pågår detaljplanarbete för en ny F-6 skola på Smörgatan. Grundskoleförvaltningen ser att skolan är en viktig del för att tillgodose behovet av antalet platser i området. En ny F-6 skola på Smörgatan skulle innebära att elever i södra Kallebäck skulle kunna få sin placering på antingen Skårskolan eller Smörgatan. Skolan beräknas stå klar 2028 och förväntas ligga i fas med förtätningar av bostäder i området.

Pågående projektering pågår även för att utöka Lundensskolan F-9 till en skola med tre paralleller i årskurs F-6, fyra paralleller i årskurs 7-9 samt anpassad grundskola för nio grupper med totalt cirka 930 elever. Skolan beräknas stå klar 2027 och kommer främst att ge utökad kapacitet i årskurs 7-9, vilket ligger i fas med det ökade behovet av antalet platser.

Majorna/Linné

I Majorna förväntas behovet av högstadieplatser vara i balans under de kommande åren, till skillnad från tidigare år, då det varit en stor brist på platser. Balansen beror på en pågående ombyggnation av Sannaskolan 7-9 som ger en utökning med 200 platser från och med höstterminen 2025. Utökningen sker successivt. Grundskoleförvaltningen bedömer att det finns behov att planera för en utökning av skolplatser i tidig planering. Planerna för skolplatser finns i flera områden, men osäkerheterna kring om utökningen är möjlig i praktiken är stor.

På Kungsladugårdsskolan F-6 pågår en expansion som förväntas vara klar år 2025. Möjligheten att utnyttja kapaciteten är beroende av en utökning av kök och matsal i

bottenplan på studentbostäder som SGS studentbostäder ansvarar för. Utifrån befolkningsprognosen behövs den utökade kapaciteten 2028.

Hagaskolan F-5 kan ändras till en F-6 skola först när eller om en ny skola är på plats i området vid Skansberget. En planansökan finns även för Slottsskogens skola, men skolan beräknas vara klar först efter 2030.

En ny detaljplan för Carnegie Brygga startar 2023 och innebär planer för drygt 200 nya bostäder. I detaljplanen ingår en ny skola där privat aktör är exploatör.

Grundskoleförvaltningen behöver utreda om behov finns av att hyra in en kommunal skola eller om behovet av skolplatser kan tillgodoses av en privat aktör i stället. Andra alternativ som behöver utredas som ett alternativ till behovet av utökade skolplatser är en utökning av Nya Varvetskolan som ligger i utbildningsområde Sydväst.

Stadenövergripande lokalbehovsanalys

Grundskola

I lokalbehovsanalysen per utbildningsområde åskådliggörs de lokala variationer som finns över staden. Utifrån ett hela-staden perspektiv är grundskolenämndens lokalbehov i balans och behovet av skolplatser kan tillgodoses. Samtidigt finns en kapacitet i både nordost och sydväst som behöver hanteras utifrån skolenhetsutredningens styrande principer i kombination med befintliga verksamhetslokaler. Alla platser är dock inte lokaliserade där behoven finns eller utspridda över flera skolor och årskurser. I centrum och på Hisingen är marginalerna mindre. Centrum har enstaka platser som är spridda över området och låg försörjningsgrad vilket innebär att förändrade behov får stor påverkan. Hisingen har på en övergripande nivå fler platser än Centrum i kapacitet men sett till utbildningsområdets storlek är marginalerna små och varierande där vissa områden har ett underskott av platser i vissa årskurser.

Utbildningsområde Centrum präglas av utmaningarna som finns i den täta staden med många funktioner som ska programmeras på en begränsad yta. I ett nutidsperspektiv och kortsiktigt är behoven i relativ balans men det finns stora risker kopplad till påverkan av fristående skolor avseende både kapacitet och planering. I det längre perspektivet finns risker med hur behovet av skolplatser ska kunna tillgodoses när staden planerar för fler bostäder. I den planeringsportfölj som finns är inga skolplatser säkerställda utan snarare förknippade med risker kring genomförande, till exempel på grund av begränsade friytor och buller. När förutsättningarna är begränsade riskerar även kostnaderna för genomförande att öka. Utbildningsområdet har ett strukturellt underskott av specialsalar, främst tillgången till idrottshallar vilket kommer att bli en stor utmaning inte minst utifrån stadens planering kring evenemangstråket, hur det ska genomföras samt vad utfallet blir. Samlokalisering och samnyttjan är en förutsättning för att kunna tillgodose behoven men kompromisser kring skolenhetsutredningens principer kommer att krävas för att det ska vara möjligt. I de centrala delarna av centrum pågår planprogram och planeringen

behöver säkra ett eventuellt utökat behov av skolplatser till följd av den bostadsutveckling som sker.

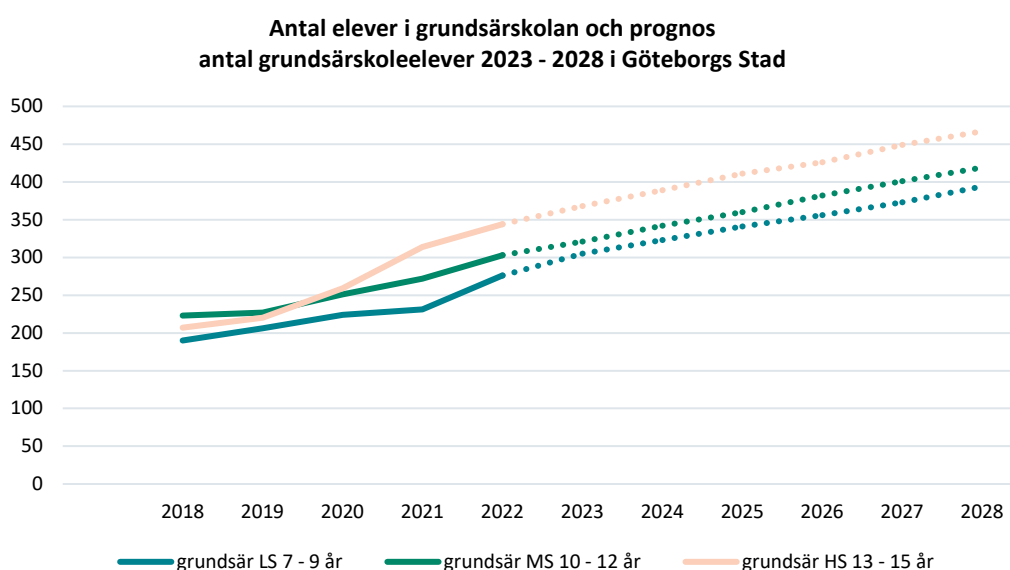
På Hisingen finns stora variationer inom området, i ett nutidsperspektiv. Kortsiktigt finns stora behov av att skapa flera platser i Biskopsgården och Lundby i de lägre årskurserna. I Lundby kommer det även på sikt vara en utmaning att lösa behovet av skolplatser. Längs med Norra Älvstranden finns det ett strukturellt underskott av skolplatser som kommer att kvarstå över tid. Även i ett närtidsperspektiv finns en utmaning med att lösa kommande behov av skolplatser. Förändringar i stadsplaneringen där en skola inom program Biskopsgården plockats bort och beslut om att plocka bort den nya skolan i Kvislungeby, i Björlanda kommer få påverkan på möjligheten att tillgodose behovet av skolplatser om inte planering för att ersätta dem kan komma till stånd. De största utmaningar inom utbildningsområdet är att tillgodose behovet av platser i Lundby och även hantera underskottet längs med Norra Älvstranden. På Hisingen finns flera pågående planprogram som kommer att generera behov av skolplatser vilket behöver följa noga för att säkra att utbyggnad och skolplatser sker i takt.

I nordost finns cirka 2 500 tillgängliga skolplatser utspridda över utbildningsområdet. Det beror till stor del på att elever går från kommunala till fristående skolor vilket ger stor påverkan på organisation och ekonomi vilket är en förutsättning för att öka måluppfyllelsen. I ett nutidsperspektiv förväntas befolkningen vara relativt konstant medan antalet platser utifrån pågående projekt förväntas öka. I takt med att bygglov för lokaler med tidsbegränsade bygglov går ut kommer antalet platser att minska och de kan under tiden användas för att genomföra underhåll som kräver evakuering. För att möta skolenhetsutredningens principer i större utsträckning och hantera den överkapacitet som finns krävs konkreta åtgärder utifrån den planerade skolstrukturen och överväganden kring vilka skolor som ska avvecklas, finnas kvar respektive utvecklas. Den planerade stadsutveckling i Gamlestaden-Utby och Hjällbo behöver ligga i fas med de tidsbegränsade byggloven samt utökningen av skolplatser. I Hammarkullen finns ett pausat planprogram och planering saknas för att hantera ett utökat behov av skolplatser till följd av bostadsutveckling i området.

I Sydväst finns cirka 2 000 tillgängliga skolplatser spridda över utbildningsområdets både skolor och årskurser. Det tillgängliga platserna matchar inte alltid behovet utifrån regelverket för skolplacering. På sikt behövs överkapaciteten för att möjliggöra en omstrukturering enligt skolenhetsutredningens principer. I ett nutidsperspektiv behöver kapacitet i låg- och mellanstadiet säkerställas i området Stora Högsbo, vilket delvis görs med den planerade expansionen på Västerhedsskolan. Behovet av platser i ytterområdena, Södra Billdal och Södra Skärgården behöver bevakas särskilt då behov som uppstår i de områdena får stor påverkan och förutsättningarna att parera avvikelser är begränsade givet avstånd till andra enheter. De lokalbehov som finns i Sydväst drivs annars primärt av att befintliga verksamhetslokaler är i ett sådant skick att åtgärder behöver genomföras för att säkerställa säkra och ändamålsenliga verksamhetslokaler. En utmaning i området är de kommande hyreskostnader som drivs främst av ett stort underhållsbehov och inte utifrån behovet av fler platser vilket får en konsekvens för grundskolenämndens budget i stort givet andelen av nämndens budget som avser lokalkostnader och att kommunbidraget baseras på antalet elever. I sydväst finns flera pågående planprogram som på sikt kommer att generera behov av platser vilket grundskoleförvaltningen behöver följa noga för att säkra att utbyggnad och skolplatser sker i takt.

Anpassad grundskola

Den tidigare utredningen avseende anpassad grundskola pekade på ett behov av platser motsvarande 1,5 procent av det totala elevantalet i årskurs 1-9 inom grundskolan. Utifrån den utveckling som skett sedan dess har grundskoleförvaltningen bedömt att det framöver kommer behövas kapacitet i anpassad grundskola motsvarande 2 procent av antalet barn i grundskoleåldern. Sedan 2019 har elevunderlaget ökat med cirka 100 per år från cirka 650 i oktober 2019 till drygt 900 i oktober 2022. Utifrån antalet utredningar som är pågående är bedömningen att den utvecklingen ser ut att fortsätta även till läsåret 2024/2025. Behovet förtydligas under året utifrån att utredningar genomförs löpande och därefter bedöms elevernas behov av plats men om utvecklingen fortsätter enligt de prognoser som funnits hittills, med en ökning motsvarande 0,1 procent så kommer ytterligare knappt 300 platser behövas till läsåret 2028/2029.

Figur 34. Antal elever i grundsärskolan från 2018 - 2022. Prognos om antal elever i grundsär, under förutsättning att ökningen fortsätter i samma takt, d v s ökar med 0,1 procent per år och per stadie.

Behovet av platser inom anpassad grundskola är fortsatt en utmaning utifrån ökningen av antalet elever de senaste åren som ser ut att fortsätta kommande år. Inriktningen i arbetet är att anpassad grundskola motsvarande elevunderlaget i varje utbildningsområde ska finnas och bör samlokaliseras med grundskola. Grundskoleförvaltningen har utifrån ett särskilt uppdrag arbetat tillsammans med stadsledningskontoret och stadsfastighetsförvaltningen för att skapa flera platser inom anpassad grundskola. Trots konstruktivt samarbete och att det hanterats som ett prioriterat uppdrag har det varit en utmaning av att identifiera lösningar som kan ge önskad effekt. I ett nutidsperspektiv och kortsiktigt finns ett behov av att skapa fler platser inom anpassad grundskola redan till läsåret 2024/2025. Om den trenden som funnits tidigare håller i sig kommer det även på sikt att innebära att det behövs fler platser även de kommande åren.

Kulturskola

Kulturskolan är frivillig undervisning i kulturella aktiviteter för barn och unga 6-19 år i små och större grupper. Det är en kreativ mötesplats som stimulerar barns och ungas konstnärliga, personliga och sociala utveckling samt skapar möjligheter till en meningsfull fritid. Lokalbehovet avseende kulturskolan drivs främst av befintliga verksamhetslokaler och mål, även om drivkraften i befolkningsförändringar påverkar det generella behovet av lokaler. Samtidigt påverkar befintliga verksamhetslokaler behovet på samma sätt som inom övriga verksamhetsområden.

Befintliga verksamhetslokaler

Kulturskolan har verksamhet över hela staden och använder i stor utsträckning salar i befintliga grundskolor under eftermiddag/kväll då ordinarie verksamhet är slut. Kulturskolan bedriver verksamhet på 74 grundskolor i staden. I 22 av skolorna har Kulturskolan egna lokaler vilket innebär att de själva styr bokningar av dessa lokaler. I Det finns specialutrustade salar för bland annat dans, teater, bild, keramik och slagverk.

Kulturskolan har alltid haft merparten av sin verksamhet på grundskolor. Men under årens lopp så har ett antal egna lokaler adderats, lokaler utan koppling till grundskolan, och idag har Kulturskolan nio sådana lokaler. Fyra av dessa är större kulturskolecentrum med en bred verksamhet och tillgång till specialutrustade salar.

Kulturskolan har även egna lokaler på skolor, som liknar kulturskolecentrum, vad gäller storlek, specialutrustade salar och utbud. Alla dessa lokaler, oavsett om de är i egna lokaler eller på skolor, kallas hubbar. Till den kategorin räknas även ett antal lokaler som är något mindre i storlek än ovan beskrivna centrum, då de har samma funktion om än i mindre skala. Hubbarna har bland annat funktionen att nå den äldre målgruppen (13-19 år) då de ungdomarna förutsätts kunna resa på egen hand till en hubb även om den inte ligger i deras direkta närområde.

För den yngre målgruppen (6-12 år) har Kulturskolan ambitionen att eleverna inte ska behöva resa långt utan verksamheten planeras så att den ska finnas nära den skola eleverna går på. Kulturskolan bedömer det som viktigt att belysa följande aspekter av de befintliga lokalerna:

Ändamålsenlighet

Det finns en historia av att Kulturskolan får nöja sig med lokaler som egentligen inte är ändamålsenliga för verksamheten. Detta är förhoppningsvis på väg att förändras i takt med att nya lokaler erbjuds i samband med om- och nybyggnationer. Några exempel på bristande ändamålsenlighet är oönskat buller ifrån omgivande salar, oönskat buller i den sal man har sin verksamhet i då akustiken inte är anpassad samt tekniska system som inte stödjer verksamheten, till exempel att ventilationen stängs av under kvällstid då Kulturskolan har sin verksamhet.

Organisatoriska förutsättningar

Ofta upplever kulturskolans pedagoger att det är de organisatoriska förutsättningarna som skapar bristande ändamålsenlighet (alltså inte de fysiska begränsningarna). Exempel på

detta är att Kulturskolan erbjuds skolsalar där det ingår att plocka fram och plocka tillbaka möbler (vilket blir en ohållbar lösning) eller att man saknar behörighet eller kunskap om handhavande av aktuellt lås- och larmsystem.

Likvärdighet

Historiskt så har Kulturskolan utvecklats i olika riktningar då de organisatoriskt låg under de tidigare stadsdelsnämnderna. Som exempel kan nämnas att man i Västra Göteborg medvetet samlade ihop verksamheterna i ett antal hubbar, där en bredare verksamhet för fler deltagare har kunnat bedrivas, som till exempel på Tynneredsskolan och på Frejaskolan. I Askim-Frölunda-Högsbo har man omvänt fokuserat på att vara på många ställen/skolor, nära barnen, vilket gör att där saknas hubbar och samlad verksamhet. Det finns heller inga egna lokaler i detta område, man är enbart hänvisad till skolsalar.

Specialutrustade salar

Det har saknats en styrning av hur specialutrustade salar ska anpassas och utrustas. Därför kan man hitta ett stort antal olika lösningar av till exempel golvkonstruktioner i danssalar samt skillnader i det ytskikt man lägger på dessa konstruktioner.

Mål

Kulturskolans arbete utgår först och främst från barnkonventionens grundprinciper och alla barn och ungas rätt till kultur (Barnkonventionen, artikel 31). Dessutom finns de nationella kulturpolitiska målen som talar om att barn och unga ska ges möjlighet till kulturupplevelser och till att få utveckla sina skapande förmågor. I Göteborg har man valt att organisera kulturskolan inom grundskoleförvaltningen även om det inte är en lagstadgad verksamhet.

När det gäller den nationella strategin ska de statliga insatserna främja kulturskolornas möjligheter att erbjuda barn och unga en verksamhet av hög kvalitet med möjlighet till såväl fördjupning som bredd med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar.

Lokalbehovsanalys

Kulturskolan behöver initiera ett arbete där man identifierar lokaler med bristande ändamålsenlighet, söka möjligheter att anpassa dem, eller lämna vilket då blir en kostnadsfråga.

Kulturskolan bedömer att förutsättningarna för samnyttjande behöver stärkas och tydliggöras i överenskommelser och rutiner. Bristen på arbetsplatser för Kulturskolans pedagoger behöver lyftas i ett övergripande förvaltnings-perspektiv för att se över möjligheten att tillskapa arbetsplatser på befintliga grundskolor.

Kulturskolan har sedan många år önskat etablera sig med verksamhetslokaler på Frölunda kulturhus. Detta skulle delvis åtgärda det underskott som finns av egna lokaler och hubbar i tidigare stadsdelsområdet Askim, Frölunda, Högsbo, som är den enskilt största bristen sett till likvärdighet. Kulturskolan har idag en omfattande verksamhet på Tynneredsskolan, som i framtiden behöver ersättas. Verksamhetsytor i kulturhuset skulle kunna vara en del i den lösningen. Grundskoleförvaltningen ser också att Nya

Ängåsskolan skulle kunna fungera som evakueringslokal under en period. En utredning pågår innan behovet kan lyftas vidare till stadsfastighetsförvaltningen.

I arbetet med grundskoleförvaltningens funktionsprogram behöver kulturskolan utgöra en del med, samtidigt behöver ett arbete kring rumsfunktionsprogram för de specialutrustade salarna påbörjas.

För att tydliggöra Kulturskolans framtida lokalbehov har grundskoleförvaltningen som målsättning att analysera:

- vilka skolor som kan erbjuda ändamålsenlighet, samnyttjande och god arbetsmiljö för att tillgodose behovet av verksamhet nära den yngre målgruppen.
- vilka lokaler som behövs för att skapa en struktur av hubbar och orkesterlokaler över hela staden.
- vilka sammanhang och institutioner som Kulturskolan behöver samverka med.
- vad deltagarna inom Kulturskolan ser som prioriterad verksamhet.

Måltid

Inom område måltid avses storkök och matsalar som är en del av grundskolenämndens verksamhetsområde måltid, lokalvård och vaktmästeri (MLV). Lokalbehovet avseende måltid drivs främst av befintliga verksamhetslokaler och mål, även om drivkraften i befolkningsförändringar påverkar det generella behovet av lokaler. Samtidigt påverkar befintliga verksamhetslokaler behovet på samma sätt som inom övriga verksamhetsområden.

I årets lokalbehovsplan har fokus varit lokalbehovsanalys avseende storkök och matsalar inom utbildningsområde Hisingen och Nordost.

Befintliga verksamhetslokaler

Lokaler för måltid, det vill säga storkök och matsalar, skiljer sig åt över staden utifrån att tidigare stadsdelsnämnder valt att organisera verksamheten på olika sätt, samtidigt som förutsättningarna i lokalerna ser olika ut vilket påverkar organisationen. I förra årets lokalbehovsplan beskrev förvaltningen vilka typer av storkök som finns; produktions-, tillagnings-, mottagnings- och serveringskök.

Hisingen

Inom utbildningsområde Hisingen finns generellt en god kapacitet avseende produktions- och tillagningskök. Förvaltningen ser dock att det finns en del utmaningar med mottagnings- och serveringsköken.

Kapaciteten i matsalarna är bristfällig utifrån att drygt hälften av matsalarna är för små i relation till målsättningen att kunna erbjuda elever på skolorna tre sittningar mellan elva och tretton, samtidigt som det finns brister i arbetsmiljön för både elever och medarbetare.

Grundskoleförvaltningen har utifrån underlag från stadsfastighetsförvaltningen identifierat skolor/storkök där de befintliga verksamhetslokalerna driver lokalbehov, dessa är Bärby-, Sjumila- och Bjurslättskolans storkök, även kallat Matlandet.

På Bärbyskolan finns brister i både storkök och matsal. Storköket har endast kapacitet för ungefär 100 portioner och matsalen i form av sittplatser för 180 matgäster. Men då logistiken inte fungerar och att det är trångt är beskriven kapacitet i överkant. Eleventrén till matsalens kapprum fungerar som ingång för samtliga transporter till och från storköket. Antalet elever på skolan under läsåret 2022/2023 är cirka 190, därtill cirka elva pedagoger.

På Sjumilaskolan finns brister i både mottagningskök och matsal. Det serveras dagligen lunch till skolans cirka 600 matgäster, men storköket har endast kapacitet att hantera 400. Matsalen har kapacitet i form av sittplatser, med total kapacitet på över 600 matgäster när intilliggande aulans 78 sittplatser är inkluderade. Även om det finns tillräckligt med sittplatser, är lokalen i övrigt inte dimensionerad för antalet. Aulan är ej heller lämpad för måltid utifrån akustik, hygien och möblering.

Matlandet, i Bjurslättskolan är förvaltningens största produktionskök med leverans på över 5 500 portioner dagligen. Storköket försörjer Bjurslättskolan samt flera mottagningskök inom grundskole- och förskoleförvaltningen. Storköket har ett stort underhållsbehov och Stadsfastighets- och grundskoleförvaltningens bedömning är att det kommer krävas en evakuering för att genomföra de åtgärder som krävs.

Evakuering är mycket komplex utifrån att det finns behov av att hitta tillfällig produktionskapacitet i relation till den brist på storkökskapacitet som finns i vissa områden samt att flera stora produktionskök inom grundskoleförvaltningen också står inför ombyggnation.

Nordost

Inom utbildningsområde Nordost finns en generellt låg kapacitet avseende produktions- och tillagningskök. Flera av storköken är även i dåligt skick och är inte anpassade för den verksamhet som bedrivs. Dock är matsalskapaciteten generellt god, men det finns utmaningar.

Grundskoleförvaltningen har utifrån underlag från stadsfastighetsförvaltningen identifierat femskolor/storkök där de befintliga verksamhetslokalerna driver lokalbehovet. Det är Bergsjö-, Bergums-, Gamlestads-, Hjällbo- och Råvebergsskolan.

Bergsjöskolan har brister i storkökskapaciteten, då tillagningskapaciteten är 550 portioner, men storköket fungerar som produktionskök och tillagar cirka 800 portioner. Utöver den egna produktionen sker leverans till Solbackeskolan.

Bergumsskolan har brister i både storkök och matsal. Storköket fungerar idag som produktionskök och har en kapacitet för 1 100 portioner, men tillagar idag cirka 1 250 portioner. Utöver den egna produktionen sker leverans till Björsareds- och Gunnilseskolan. Matsalen har en kapacitet för 660 matgäster, men det serverar dagligen lunch till över 900 matgäster.

Gamlestadsskolans storkök är klassat som ett mottagningskök, men används idag som tillagningskök på grund av bristen på produktionskapacitet. Detta innebär att lokalen inte är anpassad för den verksamhet som bedrivs.

Hjällboskolan används för närvarande som evakueringslokal för Eriksboskolan och storköket fungerar som produktionskök och tillagar mat till Gärdsmosse-, Sandeklevs-, Talldunge- och Utmarksskolan. I stadsfastigheters planering ska Hjällboskolan på sikt rivas även om det inte finns någon fastställd tidplan, vilket innebär att den kapacitet som finns där behöver omhändertas.

Rävebergsskolan saknar matsal samt att det finns brister i storköket. Eleverna äter idag i sina klassrum, vilket innebär brister i arbetsmiljön samt ger sämre förutsättningar för att servera en varierad kost.

Mål

För måltid, lokalvård och vaktmästeri är målsättningen att lokalerna är ändamålsenliga för verksamheten. Verksamheten styrs främst av Skollagen (Skollag 2010:800) som anger att alla elever ska tillhandahållas näringsriktiga skolmåltider och Livsmedelslagen (Livsmedelslag 2006:804) som anger att lokalerna ska vara utformade på ett livsmedelssäkert sätt för att skydda människors hälsa när det gäller livsmedel.

Livsmedelsverket utformar även *Nationella riktlinjer för måltider i skolan* som ger övergripande vägledning och förslag kring skolmåltiden. Bland annat gällande att schemaläggning bör ske så att elever får fasta och regelbundna lunchtider mellan 11 och 13. Under sin lunch bör eleverna kunna sitta ner vid bordet i minst 20 minuter, utöver det tillkommer den tid det tar att ta mat och lämna disk.

I staden har bedömningen gjorts att skolor med fler än cirka 380 elever, till exempel 2 paralleller i F-6 bör ha ett tillagningskök utifrån att det är mest kostnadseffektivt och ger den bästa kvalitén på maten som eleverna serveras. Samtidigt minskar det svinn och reducerar transporter.

Behovet av produktionskök påverkas av hur förutsättningar och organisation i befintliga skolor och storkök ser ut samtidigt som det behöver sättas i relation till planeringen för tillkommande skolor, projekt som pågår avseende storkök med mera. Utifrån det antal portioner som det kapacitetsmässigt finns ett av anger stadsfastigheters Tekniska krav och anvisningar (TKA) behov och utformningen i lokalerna.

Göteborgs stads riktlinje för höjd beredskap (KF 2021-10-28 § 14) tydliggör ansvar och övergripande krav gällande beredskapsplanering i fredstid vilket inkluderar arbetet med krigsplacering. I den uppdaterade riktlinjen som reviderades i mars 2023 har ett tillägg med resursfunktioner gjorts. Numera beskrivs olika resursfunktioner, ansvarig nämnd/styrelse och vilka nämnder/styrelser som deltar. Grundskolenämnden har utifrån den riktlinje fått ett ansvar för måltider inom staden, inklusive nödbespisning vilket bland annat innebär samverkan med stadsledningskontorets krisstab, verkställa beslut fattade av kommunstyrelsen och att leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut.

Lokalbehovsanalys

Utifrån den enkätundersökning som genomfördes förra året planerades åtgärder avseende brister som uppmärksammats, till exempel på Hagaskolan där det saknas en toalett för måltidspersonalen.

En matsalssatsning initierades på några skolor under 2022 som färdigställs under 2023 för att skapa bättre måltidsmiljö med hjälp av nya möbler, akustikförbättringar samt ommålning. I samband med detta utökades även sittplatser där kapaciteten var låg och där det var möjligt. Även förändring av flöden för att förbättra elevgenomströmningen. Några skolor som omfattades av insatsen var på Lövgårdesskolan, Rannebergsskolan och Vättleskolan.

Nutid 1-5 år

Grundskoleförvaltningen ser ett behov av att på Hisingen planera för åtgärder för att komma till rätta med de utmaningar som finns med kapacitet i mottagnings- och serveringsök samt matsalar. Det handlar dels om att tillse att lokalerna är utformade på ett livsmedelssäkert sätt, dels upprätthåller en god arbetsmiljö, men också att uppnå de riktlinjer som Livsmedelsverket tagit fram kring när på dagen lunchen ska serveras och att eleverna ges tid för sin måltid, vilket är en förutsättning för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig undervisningen.

I Nordost finns det behov av att anpassa en del storkök till produktions- och tillagningskök för att öka kapaciteten. Men också genomföra åtgärder i befintliga tillagningskök, då de behöver anpassas efter den verksamhet som bedrivs. Utifrån de åtgärder som planeras för Hjällboskolan behöver anpassningar genomföras så att den kapacitet som idag finns på Hjällboskolan säkras på andra skolor i området.

Grundskoleförvaltningen ser ett behov av att i ett nutidsperspektiv fortsätta kartläggningen av produktions-, tillagnings-, och mottagningskapacitet i storkök samt kapacitet i matsalar inom utbildningsområde Centrum och Sydväst. I ett nästa skede prioritera åtgärder för att komma till rätta med de utmaningar som identifierats. Detta är viktigt utifrån att vid brist av storkökskapaciteten ökar slitaget i lokalen, vilket förkortar livslängden och genererar högre driftskostnader. Det påverkar också arbetsmiljön negativt i form av ökad arbetsbelastning för medarbetarna som på sikt ger förslitningsskador. Påverkar också utbudet och kvalitén på den mat som serveras.

När det gäller brister i matsalskapaciteten påverkar det måltids- och arbetsmiljö för medarbetare och elever negativt. Miljön blir bullrigare, eleverna får kortare tid att äta samt att ättiden tidigareläggs vid strax efter tio eller halv elva, vilket medför att eleverna inte har möjlighet att tillgodogöra sig sin lunch. Detta påverkar i sin tur att eleverna inte kan tillgodogöra sig undervisning i samma utsträckning och kan leda till en sämre måluppfyllelse.

Utifrån hur arbetet med resursfunktionsuppdraget fortlöper i staden kan åtgärder komma att aktualiseras både i ett nutids- och ett närtidsperspektiv.

I samband med planerad reinvestering på Bergsjöskolan under 2025 har grundskoleförvaltningen lämnat ett uppdrag om att undersöka möjligheterna att utöka produktionskapaciteten till 1200 portioner, för att kunna omhänderta produktionen av

Solbacke- och Backegårdsskolans mat. Detta för att skapa en sammanhållen produktion inom Bergsjöområdet samt för att skapa förutsättningar att bättre kunna möta en framtida expansion i området.

På Bergumsskolan har grundskoleförvaltningen lämnat ett uppdrag avseende en tillfällig lösning för att utöka matsalskapaciteten inför läsåret 2023/2024. Sedan finns ytterligare ett uppdrag om att säkerställa framtida tillagningskapacitet och matsalskapacitet ur ett långsiktigt perspektiv inför läsåret 2024/2025.

På Bärbysskolan har grundskoleförvaltningen lämnat ett uppdrag avseende en paviljongsetablering inför läsåret 2023/2024. Stadsbyggnadsförvaltningen har begärt in kompletteringar som tydliggör det tidsbegränsade behovet, men utifrån att bygglovsärendet remitterats till Försvarsmakten som i sitt yttrande över bygglovet valt att avstyrka kommer det inte vara möjligt att genomföra. Arbetet kring hur Bärbysskolans behov inklusive storkök och matsal ska omhändertas framöver är inte klarlagt utan behöver utredas.

Grundskoleförvaltningen ser ett behov av att nyttja Hjällboskolan storkökskapacitet till dess att Eriksboskolan står klar inför läsåret 2026/2027. Förvaltningen gör bedömningen att det även efter att Eriksboskolan står klar, att det finns behov av att nyttja Hjällboskolan storkök, då de idag även producerar cirka 1 200 portioner till Gärds mosses-, Sandeklevs-, Utmarks-, och Talldungeskolan. Hjällboköket kan även komma att användas som evakueringskök, då Bergumsskolan byggs om, men detta är under utredning. Det finns således beroenden mellan Hjällboskolan, de skolor som storköket producerar mat till samt planering och projekt som pågår där.

Behovet av underhåll och evakuering av Matlandet, vid Bjurslättskolan behöver planeras noga för att kunna genomföras. I dagsläget ser grundskoleförvaltningen över möjliga lösningar, antingen att nyttja övriga storkök i utbildningsområdet alternativt att planera tillsammans med övriga förvaltningar för att kunna lösa stadens gemensamma behov av produktionskökskapacitet. Grundskoleförvaltningen har i arbetet med Matlandet även sett över kapaciteten i det nya storköket givet övrig planering inom området som påverkar kapacitet på andra skolor/i andra storkök.

På Sjumilaskolan finns ett behov av att särskilt adressera kapacitet i både storkök och matsal utifrån den kapacitetsbrist som finns där enkla lösningar inte heller är möjliga. Det finns ett behov av att utöka kapaciteten i storkök och matsal, men det är inte möjligt utan utbyggnad av befintliga byggnader och möjligheten att genomföra det behöver utredas vidare.

På Råvebergsskolan har grundskoleförvaltningen lämnat ett uppdrag avseende att tillskapa en matsal för att skapa en bra miljö för medarbetare och elever samt att skapa bättre förutsättningar att servera en varierad kost. Uppdraget är försenat, men beräknas klart inför läsåret 2024/2025.

Arbetet med att ta fram ett funktionsprogram för grundskolenämndens verksamheter för att säkerställa att förvaltningen bygger ändamålsenliga skolor med krav på kvalitativ och ekonomiskt hållbar utformning för en bra arbetsmiljö för elever och medarbetare pågår. För storkök och matsal innebär det främst hur en matsal ska utformas samt hur många sittplatser som ska finnas i relation till antal matgäster.

Närtid 5-10 år

Utifrån det arbete kring kapacitetskartläggning som påbörjats kan det även i ett närtidsperspektiv krävas åtgärder som inte är möjliga att realisera i ett nutidsperspektiv. I ett närtidsperspektiv ser grundskoleförvaltningen att behovet av ändamålsenliga lokaler för storkök och matsalar behöver säkras i ett tidigt skede, till exempel att angöring placeras på lämplig plats i arbetet med nya detaljplaner där grundskolenämnden generellt bjuds in att yttra sig.

Grundskoleförvaltningen har lämnat ett uppdrag avseende anpassning av Gamlestadsskolans storkök och matsal. Stadsledningskontoret och stadsfastighetsförvaltningen har gjort bedömningen att det projektet behöver pausas och synkroniseras med den planering av en ny skola som sker i och med detaljplan kring Ambrosiusgatan som preliminärt skulle kunna vara klar i ett närtidsperspektiv.

Övriga verksamhetslokaler

Utöver grundskola, anpassad grundskola, kulturskola samt måltid, lokalvård och vaktmästeri som ingår i det så har ansvarar grundskolenämnden för ytterligare verksamheter med lokalbehov. Nedan följer en kort sammanställning utifrån verksamhet där det finns behov av i befintliga lokaler, behov av nya lokaler alternativt lokaler som nämnden ser behov av att lämna.

Elevhälsan

Grundskoleförvaltningen har ett pågående uppdrag avseende nya lokaler för elevhälsan centrum och sydväst i ett nutidsperspektiv. I de lokaler där elevhälsan sydväst är lokaliserade för närvarande har fastighetsägaren aviserat ett renoverings- och evakueringsbehov varför grundskoleförvaltningen har initierat ett projekt avseende nya lokaler för elevhälsan sydväst. Elevhälsan i centrum har haft lokaler med ett tidsbegränsat kontrakt och utifrån att fastighetsägaren sagt upp det på grund av renoveringsbehov i byggnaden har ett projekt avseende nya lokaler där elevhälsan och lokalt mötescenter initierats. Tills dess att de nya lokalerna i centrum är klara kommer elevhälsan centrum att samlokaliseras med elevhälsan i sydväst.

Gamlestads torg och lokala mötescenter

Grundskoleförvaltningen har ett pågående projekt avseende ett lokalt mötescenter för centrum som ska samlokaliseras med elevhälsan i centrum. Utifrån att det projektet dragit ut på tiden och det inte fanns möjlighet att stanna kvar i Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningens lokaler på Första Långgatan är verksamheten tillfälligt evakuerad till lokalerna på Gamlestads Torg.

Mottagningsenheten

Mottagningsenheten har befintliga lokaler i centrum, i Ullevi. Verksamheten kommer från och med hösten 2023 att samnyttjas med utbildningsförvaltningen som en del av det

gemensamma projektet att samla mottagningsenheten. De befintliga lokalerna är inhyrda med ett kontrakt som löper till 2025-11-30 och om det inte aviseras att fastighetsägaren avser att säga upp avtalet innebär att det avtalet löper det på ytterligare tre år till.

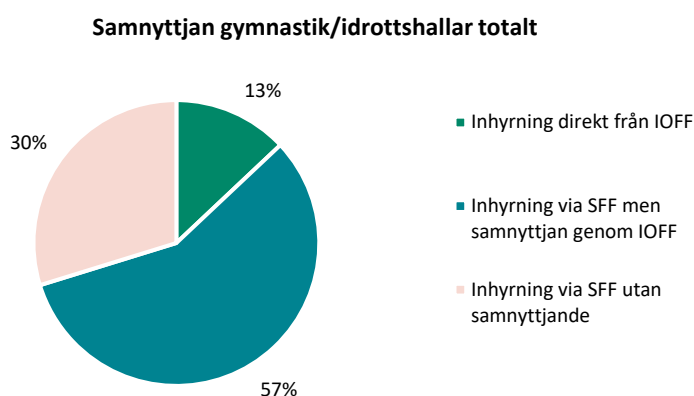
Skolbibliotekscentralen

Skolbibliotekscentralen har idag lokaler på två olika ställen Frölunda Kulturhus och Tynneredsskolan. Grundskoleförvaltningen har initierat ett uppdrag för att samlokalisera verksamheterna i Gamlestan utifrån att Frölunda kulturhus ska renoveras och att Tynneredsskolan på sikt ska rivas.

Samnyttjan och samlokalisering

I stadens planering för att tillgodose behovet av kommunal service är samlokalisering och samnyttjan ofta en förutsättning, främst i delar av staden där det finns flera konkurrerande intressen och resurserna är begränsade. För grundskoleförvaltningen krävs samnyttjande ofta för att kunna möta grundskolenämndens principer om större skolenheter för ekonomisk och pedagogisk bärkraftighet.

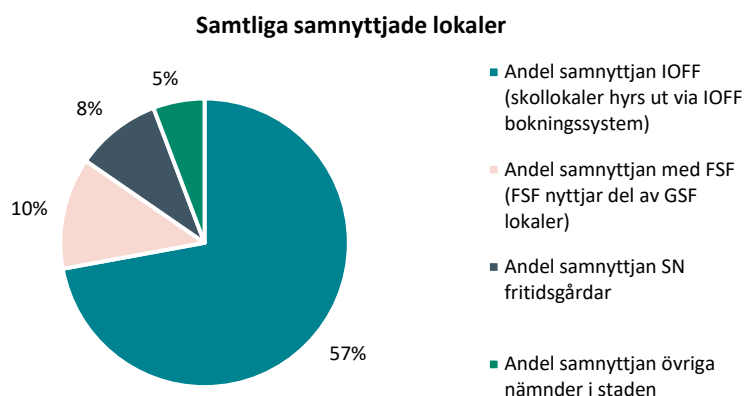
Grundskoleförvaltningen samnyttjar framför allt lokaler med Idrott- och föreningsförvaltningen (IoFF), i huvudsak utifrån premissen att skolan nyttjar lokalerna under dagtid på vardagarna. Förvaltningens inriktning är att i största möjliga grad samnyttja idrottshallar med IoFF för att skapa största möjliga nytta för staden. Diagrammet nedan visar grundskoleförvaltningens samnyttjan kring gymnastik/idrottshallar. Cirka 70 procent hyrs ut via IoFF:s förmedlingstjänst, resterande gör det ej och skälen till det är att lokalerna renoveras eller är för små för att kunna hyras ut.

Figur 35. Illustration över andelen samnyttjade idrottslokaler

Grundskoleförvaltningen samnyttjar i flera fall lokaler med förskoleförvaltningen, både för pedagogisk verksamhet och administration. I Bilaga 2. finns en uppställning över de förskolor och skolor där interndeblitering mellan förvaltningarna sker. I vissa fall är förvaltningarna samlokaliserade men har egna kommuninterna upplåtelser vilket inte syns i bilaga 2.

Från 2023 kommer mottagningsenheten att samnyttja lokaler med utbildningsförvaltningen vilket skapar goda förutsättningar för samverkan och samarbete. Vid årsskiftet 2022/2023 togs Sandarnaskolan i bruk vilken är samlokaliserad med äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen. Vidare samarbetar grundskoleförvaltningen också med socialförvaltningarna genom fritidsgårdar och kulturförvaltningen avseende bibliotek. Inom Skolan som arena sker samarbete mellan flera av grundskoleförvaltningens verksamheter med ideella verksamheter. Diagrammet nedan visar vilka grundskoleförvaltningen samnyttjar lokaler med och hur stor andel.

Figur 36. Illustration över andelen samnyttjade lokaler

I planeringen framåt ser grundskoleförvaltningen ett behov av att samverka och samarbeta med förskoleförvaltningen för en gemensam planering med fokus på de lokaler som är samlokaliserade eller samnyttjas för att säkerställa behovet att behovet av skolplatser kan tillgodoses, inte minst på Hisingen.

Aktuella utmaningar och möjligheter

I detta kapitel lyfts utmaningar och möjligheter uppdelat i planeringsprocesser, mål och program och social hållbarhet.

Planeringsprocesser

Ny styrning i staden

De senaste åren har ett förändringsarbete med lokalbehovs- och lokalförsörjningsplanering pågått i Göteborgs stad. Arbetet har dels om organisationsförändringar, dels styrning kring lokalförsörjning.

Organisationsförändringar består i att de tidigare stadsdelsnämnderna har avvecklats succesivt och nya facknämnder har bildats. Vid årsskiftet trädde ny organisation för stadsutveckling (NOS) i kraft vilket innebar att fem befintliga nämnder upphörde och fyra

nya nämnder trädde i kraft; exploateringsnämnd, stadsbyggnadsnämnd, stadsmiljönämnd och stadsfastighetsnämnd. Förändringen innebär en förändrad fördelning av verksamhetsansvar men även förändringar i fördelning av mandat, roller och gränssnitt inom stadsutvecklingens processer.

Kommunfullmäktige beslutade under våren 2020 att anta Göteborg stads program för lokalförsörjning 2020 - 2026 och under vintern samma år fattades även beslut om en översyn av befintlig styrning inom lokalförsörjningsområdet. Det arbetet har utmynnat i två styrande dokument som påverkar lokalbehovs- och lokalförsörjningsplaneringen. Den första antagna riktlinjen, Göteborgs stads riktlinje för stadens lokalförsörjningsplan och nämndernas lokalbehovsplan, anger att samtliga nämnder i staden ska ta fram en lokalbehovsplan som årligen översänds till kommunstyrelsen vilka sedan ligger till grund för stadens lokalförsörjningsplan som årligen antas i kommunfullmäktige. Den andra, Göteborgs stads riktlinje för beslutsnivåer vid investering i och inhyrning av samt inriktning för att äga eller hyra - kommunala verksamhetslokaler, anger inriktning för när stadens ska äga alternativt hyra lokaler samt vilka lokalförsörjningsärenden som ska lyftas till kommunstyrelsen respektive kommunfullmäktige. Grundskoleförvaltningen ser att den nya riktlinjen innebär en längre beslutsprocess i många av de projekt som avser förvaltningen verksamhetslokaler vilket är en utmaning utifrån att även tidplanen för projekten påverkas och generellt blir längre. Utöver de två riktlinjerna ovan ligger Göteborgs stads riktlinje för styrande nyckeltal samt samnyttjan och samlokalisering avseende kommunala verksamhetslokaler för beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

De reglementen som anger respektive nämnds uppdrag tillsammans med den förändrade styrningen innebär en tydligare decentralisering av lokalbehovsplanering från kommunstyrelsen till berörda nämnder. För grundskoleförvaltningen är det en utmaning att axla ansvaret kring lokalbehovsplanering i en ny kontext och i samverkan med fler parter än tidigare. Stadsfastighetsförvaltningen har under våren 2023 genomfört ett antal workshops för att tillsammans med övriga NOS-förvaltningarna sätta de processer som behövs för stadens lokalförsörjning vilket grundskoleförvaltningen ser som en möjlighet för att hitta effektiv samverkan och samarbetsformer.

Paviljonger med tidsbegränsade bygglov

Grundskoleförvaltningen kommer att ha behov av att beställa paviljonger för att under tidsbegränsade perioder tillgodose behov av skolplatser. Behovet kan uppstå av flera olika skäl, till exempel att synkning mellan stadsplanering med tillkommande bostäder och kommunal service brister, att pågående projekt blir försenade eller på grund av tillfälliga befolkningsökningar.

Förvaltningen har arbetat med interna processer för att simulera behov kommande läsår för att bedöma behov av skolplatser. I de fall det inte är möjligt att tillgodose, i stället beställa paviljonger med tidsbegränsade bygglov. Den tidigare processen har utgått ifrån att en beställning ska kunna realisera inom drygt ett år och skickas därför från grundskolenämnden cirka 14 månader innan ett behov uppstår. Under senaste året har grundskoleförvaltningen identifierat att dels upphandling, dels handläggning av ärendet både på stadsfastighets- och stadsbyggnadsförvaltningen förlängt den tidshorisonten vilket är en utmaning. Två möjligheter för att möta utmaningen med tidplanen kan vara att säkra upphandlingsstrategin avseende paviljonger och standardisera funktioner i

paviljonger. Samtidigt kvarstår utmaningen att hitta möjliga lokalisering och yta för att etablera paviljonger.

Mål och program

Vid årsskiftet 2021/2022 implementerades stadens nya princip för hyressättning av verksamhetslokaler. Det innebär i princip en omfördelning av kostnader som utgår ifrån självkostnadsprincipen. I delen nedan har förvaltningen valt att lyfta fram tre perspektiv som påverkar lokalkostnadsutvecklingen de kommande åren.

Bevarandebestämmelser

Grundskoleförvaltningen lyfte i 2022 års lokalbehovsplan bevarandevärden utifrån rapporten Kunskapsbyggen. I rapporten användes en metodik som klassificerade skolor utifrån ett system baserat på hur väl en skola representerar en skede, drag eller strömning alternativt en specifik tidsperiod. Värderingen är gjord på kulturhistoriska grunder men inte skick och användbarhet för verksamheten. Grundskoleförvaltningens bedömning är att bevarandevärden och funktionskrav för en modern skolverksamhet inte sällan står i konflikt med varandra vilket är en utmaning. Det handlar dels om hur väl det tillgodoser behoven hos verksamheten utifrån att det generellt ger en del begränsningar, dels att det i vissa fall visat sig vara kostnadsdrivande, inte bara i produktion utan även i driftsperspektiv.

Klimatåtgärder

Stadsfastighetsnämnden antog i februari 2023 Stadsfastighetsförvaltningens plan för minskas klimatpåverkan 2023 (SFN 2023-02-24 § 44). Planen är framtagen utifrån Göteborgs stads miljö- och klimatprogram 2021-2030 och ingår i förvaltningens strategi för att minska klimatavtrycket i enlighet med stadens klimatmål. Planen omfattar nybyggnationsprojekt, större till- och ombyggnadsprojekt samt övriga projekt där delar av stommen behöver kompletteras. Enligt en bedömning från stadsfastighetsförvaltningen kommer klimatomställningen de kommande 10 åren att innebära en merkostnad på cirka 9 procent eller cirka 100 mnkr, något som kommer att bli en utmaning för grundskoleförvaltningen rent ekonomiskt.

Övernattningsskolor

Idrotts- och föreningsnämnden och stadsfastighetsnämnden har utifrån sina reglementen uppdrag kopplade till övernattningsskolor. Idrotts- och föreningsnämnden är ansvariga för hantering och upplåtelse av lokaler i samband med övernattningsverksamhet vid idrottscuper och andra föreningsarrangemang för ungdomar. Deras uppdrag är vidare att samverka med stadens övriga organisationer så att behovet av godkända övernattningslokaler kan tillgodoses. Stadsfastighetsnämnden ansvarar för att säkerställa att tillräckligt antal säkerhetsklassade lokaler finns att tillgå för övernattning vid idrottscuper och ungdomsevenemang. Arbetet ska ske i samråd med berörda nämnder och förvaltningar.

Grundskoleförvaltningen ser att uppdraget avseende övernattningsskolor inte alltid är förenligt med de behov som förvaltningen har avseende ändamålsenliga lokaler och lärmiljöer även om det utifrån ett hela-staden-perspektiv är angeläget. Förvaltningen ser

att det är en utmaning att tillgodose de skilda behoven men också att det medför ökade kostnader för att bygga enligt den klassning som krävs då skolorna ska fungera som hotell utanför verksamhetstid.

Fullstora idrottshallar

Grundskoleförvaltningen arbetar nära idrotts- och föreningsförvaltningen och stadsfastighetsförvaltningen i de projekt med nya eller ombyggda skolor där det också planeras för idrottshall utifrån både skolans och föreningslivets behov. Förvaltningen ser en möjlighet att arbeta utifrån principen att idrotts- och föreningsförvaltningen bygger och förvaltar de idrottshallar som grundskoleförvaltningen har behov av då administration förenklas och kostnaden för grundskoleförvaltningen minskar till skillnad från om grundskoleförvaltningen hyr idrottshallar från stadsfastighetsförvaltningen. Behovet behöver dock synkas med de behov som idrotts- och föreningsnämnden ser utifrån sitt uppdrag. I de fall det inte finns ett gemensamt behov kanske avsteg mot beslutet om fullstora hallar behöver lyftas utifrån att kostnaden för fullstora idrottshallar är en utmaning.

Social hållbarhet

Tillgänglighet

Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021–2026 som reviderades senaste i början av 2023 syftar till att förtydliga vad som förväntas av stadens nämnder och styrelser för att personer med funktionsnedsättning ska kunna vara fullt delaktiga på lika villkor som andra. Programmet anger tio rättighetsområden inklusive mål, strategier och ansvar där grundskolenämnden har ett särskilt ansvar för vissa mål även om nämnden i alla delar har ett ansvar. I lokalbehovsplanering ser grundskoleförvaltningen utmaningar gällande målet att personer ska kunna förflytta sig i och använda alla stadens inne- och utemiljöer på lika villkor som andra i befintliga skolor utifrån de förutsättningar som finns inom befintliga fastigheter och byggnader. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att kartlägga behov samtidigt som åtgärder löpande genomförs utifrån de behov som identifieras. I vissa skolor är förutsättningarna och de hinder de medför svåra att överbrygga, inte minst utifrån andra perspektiv som påverkar, till exempel bevarandevärden.

Pedagogisk segregation

Grundskolenämndens kvalitetsrapport för läsåret 2021/2022 är en dokumentation över det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå läsåret 2020/2021, där förutsättningar och resultat beskrivs, analyseras och utgör grund för förbättringsförslag. I rapporten framgår att utvecklingen går framåt men en utmaning är att det finns stora skillnader i kunskapsresultat inom staden, vilket pekar på att det finns en pedagogisk segregation. I rapporten konstaterats att de insatser som genomförts hittills inte gett tillräckliga resultat och att formerna för kompensatoriska insatserna behöver utvecklas. Arbetet med tillgängliga lärmiljöer för att alla elever ska få undervisning utifrån sina förutsättningar lyfts särskilt. Lokalbehovsplanering handlar om att skapa goda förutsättningar för en ökad måluppfyllelse, vilket sker på olika sätt. En möjlighet i arbetet kan vara skola som arena

som syftar till att utjämna skillnader i barns uppväxtvillkor vilket kan ha stor betydelse för hur barn lyckas i skolan och ökar måluppfyllelsen.

Beredskapsplanering

Kommunfullmäktige har antagit Göteborgs stads riktlinje för höjd beredskap där grundskolenämnden fått ett ansvar för måltider inom staden, inklusive nödbespisning vilket bland annat innebär samverkan med stadsledningskontorets krisstab, verkställa beslut fattade av kommunstyrelsen och att leda funktionens arbete enligt övergripande inriktningsbeslut. Uppdraget kan även innebära samverkan med, och uppdrag, åt försvarsmakten. Arbetet med det uppdraget har nyligen startat men grundskoleförvaltningen ser att det kan vara en utmaning i lokalbehovsplaneringen framgent.

Lokalkostnadsanalys

I och med implementeringen av den nya principen för hyressättning av stadens verksamhetslokaler som utgår ifrån självkostnadsprincipen blir hyreskostnaden och dess beståndsdelar samt hyreskostnadsutvecklingen tydlig. Grundskoleförvaltningen har under utmaningar och möjligheter lyft en del perspektiv som påverkar kostnadsutvecklingen. I detta avsnitt finns en beskrivning och analys av hyreskostnaden, avslutningsvis lyfts lokalkostnadsutvecklingen under riskanalysen.

Självkostnadshyra

Stadens hyresmodell och hyreskostnaden bygger på olika delar, underhåll, drift, avskrivningar och räntekostnader.

Drift och underhållskostnaden består bland annat el, värme, vatten och fjärrkyla, tillsyn och skötsel, reparationer, försäkringar, förvaltning, markarrende, skador och byggverksamhet. Drift och underhållskostnader fördelas utifrån nyckeltal och viktas utifrån utfallet föregående år med en justering utifrån vilka verksamheter som förväntas vara mer eller mindre underhållskrävande kommande budgetår. Kostnaden varierar mellan åren.

Avskrivningar och ränta utgör tillsammans självkostnadshyrans kapitalkostnader. Avskrivningar är redovisningsmässiga kostnader som motsvarar årets förslitning och värdeminskning av tillgångar i stadsfastigheters anläggningsregister. Den vanligaste anläggningstillgången i registret är värden i stadsfastigheters fastigheter uppdelat efter olika fysiska komponenter. Där ingår även investeringar i anpassningar i lokalerna. Gemensamt för alla tillgångar är att de har ett anskaffningsvärde, ett aktiveringsdatum samt en livslängd. Avskrivningskostnaden bestäms genom att anskaffningsvärdet, exempelvis kostnadsutfallet för ett nybyggnationsprojekt, divideras med livslängden från och med aktiveringsdatumet, då slutbesiktning har skett och hyran startats. Anskaffningsvärdet minskar sedan år för år med varje avskrivning.

Livslängden för anpassningar eller så kallade tilläggsavtal är den samma som överenskommen avbetalningstid vilket ofta är tre år. För värden i byggnader är den förväntade livslängden betydligt längre beroende på typ av komponent, ofta över 25 år.

Lokalkostnader och nyckeltal

I budget 2023 uppgår de direkta hyreskostnaderna till 1,2 miljarder vilket motsvarar cirka 13 procent av grundskolenämndens totala budget. Om kostnader för inventarier, lås- och larm samt investeringsrelaterade driftskostnader läggs till motsvarar det cirka 15 procent av grundskolenämndens totala budget.

I hyresbudget utskick 1. för 2024 ökar hyreskostnaden med cirka 200 mnkr till 1,4 miljarder kronor. En stor del av ökningen beror på att internräntan i staden förväntas öka från 1 procent till 2,25 procent. För grundskolenämnden motsvarar det cirka 120 miljoner kronor.

Tabellerna nedan visar hur den förväntade hyreskostnaden 2024 påverkar nyckeltal i relation till nyckeltal för 2023.

Tabell 19. Hyreskostnader 2023, nyckeltal

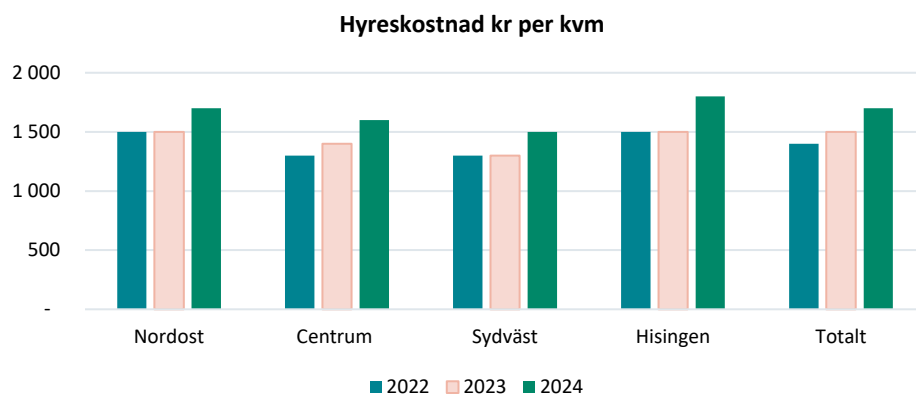
Snittkostnad 2023	Belopp
Hyreskostnad per kvm	1 500 kr
Hyreskostnad kr per elev (teknisk kapacitet)	21 000 kr
Hyreskostnad kr per elev (inskrivna)	24 000 kr

Tabell 20. Förväntade hyreskostnader 2024, nyckeltal

Snittkostnad 2024 (preliminär)	Belopp
Hyreskostnad per kvm	1 700 kr
Hyreskostnad kr per elev (teknisk kapacitet)	24 000 kr
Hyreskostnad kr per elev (inskrivna)	28 500 kr

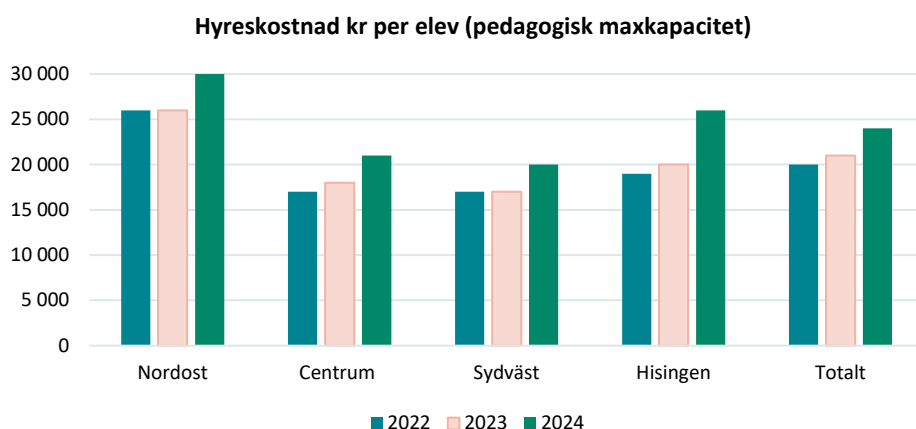
På Hisingen och i Nordost ligger hyreskostnaden per kvadratmeter högre än i Centrum och Sydväst. Skolornas byggnadsår bedöms ha stor påverkan då nybyggda skolor genererar högre avskrivnings- och kapitalkostnader medan äldre skolor är avskrivna men i stället har ökande underhålls- och reinvesteringskostnader. Utifrån att underhållet varit eftersatt på många skolor under lång tid förväntas dessa kostnader öka över tid.

Nedan finns en översikt avseende nyckeltalen fördelad per utbildningsområde för en jämförelse. Skillnaden mellan 2023 och 2024 beror generellt på den ökade internräntan. Den stora skillnaden som syns på Hisingen förklaras även av att de två nybyggda skolorna Lundbyskolan och Torslandaskolan tas i bruk.

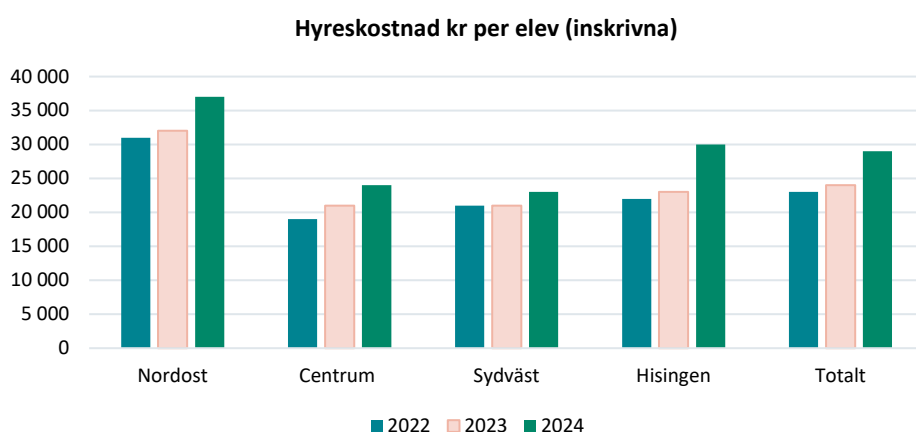

Figur 37. Nyckeltal hyreskostnad kr per kvm

Hyreskostnad per elev utifrån teknisk kapacitet respektive antal inskrivna elever visar att Nordost ligger betydligt högre i snitt än övriga stadsområden. Skolornas utformning, skolstrukturen och hur stor del av kapaciteten som nyttjas bedöms påverka det utfallet.

Figur 38. Nyckeltal hyreskostnad kr per elevplatspedagogisk maxkapacitet

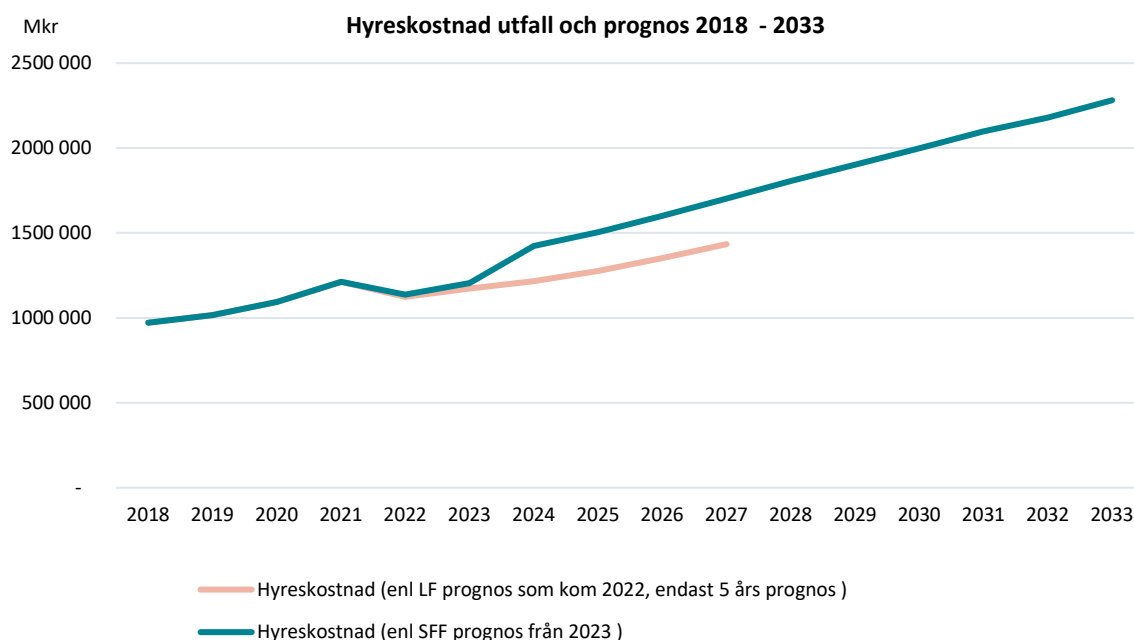

Figur 39. Nyckeltal hyreskostnad kr per inskriven elev

Hyreskostnadsutveckling

Stadsfastighetsnämnden presenterar i verksamhetsnomineringarna inför budget 2024 en tioårig prognos över hyreskostnadsutvecklingen som visas i nedanstående diagram. Det

underlag som ligger till grund för hyresprognosen är stadsfastigheters planeringsportfölj för grundskolenämnden uppdelat i låsta investeringsvolymen- det vill säga där det finns beslut om genomförande och investeringsbeslut respektive olåsta där de besluten ej är fattade.

Figur 40. Hyreskostnad utfall och prognos 2018 - 2033

Hyreskostnadsanalys

Grundskoleförvaltningen lyfte i lokalbehovsplanen 2022 att prognosen för hyreskostnadsutvecklingen pekade på att förvaltningen hyreskostnader förväntades öka kraftigt de kommande fem åren för att 2027 uppgå till cirka 1,4 miljarder kronor. Utifrån prognosen 2023 väntas hyreskostnaden öka än mer, från 1,2 miljarder 2023 till 1,8 miljarder 2028 och till 2,3 miljarder 2033. Den stora skillnaden som syns mellan prognos över lokalkostnadsutvecklingen som lämnades 2022 respektive den som lämnades 2023 beror på ökningen i internräntan från 1 procent till 2,25 procent mellan åren.

Under det senaste året har inflationen ökat kraftigt till att vara den högsta på decennier vilket bland annat påverkar byggkostnader. För att dämpa inflationsutvecklingen parerar Riksbanken med höjd styrränta vilket påverkar ränteläget. Utöver förändringar i omvärlden som påverkar kostnadsutvecklingen finns det kostnadsdrivande faktorer i Göteborgs stad som påverkar utvecklingen.

Göteborgs stads miljö- och klimatprogram syftar till att driva och öka takten i arbetet med en ekologiskt hållbar stad och stadsfastighetsnämnden har utifrån den tagit fram en plan för att minska klimatpåverkan vilken omfattar bland annat nybyggnadsprojekt samt större till- och ombyggnadsprojekt. Implementering kommer enligt den prognos som stadsfastighetsförvaltningen tagit fram innebära en kostnadsökning med cirka 9 procent de kommande tio åren. Beslut avseende att fullstora idrottshallar ska vara norm vid ny- och ombyggnation påverkar också kostnadsutvecklingen likt uppdraget som idrotts- och föreningsnämnden och stadsfastighetsnämnden har kring övernattningsskolor.

Förutsättningarna för att bygga nya lokaler ges av antagna detaljplaner, i vissa delar av staden finns det utmaningar med den mark som finns tillgängliga vilket påverkar tomtens förutsättningar och i sin tur stadsfastigheters förutsättningar för ekonomiskt hållbar byggnation. Stadsfastighetsförvaltningens Tekniska krav och anvisningar (TKA) syftar till att styra mot stadengemensamma mål och hållbara fastigheter som är ändamålsenliga, brukarvänliga och drifteffektiva. Vilken kostnadspåverkan kraven får på kort och lång sikt är inte tydligt belyst men kraven i TKA är generellt högre än Boverkets byggregler (BBR) vilket sannolikt ger viss påverkan. Stadsfastigheter fick under sommaren 2022 (2022-05-19 § 17) flera uppdrag avseende en utvecklad ekonomistyrning varav ett avsåg en strategi för att minska produktionskostnader. Uppdraget formulerades om under början av 2023 (KF 2023-02-26 § 26) till att även ta hänsyn till livscykel, hållbarhet och driftskostnad samt hur den ökade ambitionsnivån inom ekologiskt hållbar byggande kan kombineras med minskade kostnader. Stadsfastighetsförvaltningen har under 2023 arbetat med uppdraget utifrån flera områden, bland annat tomter för ekonomiskt hållbar byggnation, kravställning och upphandlingsförutsättningar ambitionen är att det under 2023 ska resultera i en strategi för ekonomiskt hållbart byggande som beaktar samtliga hållbarhetsdimensioner.

Grundskoleförvaltningen arbetar utifrån de styrande principer och regler som påverkar fastigheter och lokaler för att skapa lärmiljöer som skapar förutsättningar för barns och elevers lärande. Förvaltningens behov och krav avseende yta, gestaltning och kvalitet påverkar också kostnadsutvecklingen. Arbetet med att ta fram ett funktionsprogram för nämndens verksamheter är ett sätt att skapa de förutsättningarna för verksamheten utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna där ekonomin är en central del.

De pågående projekt och den planering som finns framåt kan delas upp i olika delar, dels reinvesteringar som syftar till att säkerställa befintligt behov, dels investeringar som syftar till att säkerställa för kommande behov. Beslut avseende reinvesteringar ligger hos stadsfastighetsförvaltningen i egenskap av fastighetsägare för att säkra befintliga fastigheter. Stadsfastighetsförvaltningen arbetar med löpande underhåll samtidigt som de har ökat takten med att åtgärda eftersatt underhåll vilket kommer att påverka hyreskostnadsutvecklingen, även om det krävs för att säkra befintliga fastigheters funktion. När det gäller investeringar har grundskoleförvaltningen en stor påverkan utifrån att de genomförs för att tillgodose kommande behov. De underlag som ligger till grund för hyreskostnadsprognosen är uppdelad i låsta volymer där beslut om genomförande och investering är fattade och olåsta volymer där de besluten ännu inte är fattade. För grundskoleförvaltningen innebär det att hyreskostnadsprognosen fram till 2025 i princip är låst men från 2026 och framåt finns det fortfarande en möjlighet att påverka utvecklingen då en större andel avser olåsta volymer.

Utifrån den befolkningsutveckling som sker framåt kan planering och projekt behöva pausas eller avbrytas. Vilken av de behovsdrivande faktorerna som driver påverkar dock möjligheten något då en del befintliga verksamhetslokaler har så pass stora brister i den tekniska statusen eller inte uppfyller lagar och myndighetskrav att de behöver ändå åtgärdas. Det är inte ovanligt att det finns beroenden i planeringen som blir en utmaning. Den planering och de projekt som drivs av målet att implementera skolenhetsutredningens principer kan utifrån det perspektivet behöva prioriteras ner för att säkerställa att behovet av skolplats kan tillgodoses för alla elever och prioriteras där behoven är som störst.

Risikanalys

I kapitlet nedan redovisas en samlad bedömning över de risker som grundskoleförvaltningen identifierat där den främsta är hyreskostnadsutvecklingen, inte minst i relation till den vikande befolkningsutvecklingen. Utöver det risker i planeringsprocesser, plötslig kapacitetspåverkan och med att tillgodose behovet av platser inom anpassad grundskola.

Befolkningsprognos och hyreskostnadsutveckling

Grundskoleförvaltningen ser att den största risken i lokalbehovsplaneringen är den stagnerande och vikande befolkningsprognosen i relation till lokalkostnadsutvecklingen. Det är en analys som även lyftes i förra årets lokalbehovsplan och i stadens lokalförsörjningsplan 2023.

Befolkningsprognosen för Göteborgs kommun har de senaste åren skrivits ner succesivt även om befolkningsökningen 2022 var den största sedan slutet på 40-talet. Fruktsamheten har de senaste åren dock minskat vilket gör att befolkningsprognosen för 6-15-åringar viker neråt efter 2027. Att det vänder uppåt igen efter 2032 baserat på ett antagande om uppskjutet barnafödande. Ett antagande där utvecklingen behöver följas de kommande åren utifrån att utvecklingen de senaste åren snarare pekar i motsatt riktning. Utöver fruktsamhet påverkar omflyttning lokalbehov i olika delar av staden, utifrån förändringar i omvärlden med inflation och förändrade ekonomiska förutsättningar kan även det förändras och påverka var grundskoleförvaltningens behov av skolplatser kommer att uppstå framgent.

Grundskoleförvaltningens möjlighet att påverka lokalkostnadsutvecklingen sker främst genom tillkommande skolplatser (investeringar) vilket är det verktyg som förvaltningen behöver arbeta med för att hantera kostnadsutvecklingen. Stadsledningskontoret lyfter i stadens lokalförsörjningsplan att projekt för att skapa bättre förutsättningar i enlighet med skolenhetsutredningens principer bör prioriteras i kombination med att ersätta skolplatser i provisoriska/tidsbegränsade lösningar. Grundskoleförvaltningen ser att i vissa områden behöver möjligheten att tillgodose behovet av platser överhuvudtaget prioriteras, dels på delar utav Hisingen utifrån befolkningsökningen, dels i centrum på grund av små marginaler och beroenden till fristående skolor. Under 2023 har grundskoleförvaltningen analyserat de projekt som ligger i planeringsportföljen för att avgöra om det är möjligt att pausa eller avbryta projekt. Det är inte ovanligt att det finns samband mellan projekt och att de drivs av olika faktorer, inte bara befolkningsförändringar utan även befintliga verksamhetslokalers status och skick.

Grundskoleförvaltningen ser att befolkningsutvecklingen i relation till lokalkostnadsutvecklingen behöver angripas på olika sätt beroende på förutsättningarna i respektive utbildningsområde. I nordost är skolstrukturen minst överensstämmande med skolenhetsutredningens principer samtidigt som det finns en betydande överkapacitet. För att nyttja den överkapacitet som finns i nordost behöver arbetet med att implementera en skolstruktur enligt skolenhetsutredningen ske samtidigt som kapaciteten hanteras för att

även skapa förutsättningar för organisatoriskt, pedagogiskt och ekonomiskt bärkraftiga skolenheter. Det innebär till exempel att enheter behöver avvecklas eller utvecklas.

Stadsledningskontoret lyfter i stadens lokalförsörjningsplan behovet av att värdera målkonflikten mellan skolenhetsutredningens principer och regelverket för skolplaceringar. Grundskoleförvaltningen ser inte att den värderingen kan göras på en generell nivå utan att den behöver värderas utifrån sammanhang. Utifrån dialoger inom förvaltningen har ställningstagande gjorts mellan sammanhållna stadier och storlek där sammanhållna stadier värderats högre vilket kan exemplifieras med strukturen som planeras på Backaplan med två mindre F-6 skolor och en 7-9 skola. I centrum aktualiseras det inte minst utifrån den begränsade ytan vilket innebär att förvaltningen gjort en liknande värdering där även avstånd är en viktig del, i de fall nya bostäder planeras behöver en F-6 skola finnas tillgänglig inom de avstånd som anges i regelverk för skolplacering men antalet paralleller kan minskas. Att skapa pedagogiskt, organisatoriskt och ekonomiskt hållbara enheter beaktas även utifrån ett skolområdesperspektiv, inte bara utifrån den enskilda skolenheten.

Grundskoleförvaltningen ser att det finns många delar som påverka lokalkostnadsutvecklingen vilket synliggjorts i och med implementeringen av den nya hyresmodellen. Stadens klimatmål, övernattning och fullstora idrottshallar lyfts under utmaningar och möjligheter upp som exempel. Även om mål, uppdrag och ansvar är relevanta får det konsekvenser för grundskolenämndens lokalkostnadsutveckling. Att kostnaderna blir mer transparenta är positivt för att kunna värdera konsekvenserna utifrån att det får en påverkan för grundskolenämndens förutsättningar vilket blir alltmer tydlig utifrån att befolkningsprognosen för åldersgruppen och den förmodade elevutvecklingen planar ut för att efter 2027 vika nedåt. Grundskoleförvaltningens behov och krav avseende yta, gestaltning och kvalité påverkar också kostnadsutvecklingen och arbetar med att ta fram ett funktionsprogram för nämndens verksamheter för att skapa förutsättningar för verksamheten utifrån de tre hållbarhetsdimensionerna.

Planeringsprocesser

Stadens planeringsprocesser för att tillgodose behovet av kommunal service är ytterligare en risk som förvaltningen vill belysa. I vissa områden i staden påverkar stadsutvecklingsprocesserna antalet skolplatser då exploatering och bostadsbyggnation inte är synkroniserade med behovet av kommunal service och skolplatser i omfattning och tid. Grundskoleförvaltningen har utifrån stadsbyggnadsnämndens beslut i februari 2023 fått erfara att detaljplanen med ny skola i Kvisljungeby lyfts bort från startplan samtidigt som planerna innehållande bostäder fortlöper. Den nya skolan skulle dels tillgodose behovet som genereras av kommande bostäder, dels ersätta tidsbegränsade bygglov på Lillebyskolan.

Skolplatser i paviljonger med tidsbegränsade bygglov är inte önskvärt utifrån att kostnaden för förvaltningen blir hög. Samtidigt är det inte alltid möjligt att klara lokalförsörjningen utan att tillgodose behovet i provisoriska lokaler. Anledningarna är flera: stadsplanering som inte är synkroniserad, befolkningsförändring som inte faller ut enligt prognosen, projekt där tidplanen inte håller eller utifrån behov av evakuering för åtgärder i befintliga verksamhetslokaler.

I avsnittet kring utmaningar och möjligheter lyftes att processen för tidsbegränsade bygglov det senaste året förlängts i tid från det att uppdrag ges tills dess att färdigställda lokaler finns tillgängliga. Den tidshorisont på 14 månader som förvaltningen har haft att arbeta med när det gäller att tillgodose akuta behov håller inte längre och i dagsläget finns det en stor osäkerhet kring de paviljonger grundskoleförvaltningen beställt inför läsåret 2024/2025. Ju tidigare beställning läggs desto osäkrare är underlagen vilka behoven är baserade på. Kravställan, upphandlingsstrategi och bygglovsprocess bedöms vara några anledningar till att processen förlängts och förvaltningen ser ett behov av att tillsammans med stadsfastigheter utveckla processen för att minimera risken.

Även om behovet av paviljonger är mest kritisk för möjligheten att tillgodose behovet av skolplatser i det akuta perspektivet som nämns ovan så påverkar de längre ledtider även andra projekt där det finns behov av tidsbegränsade lokaler för evakueringar. Utifrån grundskolenämndens ställningstagande avseende Åkeredsskolan där evakuering skulle hanteras i närområdet begränsas möjligheterna ytterligare. Ledtider för paviljonger är en del av projekten som staden hanterar och ledtiderna för lokalprojekt har generellt ökat. Det innebär att det finns en osäkerhet kring hur lång tidplanen för ett normalprojekt är från det att förstudie startat till dess att en skola kan stå klar. Det finns flera faktorer som påverkar, administration, beslutsprocesser, byggteknik, evakuering men de osäkra tidplanerna innebär en risk och att säkra tidplaner, arbeta med att effektivisera administration, synkronisera beslut i processer är några åtgärder det kan finnas behov av för att minimera risken.

Plötslig kapacitetspåverkan

Plötslig kapacitetspåverkan kan ske av olika anledningar, till exempel utifrån händelser i befintliga verksamhetslokaler eller att fristående skolor förändrar sin kapacitet.

Grundskoleförvaltningen kapacitet att hantera en plötslig kapacitetspåverkan ser olika ut över staden. I centrum och på Hisingen är marginalerna för att hantera ett ökat behov av platser på en kommunal skola små medan de i Nordost och Sydväst är något bättre. Samtidigt är de platser som finns tillgängliga ofta utspridda över flera skolor och utspridda över årskurserna/klasserna.

I centrum finns ett stort beroende till fristående skolor för att kunna tillgodose behovet av skolplatser och eventuella förändringar ger stor påverkan. Vid ett kapacitetsbortfall hos fristående finns det knappt några marginaler att hantera ett ökat behov av platser och samtidigt får det ekonomiska konsekvenser om förvaltningen står med tomma platser eller tappar elever till fristående skolor i de äldre åldrarna.

Grundskoleförvaltningen behöver under hösten följa ett skarpt föreläggande från skolinspektion till en fristående F-9 skola i Björlanda för att se om utfall kan få kapacitetspåverkande konsekvenser. Samtidigt planerar två fristående skolor att starta i centrum till läsåret 2024/2025 vilket kommer att få påverkan på antalet elever och kapaciteten i grundskoleförvaltningens grundskolor men även andra fristående skolor.

I förvaltningens riskanalys lyftes kapacitetspåverkan till följd av akuta händelser avseende fastigheter eller friskolor som förändrar sin kapacitet där åtgärder genomförts för att parera riskerna. På Gärdåsaskolan har delar av byggnaderna/lokalerna iordningsställts för att kunna vara en resurs vid plötslig kapacitetspåverkan.

Förvaltningen nyttjar även Tynneredsskolan för att hantera behovet att tillfällig kapacitet vilket är planeringen för att kunna riva och bygga en ny Vättnedalsskolan, ett behov som uppstår på grund av status i befintliga verksamhetslokaler. För att hantera plötslig kapacitetspåverkan kan de även finnas ett behov av att ta fram en strategi för att hantera risker och vilken kapacitet lokalbehovsplaneringen ska sikta mot.

Anpassad grundskola

Grundskoleförvaltningen ser en fortsatt risk avseende förutsättningarna att tillgodose behovet av skolplatser inom anpassad grundskola. Antalet elever inom anpassad grundskola har de senaste åren ökat kraftigt och grundskoleförvaltningen har utifrån det justerat upp andelen platser utifrån behov.

Grundskoleförvaltningen ser inför läsåret 2024/2025 en fortsatt ökning av antalet elever inom anpassad grundskola baserat på antalet elever under utredning. Även om det under året skett ett prioriterat arbete mellan berörda förvaltningar i staden med att skapa nya platser inom anpassad grundskola har det varit svårt att identifiera lämpliga lösningar. Grundskoleförvaltningen arbetar utifrån skolenhetsutredningens principer avseende anpassad grundskola men ser att de kan komma att behöva göras avsteg för att erbjuda alla elever en plats som de har rätt till de kommande åren.

Bilagor

Bilaga 1.

Samtliga skolenheter utifrån om de uppfyller skolenhetsutredningens principer om; organisation (F-6, 7-9 eller F-9), antal paralleller (F-6: 3 - 5 paralleller, åk 7 - 9: 6 - 10 paralleller, 7 - 9: 4 paralleller eller fler om samlokalisering med F-6), volym (F-6: 600 - 1 000 elever eller 7-9: 500 - 900 elever) och sammanhållna stadier (F - 3, 4 - 6 och 7 - 9).

Skolenhet	Organisation	Antal paralleller	Volym	Sammanhållna stadier
Centrum				
1. Kålltorp/Torpa/Björkekärr				
Härlandatjärnsskolan F-9	X		X	X
Parkskolan F-6	X			X
Rosendalsskolan F-6	X	X	X	X
Torpaskolan F-9	X		X	X
Kålltorpsskolan 4-9		X	X	X
2. Olskroken/Kallebäck/Örgryte				
Kärralundsskolan F-9	X		X	X
Lundensskolan F-9	X	X	X	X
Ånässkolan F-6	X	X	X	X
Skårsskolan F-6	X	X	X	X
Bagaregårdsskolan F-6	X			X

3. Centrum				
Gustaviskolan F-5				
Montessoriskolan Elyséum 6-9				
Johannebergsskolan Estetiska F-6	X		X	X
Guldhedsskolan F-9	X		X	X
Mossebergsskolan F-2				
4.. Majorna-Linné				
Annedalsskolan F-6	X			X
Fjällskolan F-6	X		X	X
Hagaskolan F-5				
Karl Johanskolan F-6	X	X	X	X
Kungsladugårdsskolan F-6	X	X	X	X
Oscar Fredrikskolan F-6	X	X	X	X
Sandarnaskolan F-6	X			X
Sannaskolan 7-9	X	X	X	X
Nordhemsskolan F-9	X	X	X	X
Hisingen				
1. Kärra-Rödbo				
Klarebergsskolan F-9		X	X	X
Kärraskolan F-9	X		X	X
2. Backa				
Backaskolan F-6	X		X	X
Brunnsboskolan F-9	X		X	X
Skälltorpsskolan 7–9	X		X	X
Ellen Keyskolan F-6	X		X	X
Skogomeskolan F-6	X		X	X
3. Kvillebäcken och Kärrdalen– Slättadamm				
Bjurslättsskolan F-6	X	X	X	X
Kärrdalsskolan F-5				
Lerlyckeskolan F-6	X		X	X
Toleredsskolan F-9	X	X	X	X
4. Kyrkbyn–Rambergsskolan och Norra Älvstranden				
Herrgårdsskolan F-6	X		X	X
Taubeskolan F-6	X		X	X
Bräckeskolan F-6	X	X	X	X
Rambergsskolan F-6	X	X	X	X
Santosskolan 7–9	X	X	X	X
5. Södra Torslanda				
Skutehagenskolan F-6	X	X	X	X
Hjuviksskolan F-3				X
Nordlyckeskolan 7–9	X		X	X
Hällsviksskolan F-3				X
Noleredsskolan F-6	X	X	X	X

Torslandaskolan F-6	X		X	X
Torslandaskolan 7–9	X	X	X	X
6. Björlanda				
Älvegårdsskolan F-3				X
Lillebyskolan F-6	X	X	X	X
Trulsegårdsskolan 7–9	X	X	X	X
Lilla Trulsegårdsskolan F-3				X
Björlandaskolan F-6	X	X	X	X
7. Tuve-Säve				
Bärbyskolan F-6	X			X
Gunnestorpsskolan F-6	X		X	X
Tångensskolan F-6	X		X	X
Glöstorpskolan 7–9	X		X	X
8. Östra och Västra Biskopsgården				
Jättestensskolan F-9	X		X	X
Landamäreskolan F-3			X	X
Nya skolan Länsmansgården F-3			X	X
Ryaskolan F-6 (tidigare F–9)	X		X	X
Svartedalsskolan 4–9		X	X	X
Sjumilaskolan F-9	X		X	X
Nordost				
1. Östra Angered				
Bergumsskolan F-9	X	X	X	X
Björaredsskolan F-3				X
Gunnilseskolan F-6	X			X
2. Bergsjön				
Backegårdsskolan F-6	X			X
Bergsjöskolan F-9	X		X	X
Gärds mosseskolan F-6	X			X
Sandeklevsskolan F-9	X			X
Solbackeskolan F-6	X			X
3. Gamlestaden- Utby				
Fjällboskolan F-5		X*		
Gamlestadsskolan F-9	X		X	X
Kvibergsskolan F-9	X	X	X	X
Utbynässkolan F-3				X
4. Kortedala				
Gärdsåsskolan 4-9				X
Ramsdalsskolan F-3		X*	X**	X
Talldungeskolan F-3		X*	X**	X
Utmarksskolan 4-9				X
5. Södra Angered				
Bergsgårdsskolan F-6	X			X

Emmaskolan F-3			X
Eriksboskolan F-6	X		X
Hammarkullsskolan F-3			X
Lärjeskolan F-9	X	X	X
Nytorpsskolan 4-9			X
6. Centrala Angered			
Gunnaredsskolan F-3			X
Rannebergsskolan F-3			X
Vättleskolan 4-9			X
7. Norra Angered			
Gårdstensskolan 4-9		X	X
Lilla Gårdstensskolan F-3	Ej i full drift		
Långmosseskolan F-3		X	X**
Lövgårdesskolan 4-9		X	X**
Rävebergsskolan F-3			X
Tretjärnsskolan F-3			X
Sydväst			
1. Stora Högsbo/Frölunda-Tofta			
Skytteskolan F-9	X	X	X
Flatåsskolan F-6	X	X	X
Västerhedsskolan F-3			X
Frölundaskolan F-9	X	X	X
Björkåsskolan F-6		X	X
Slottsbergsskolan F-6	X		X
2. Askim/Hovås			
Askimsskolan F-6	X	x	X
Trollängsskolan F-6	X		X
Hultskolan F-6	X		X
Sisjöskolan F-3			X
Hovåsskolan F-9	X	X	X
3. Billdal			
Brottskärrsskolan F-6	X		X
Nygårdsskolan F-9	X	X	X
Lindåsskolan F-9	X		X
4. Södra skärgården			
Asperöskolan F-3			X
Brännöskolan F-3			X
Donsöskolan F-6	X		X
Styrsöskolan F-9	X		X
5. Bratthammar/Näset/Önnered			
Näsetskolan F-6	X		X
Åkeredsskolan F-6	X		X
Högenskolan F-3			X

Önneredsskolan F-9	X	x	
6. Centrala Tynnered			
Tremastaren F-6	X		X
Ängåsskolan F-6	X		X
Vättedalsskolan F-6	X		X
Frejasskolan F-9	X	x	X
Dalaskolan F-6	X		X
7. Älvsborg			
Dalaskolan F-6			
Fiskebäcksskolan F-9	X	X	X
Påvelundsskolan F-9	X	X	X
Hagenskolan F-6	X		X
Långedragsskolan F-6	X		X
Nya Varvetskolan F-6	X		X
* Ej tre paralleller i samtliga åk			
** volym/ antal elever enligt SEUP, gäller/ motsvarande antal årskurser			

Bilaga 2.

Lokaler som samnyttjas med Förskoleförvaltningen genom interndebitering mellan förvaltningarna.

Förskola/Grundskola	UO	Procentandel	Kommentar
Solbackeskolan	Nordost	15 procent	FSF hyr av GSF
Tretjärnsskolan/förskola	Nordost	20 procent	FSF hyr av GSF
Hammarkulleskolan	Nordost	12 procent	FSF hyr av GSF
Aniaragatan	Nordost	50 procent	FSF hyr av GSF
Tretjärnsskolan	Nordost	33 procent	GSF hyr av FSF
Karl Johanssskolan	Centrum	8 procent	FSF hyr av GSF
Annedalsskolan	Centrum	12 procent	FSF hyr av GSF
Brottkärrsskolan	Sydväst	20 procent	FSF hyr av GSF
Nya Västerhedsskolan	Sydväst	40 procent	FSF hyr av GSF
Gamla Långedragsskolan	Sydväst	36 procent	FSF hyr av GSF. Tomställd.
Bärbyskolan	Hisingen	50 procent	FSF hyr av GSF
Skutehagenskolanl	Hisingen	40 procent	FSF hyr av GSF
Taubeskolan	Hisingen	12 procent	FSF hyr av GSF
Trulsegårdsskolan	Hisingen	70 procent	GSF hyr av FSF
Österödsskolan	Hisingen	100 procent	FSF hyr av GSF.